A NAGYSZALONTAI REF. EGYHÁZMEGYE

1908. évi április hó 9-én
Nagyszalontán tartott
Közgyülésének és Birósági
ülésének

JEGYZŐKÖNYVE

(I.)

A nagyszalontai ref. egyházmegye hivatalos kiadványa.

KÁLMÁN LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDÁJA NAGYSZALONTÁN.

A NAGYSZALONTAI REF. EGYHÁZMEGYE

1908. évi április hó 9-én
Nagyszalontán tartott
Közgyülésének és Birósági
ülésének

JEGYZŐKÖNYVE

(I.)

A nagyszalontai ref. egyház-
megye hivatalos kiadványa.

KÁLMÁN LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDÁJA NAGYSZALONTÁN.

Szerkesztette: **Nagy Imre,**
egyházmegyei lelkészi főjegyző.

A nagyszalontai református egyházmegye 1908. évi április hó 9-én Nagyszalontán tartott közgyülésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Balog Ambrus esperes és gróf Tisza István egyházmegyei gondnok elnöklete alatt :

Széll Kálmán nyugalomra lépett esperes.

I. Tanácsbirák:

Lelkészi részről :	Világi részről :
Nagy Imre	Dr. Balogh Elek
Böszörményi Lajos	Hadházy Kálmán
Csécsi Imre	Gróf Tisza Kálmán
Bagdi János	Szikszay Lajos
.....	.....
.....	.....

II. Jegyzők:

Nagy Imre és Szabó István lelkészi, Hadházy Kálmán és Szabó Lajos világi részről.

III. Számvevőségi tagok:

Dr. Szarka Sándor (egyházmegyei ügyész is), Kassay Béla, Bagdi János, Rácz Gyula.

IV. Lelkészek:

Bán József nagyzerindi, Bessenyei Imre mezősassi, Bódogh János bajji, Boros Gábor árpádi, Bottyán Pál belényesi, Bokor

Sándor erdőhegyi, Bugyi János erdőgyaraki, Csák József komádii, Fogarassy Bálint ágyai, Gyenge János bélzerindi, Kassay Béla tenkei, Kolumbán Áron kötegyáni, Könyves János fenesi, Lengyel Imre radnalippai, Nagy Endre s.-kereszturi, Nagy Dániel szentleányfalvai, Ónody Sándor mezőgyáni, Perecz István nagyharsányi, Szondy Géza kisperegi, Szatmári István remetei, Szücs József feketegyarmati, Tóth János sonkolyosi, Unghváry Gyula tamásdai, Vass Jenő vadászi lelkészek.

V. Tanitó képviselők:

Papp Imre, Szabó Lajos, Posta Lajos.

VI. Egyházak világi képviselői:

Mogyorós Mihály Kálmándi Mihály N.-szalontáról, T. Balogh Mihály Ugráról, Póti József Sarkadról, Polgárdi Mihály Tamasdáról, Bálint János Kötegyánból, S. Ilyés Sándor Bélzerindről, Ladányi János Mezőgyánból, Gál Sándor Nagyzerindről, Varga. Lajos Bajjról, Hajdu József Vadászról, Torma Mózes Erdőgyarakról.

Balog Ambrus esperesnek Istenhez bizalommal emelt szivből fakadt alkalmi imája után,

Gróf Tisza István egyházmegyei gondnok — mint hivatalára nézve idősebb elnök — útalva a gazdag tárgysorozatra s ebben a gyülés legfontosabb tárgyára a megválasztott esperes fölesketésére székfoglalására-, üdvözölve a tisztikar s a gyülés alkotó tagjait, a gyülést megnyitja.

1. szám. Az egyházak megjelent képviselői beadják megbizó leveleiket s a megjelent tanitó képviselők megemlittetnek.

Neveik felolvasása után a fentirt sorrendben igazoltatnak.

2. szám. Esperes jelenti, hogy dr. Márk Ferencz, Benedek László, Fábián László egyházmegyei tanácsbirák, Hunyadi László, Bodnár Lajos, Nyeste István lelkészek másnemü elfoglaltatásuk miatt jelen gyülésen részt nem vehetnek.

Sajnos tudomásul vétetik.

3. szám. Az esperes által kinyomatott s a gyülés alkotó tagjai közt kiosztott tárgysorozat

felolvasottnak tekintetvén, a tánácskozás sorrendjéül szolgál.

4. szám. Olvastatott a szavaz tbontó bizottsag következő jegyzőkönyvi jelentése az esperes választásról:

„Jegyzőkönyv

felvétetett Nagyszalontán 1908. február 3-án, az esperesi hivatalra beérkezett szavazatok felbontása alkalmával:

Jelen voltak: gróf Tisza István egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Balog Ambrus h. esperes, Böszörményi Lajos, dr. Balogh Elek, Hadházy Kálmán egyházmegyei tanácsbirák, — mint a nagyszalontai ref. egyházmegye által kiküldött szavazatbontó bizottság tagjai.

1.

Elnöklő egyházmegyei gondnok, üdvözölve a szavazatbontó bizottság tagjait, előterjeszti, hogy egyházmegyénk határozatából, az 1760—1907 sz. esperesi körlevélbeh felhivattak egyházmegyénk anyaegyházai, hogy a megüresedett esperesi hivatalra vonatkozó szabályszerüen kiállitott szavazataikat f. február hó 1-ső napjáig az esperesi hivatalhoz küldjék be;

ezen felhivás folytán 44 egyházból küldetett be szavazat,— 1 egyház, u. m. a kisperegi nem küldött be szavazatot;

egyben bemutatja a beérkezett szavazatokat 44 darabban, s felhivja a bizottságot azoknak felbontására.

2.

A 44 egyházból beérkezett és számbavett szavazat felbontatván, kiderült; hogy azoknak mindegyike jogerős és hogy a beadott szavazatok összes száma 61.

Ezen 61 szavazatból:

1. Balog Ambrus	41	szavazatot,
2. dr. Márk Ferencz	14	„
3. Böszörményi Lajos	4	„
4. Nagy Imre	2	szavazatot nyert
összesen	61;	

miért is Balog Ambrus mint általános többséget nyert, a nagyszalontai ref. egyházmegye espereséül jelentetett ki.

3.

A felbontott szavazatokat 44 darabban ezen jegyzőkönyvhöz csatoljuk.

Kelt mint fent.

Tisza István
Balog Ambrus
Dr. Balogh Elek
Böszörményi Lajos
Hadházy Kálmán
e. m. tanácsbirák."

A szavazás eredményét örvendetes tudomásul veszi egyházmegyénk közgyülése.

Balog Ambrus esperes a törvényben előirt esküt letevén kijelenti, hogy nem vonakodik az esperesi hivatal elvállalásától, meghajlik az egyházmegye többségének akarata előtt, s az esperessé választásában nyilvánuló bizalmat köszöni.

Megemlékezik arról, hogy hivatali elődjének lemondása folytán foglalja el az esperesi széket, s kiemelve elődjének — mint minta esperesnek — sikeres eredményekben gazdag müködését, munkaerejét, rendszeretetét, pontosságát, jól kiérdemelt nyugalmához fellegtelen derült napokat s éveket kiván. Kijelenti, hogy az esperesi állás betöltésében, — melyet csaknem egy év óta ideiglenes minőségben visel, — irányelve a törvény tisztelete, a kötelesség teljesitésében hüség s a szeretet lesz.

Örömére fog szolgálni ha a törvénytiszteletet a lelkekben erősitheti, s e törekvésében az egyházmegye alkotó tagjainak segitő munkáját kéri.

A kötelesség hüséges teljesitésében — mely annyi önmegtagadással jár — akadály lehet nem csak a kötelességek összeütközése, hanem a munkaerőt bénitó bánat is, de a hüségnek megfogyatkozni nem szabad. Hüséges támogatást kér világi elnöktől, munkatársaitól s főleg lelkésztársaitól.

Minden munkát a szeretet hasson àt, az a

szeretet, mely mindeneket hiszen, mindeneket remél és soha el nem fogy, mely nélkül minden szavunk, minden tettünk csak zengő ércz pengő czimbalom; szeretet, melyre épitette Krisztus is az ő anyaszentegyházát. A rideg igazságot is szeretettel, a szeretetet igazsággal kell gyakorolnunk. A szeretet inditson hüségre.

Ez irányelvek valósitásában mindenek támogatását kéri. Első sorban egyházmegyei gondnokot kéri, hogy ismert munkaerejével és bölcseségével széles látkörével az ő erőtelenségét támogassa. Mindenekfelett «Istenre bizza magát, magában nem bizhatik,» hiszen «Akik biznak az Ur Istenben nagy hiedelemmel, azok nem vesznek el semminemü veszedelemben: mint a Sion hegye megállnak, nem ingadoznak.»

E meghatott hangon elmondott s lelkes éljenektől kisért székfoglaló beszéd elhangzása után, egyházmegyei gondnok üdvözli az uj esperest mint munkatársát egyhàzmegyénk nevében. Hivatkozik az esperesi állást környező köztiszteletre — mely sok nehézségeket eloszlat s a közszeretetre, mely megkönnyiti munkáját. Esperest az egyházmegye bizalma hivta el és fogadja uj állásában; a bizalom támogassa a jövőben is, és ekkor jórend, béke és fejlődés lesz egyházmegyénk életében. Kivánja, hogy az egyetértés füzze össze mint munkatársakat. Az egyházmegye egyetértő támogatását kéri uj esperesünk részére is.

Lelkészi fójegyző az egyházmegye tanácsbirói kara nevében s a jegyzők részéről üdvözli esperest, — kinek az egyházmegye közéletében kifejtett munkája nem volt a sivatag homokjában végzett szántás-vetéshez hasonló, hi-

ába való. Az egyházmegye egykori főjegyzőjének, tanácsbirójának, helyettes esperesének munkájához — melyet megválasztott rendes esperesi minőségében kell végeznie — Isten segitségét kéri és kivánja.

Ezek után Kolunbán Áron kötegyáni lelkész üdvözli az új esperest az egyházmegye lelkészeinek nevében. Az egyházmegye lelkészi testülete — mint külső tábor, a legközvetlenebb munkatárs, nem maradhat ki az üdvözlők sorából. Betegen is eljött, hogy az esperesnek helyettesi minőségben kifejtett küzdelmes munkájáról s e téren szerzett érdemeiről bizonyságot tegyen. Utal az esperesnek eddig is kifejtett kitartó, türelmes lankadást nem ismerő és szeretettel végzett munkásságára; nagy értékü munkája előtt meghajlik. Szeretettel köszönti esperest — kinek multja kezeskedik a jövőért. Isten áldását kéri reá.

Ez üdvözlő beszédek után esperes a gyülés lelkes éljenzése közt foglalja el székét.

Végül egyházmegyénk közgyülése a számbavett szavazatok megsemmisitését rendeli el.

E jegyzőkönyvi határozat az E. t. I. t.-cz. 162. §-a értelmében a főtiszteletü egyházkerületi közgyülésre fölterjesztetik.

5. szám. Esperes beterjeszti következő jelentését az egyházmegye vallás-erkölcsi és anyagi állapotáról:

„Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

Beterjesztem a hozzám beérkezett adatok alapján, egyházmegyénknek az 1907. évi vallás-erkölcsi és anyagi állapotát feltüntető jelentésemet.

I. Vallás-erkölcsi állapot.

A közönséges isteni tisztelet gyakorlása általában meg-

nyugtató. 28 egyházban buzgón, 14 egyházban szorgalmasan látogatják a templomot a hivek. Csak 3 egyházból (Árpád, Borossebes, Pankota) van jelentve az, hogy a vasárnap reggeli isteni tiszteleteken nem elég számmal vesznek részt a hivek.

Ünnepeinken és vasárnap délelőtt mindenütt hitelveink szerint való egyházi beszédet tartanak lelkészeink. Vasárnap délután 23 egyházban, káté magyarázatot, 6 egyházbam biblia magyarázatot, 6 egyházban időszákonként felváltogatva hol káté, hol biblia magyarázatot tartanak, 9 egyházban csak imádságot, Körösszeg-Apátiban imával is ritkán, Erdőgyarakon általában nincsen vasárnap délután isteni tisztelet.

Hétköznap reggelenként mindennap van imádsággal isteni tisztelet 34 egyházban, 5 egyházban csak bünbánati heteken, 6 egyházban (Bélzerind, Csermő, Feketetót, Szakál, Szemlak, Tamásda) nincsen.

Hétköznap délután Nagyszalontán van imával isteni tisztelet, Tárkányban csak szombaton délután, a többi egyházakban nincsen.

A téli hónapokban főként Adventben, hetenkint egyszer köznapokon délelőtt biblia magyarázat van 24 egyházban, 21-ben nincsen.

A konfirmátiói oktatást a tanitók előzetes tanitása mellett a lelkészek végezték 40 egyházban, a tanitók 5 egyházban, 12 éves gyermekeket konfirmáltak.

Urvacsorával éltek átlagos számitás szerint egy-egy alkalommal 6102-en. A betegeknek 26 egyházban csak rendes 6 alkalommal, 19 egyházban kivánatra bármikor kiszolgáltatják lelkészeink az uri szent vacsorát.

Nazarénusok vannak 9 egyházban. nincsenek 36-ban. Felekezeten kivüliek vannak 5 egyházban, nincsenek 40 egyházban.

Baptisták vannak 16 egyházban, nincsenek 29 egyházban.

Törvényteten szülöttek száma 366, 3370 megkeresztelt gyermekkel szemben az 10·86%; a mult évihez képest 0·52%-al növekedett.

Házasságot kötöttek 993-an, megesküdött 846, nem esküdött 147, tehát az esketést 14·30% mellőzte, a mult évihez képest mellőzők száma 1·95%-al növekedett.

Hozzánk áttértek 38-an, a mult évinél 6-al több.

Tőlünk kitértek 53-an, ami 24-el több a mult évinél.

Viszálkodó házasok száma 14 egyházban 54 van kimutatva.

Vadházasok száma 30 egyházban 195.

Szegényekről gondoskodnak 27 egyházban, 18 egyházban a

21/1895. sz. kötelező egyházmegyei végzés ma sincsen végrehajtva.

A szegényalap állaga 18299 kor. 20 fillér. Szegények és árvák segélyezésére 2122 kor. 12 fillért, tandijelengedésre 671 kor. 48 fillért forditottak.

Szegényalap nincsen Borossebes, Belényesujlak, Bélzerind, Csermő, Erdőhegy, Feketetót, Fenes, Gyorok, Körösszeg-Apáti, Sarkadkeresztur, Sonkolyos, Szemlak, Szentleányfalva, Tamásda, Tárkány, Tenke, Vadász egyházközségekben.

Ingyenes iskoláztatás van 20 egyházban.

Kegyes adományok és hagyományok a következők:

Anton. Harangalapra Mátyási Lajos 25 kor. Horváth János 20 kor. Bagdi János 25 kor. Többen 96 kor. 20 fillért adtak. Harangfeltevéskor a mulatság tiszta jövedelme 87 kor. 94 fillér. A községi képviselőtestület harangalapra 5 évig évi 400 kor. tehát 2000 kor. A második iskola felállitására 6 évig 1000 kor., összesen 6000 koronát megszavazott, összesen 8254 kor. 14 fillért.

Aradon. Perselypénz 332 kor. 20 fill., Gál Ferencz 40 kor., Aradi első takarékpénztár 100 kor. Arad-csanádi gazd. takarékpénztár 100 kor., Polgári Takarékpénztár 50 kor., Ipar és Népbank 20 kor. Aradmegyei takarékpénztár 40 koronát. Lelkész a stóla váltságból 3 év alatt 300 koronát. Templomfütési alapra gyült 708 kor. 39 fillér. (Ez összegben Somogyi István és neje 100 koronát, Szendrei Mihály szinigazgató 420 kor. 80 fillért adott) Somogyi István és neje Mácsai Erzsébet egy 3-ik harangot ajándékozott az egyháznak 2200 korona értékben, összesen 3894 kor. 31 fillért.

Ágyán. Szegényalapra perselypénz 25 kor. 68 fillért. Templomalapra Kis P. Juliánna 10 koronát, összesen 35 kor. 68 fillért.

Szintyén. Szegényalapra perselypénz 6 kor. 39 fillér.

Belényesen. Néhai özvegy Szalai Ferdinándné végrendeletileg meghagyta, hogy unokaöccsei halála után a belényesi egyház 4000 koronát kapjon. Ezen örökösök ellátására való felügyeletért a belényesi lelkész évi 200 korona tiszteletdijat kap. Herder István római kath. kőmüves a lelkészi konyhát 50 kor. értékben le betonozta. Konfirmált gyermekek egyházi czélra 8 koronát adtak. Farsangi mulatság az egyháznak 200 koronát jövedelmezett. Összesen 458 korona.

Belényesujlakon. Perselypénz 8 kor. 84 fillér.

Bélzerinden. Perselypénz 19 kor. 20 fill.

Berekböszörményben. Perselypénz 75 korona 15 fillér. Község iskola segélye 400 korona, Összesen 475 kor. 15 fill.

Borossebesen. Török Gyula déznai birtokos 190 koro-

nát. Bencze János egy márvány asztalát 160 kor., Biró Irénke urasztali teritőt 50 kor., Füzes József tanitóné 10 kor., Szabó József lelkész, szószék takarót 28 kor., özv. Killik Jánosné selyemkendőt 3 kor., perselypénz 63 kor. 82 fill., Máté József 10 kor., Dobai György 5 kor., Karikás Dávid 4 kor., ifj. Patkó Ferencz 20 kor., Sebők József 10 kor., özv. Dézsi Józsefnè a templomi padokat festette be 40 kor., Killik Kálmán egy zárat a templom ajtajára 7 kor. Összesen 600 kor. 82 fillér.

Csermőn. Perselypénz 25 kor. 80 fill., megajánlt összegből 54 korona, kegyes adományokból harmoniumra Szitha István 50 kor., Bartók Dániel 20 kor., Bányai Zsuzsánna 20 kor., Bodnár Lajos és neje 15 kor., Nitsh Dezső 10 kor., B. Solymosi Lajos 10 kor., Dus Gergely 10 kor., Csomos Jakab 10 kor., többen 118 kor. 61 fill. Összesen 224 kor. 80 fillért adtak.

Erdőgyarakon. Orgona alapra egyesek adtak 143 kor.

Erdőhegy. Kisjenői takarékpénztár jutalomkönyvekre 50 kor., gróf Wenckheim Frigyes 3-ik iskolára 200 kor., József főherczeg 20,000 téglát, értéke 800 kor., Izsó Károlyné urasztala ellátására 10 kor. Összesen 1060 koronát.

Fenesen. Perselypénz 56 kor. 49 fill., Baiersdorf és Biach czég fiiskolához 100 szál deszkát 150 kor. értékben, Fenes község 44 kor., nyégerfalvai iskolára 8 kor. 04 fill., Boros Sándor 11 kor., egyháztagok 42 kor. 20 fill., Cs. Berhencz Mihály, levéltárnak szekrényt 52 korona. Összesen 363 kor. 73 fillért.

Gesztен. Gróf Tisza István egyházi adóján felül 200 kor., gróf Tisza Istvánné, ruhát, könyvet iskolás gyermekeknek 100 kor., Biró Mihály orgona alapra 8 kor., Pimper József harangalapra 10 kor., többen harangalapra 100 kor., perselypénz 61 kor. 43 fill. Összesen 479 kor. 43 fillér.

Gyantán. Urvacsorai borra adakoztak Ábrahám Péterné 3 kor., Fenesi K. Mihályné 4 kor., egy névtelen 1 kor., Köteles F. Mihály 5 kor., ifj. Lacikó G. Mihályné 6 kor., Ábrahám Gergely 4 kor., egy névtelen 10 kor., Boros B. Istvánné 6 kor. Összesen 39 koronát.

Gyorokon. Bányai Zsuzsánna 20 kor. Dus Gergely 10 kor., Rácz János 2 kor., perselypénz 41 kor. 63 fill. Összesen 73 kor. 63 fillért.

Harsányban. Szilágyi Mihály 3 kor., Sz. Nagy Mihályné 10 kor. 08 fill., Ilyés Mihály és neje 12 kor., Forrás Sándorné 3 kor., özv. Demeter Andrásné 2 kor., Bittó Józsefné 1 kor., egy névtelen 10 kor., perselypénz 148 kor. 98 fill. Összesen 190 kor. 06 fill.

Kisperegen. A földmivelési miniszterium vegyes iskola

kijavitására 1000 kor. adott.

Németperegen. Urvacsorai kannára egyesek 58 kor. adtak.

Komádiban. Perselypénz 27 korona 89 fillér, Komádii takarékpénztár 42 darab könyvet 25 kor. értékben, szegény tanulóknak ruhára többen 37 kor. 50 fillért. Összesen 90 kor. 39 fillért adtak.

Kötegyánban. Sarkadvidéki takarékpénztár iskolásgyermekeknek 30 kor., kötegyáni takarékegylet 10 kor. Összesen 40 koronát.

Mezőgyánban. D. Bugyi Sándor szegényalapra 30 kor., Ladányi János szegényalapra 6 kor., Deák Károly szegényalapra 3 kor. Összesen 39 koronát.

Mezősasson. Nagykőrösi Gergely 20 kor., Klein Samu 10 kor., harangalapra többen 23 kor. Bagdi Benedek 500 kor. Összesen 553 koronát.

Nagyszalontán. Perselypénz 560 kor. 18 fill., Gellén Mihályné Bakos Sára 180 kor., Bereczki Jánosné Szemes Katalin 200 kor., Csete Istvánné Balogh Zsuzsánna 100 kor., Gyulai Ferencz 10 kor., Bonczos Lászlóné Fazekas Sára 100 kor., id. Szél Mihály 20 kor., Szőke Lajosné Tolna Erzsébet 100 kor., ifj. Bődi Mihály 100 kor., városi ezeréves alap kamatja 1500 kor., Ercsei Sándor alap kamatja 250 kor., Lovassy Ferencz alap kamatja 250 kor. Összesen 3370 kor. 18 fill,

Okányban. Egyesek orgona alapra adakoztak 760 kor.

Radnalippán. Thaly Lajos 20 kor., Szücs Ernő 10 kor., Vecseri József 1 kor., Nikházy László 12 kor. 20 fill., Kelly László 20 kor. Összesen 63 kor. 20 fillér.

Remetén. Lelkészlakásra Korda Andor 209 koronát, Szathmáry István lelkész 10 kor., Hofmann Lajos 5 kor., tenkei egyház 4 kor., hajduhadházi egyház 4 kor., többen 15 kor. Összesen 267 korona.

Sarkadon. A Sarkadvidéki takarékpénztár szegény iskolás gyermekeknek 150 koronát, a három egyház takarék magtár szegény alapnak 420 kor., a sarkadi ifjuság szegény alapnak 17 kor., néhai Kiss Ferencz hagyománya orgona alapra 400 kor., özv. Màrki Imréné Csutha Mária ősi pusztai tanteremre 100 kor., a besorozott ifjuság orgona alapra 40 kor. Baracsi Imre gépész orgona alapra 5 kor. Az iparos ifjuság orgona alapra 10 kor. gróf Almássy Dénesné Károlyi Ella grófnő őméltósága szegény és árvagyermekeknek 10 fiu, 10 leányöltönyt, 107 drb. olvasókönyvet adományozott 225 kor. értékben, Balogh László szegényalapra 10 kor., háznál való

urvacsorakor többen szegény-alapra 6 kor. 40 fill., ősi pusztai harang alapra többen 59 kor. 60 fillért. Összesen 1443 koronát.

Sarkadkeresztur on. A Sarkadvidéki takarékpénztár iskolás gyermekeknek 10 koronát.

Szakàlban. Perselypénz 17 kor. 46 fill., egyesek adománya 48 kor. Összesen 65 kor. 46 fill.

Szemlakon. Perselypénz 57 kor. 04 fill.

Szentleányfalván. Perselypénz 69 kor., Templomi székek ujrafestésére adako tak 107-en 98 koronát, Szent Mihály lovára 59-en 30 kor. 20 fillért, templom meszelésre id. Hajdu István 50 kor., Nagy Dániel lelkész keritést 100 kor. értékben. Összesen 347 kor. 20 fillér.

Tárkányban perselypénz 106 kor. 14 fill.

Nyégerfalván. Iskolaavatás alkalmával 216 kor. 34 fillér, egyesek és egyházak iskolára 324 kor., perselypénz 16 kor. 12 fill. Összesen 556 kor. 46 fill.

Tenkén. B. Orbán János és neje egy bársony urasztali teritőt, Berke Károly és neje egy urasztali teritőt, Harmathy Károly és neje emlékére gyermekei egy ezüst kenyérosztó tálczát, néhai Kovács Pál 400 kor. Összesen 400 korona.

Ugrán. Harangokra Bölönyi Jòzsef 500 kor., egyesek 3911 kor. 40 fillért, Schwarcz Ferencz 4 szekér fütő szalmát 40 kor. értékben. Összesen 4451 kor. 40 fill.

Vadászon. Egyesek templomjavításra 11 kor., egyházi czélokra 48 koronát. Összesen 59 koronát. — Az adományok és hagyományok főösszege 30.051 korona 75 fill.

Ezen kivül részint egész éven át részint egyes alkalommal egyes buzgó hivek látták el az urasztalát kenyérrel és borral a következő 30 egyházban; Ágya, Árpád, Bajj, Belényes, Belényes-Ujlak, Bélzerind, Berekböszörmény, Csermő, Erdőgyarak, Erdőhegy, Fenes, Geszt, Gyanta, Gyorok, Harsány, Komádi, Körössszegapáti, Magyarhomorog, Mezőgyán, Mezősas, Nagyszalonta, Sarkadkeresztur, Sonkolyos. Jánosfalva, Szakál, Szentleányfalva, Tárkány, Tenke, Ugra, Vadász egyházközségekben,

II. Az egyház külső élete.

A presbiteriumok minden egyházban az egyházi törvények értelmében vannak szervezve. A presbyterek száma 755.

A presbiteri gyülések jegyzőkönyveit egyházi jegyzők vezetik, 4 egyházban (B.-Ujlak, Bélzerind, Szakál, Szemlak) maga a lelkész.

Az egyházközségi közgyülést egyházkerületünk határozata értelmében a 2000 lelken alul levő egyházközségekben az egyház-

községek adófizető tagjai alkotják. A 2000 lelken felül levő egyházközségekben az egyházközségi közgyülést választott tagok alkotják, 10 egyházban (Arad, Berekböszörmény, Erdőhegy, Kispereg, Komádi, Kötegyán, Nagyszalonta, Okány, Sarkad, Tenke) a presbyteriumok kétszeres számának megfelően 528 taggal.

Az anyakönyvek 43 egyházban jó, 2 egyházban (Berekböszörmény, Erdőgyarak) türhető állapotban vannak.

Körleveles jegyzőkönyv van 42 egyházban, 3-ban (Csermő, Fenes, R.-lippa) nincs, a küldött körleveleket őrzik meg a levéltárban.

Lelkész-napló és postakönyv minden egyházunkban van. Az egyházi levéltár rendezve van 43 egyházban Árpádon, Fenesen nincsen.

Vagyonkönyv mindenik egyházunkban van.

Az ingatlanok tlkkönyvezve vannak mindenik egyházunkban.

Az egyházi szàmadásokat mindenik egyházunkban szabályszerüen vezetik.

A gondnoki számadásokat a presbyteriumok átvizsgálták, a számvevőszék felülvizsgálata alá terjesztették. A számvevőszék külön teszi meg jelentését.

A gondnoki számadások eredménye a következő :

a) bevételpénz :	277889·75 K.	buza	528·71 hl.	tengeri	121·45 hl.	árpa	591·47 hl.
b) kiadáspénz :	255800·74 „	„	384·36 „	„	105·25 „	„	528·73 „
c) maradv. pénz :	22179·29 „	„	144·35 „	„	16·20 „	„	62·74 „
e) tulkiadás :	90·28 „						
e) hátralék pénz :	75215·31 „	„	90·55 „	„	12·16 „	„	148·74 „

f) adósság pénz : 104902·19 kor.

Harsányban és Mezőgyánban a terményt még most is köböllel számitják, mi az összeszámlálást nagyon megneheziti az átszámitás kényszerüsége által.

Az alapitványokról a számvevőszék külön teszi meg jelentését.

A belső hivatalnokok 40 egyházban kivannak fizetve, 5-ben (Belényes-Ujlak, Feketetót, Fenes, Gyorok, Tárkány) nincsenek.

A közadók, egyházi közigazgatási költségek és illetékek 35 egyházban ki vannak fizetve, 10 egyházban (Belényes, Belényes-Ujlak, Berekböszörmény, Fenes, Kispereg, Kötegyán, Nagyzerind, Tárkány, Vadász) nincsenek. A hátralék összege 3666 kor. 77 fill.

Az egyházi adókulcs 22 egyházban osztályos, 11 egyházban %-os, 9 egyházban párbéres. Aradon önkéntes.

A kivetett egyházi adó 29 egyházban fedezi a szükségletet, nem fedezi 16 egyházban : Ágya, Belényes-Ujlak, Csermő, Fenes, Gyorok, Kispereg, Kötegyán, Pankota, Radnalippa, Remete, Sonkolyos, Szentleányfalva, Tamásda, Tárkány, Tenke.

A templom állapota 41 egyházban jó, 4 egyházban, Ágya, Bajj, Belényes-Ujlak, Csermő javitást kiván.

Az iskolák állapota 29 egyházban jó; javitást kiván 7 egyházban: Ágya, Bajj, Bélzerind, Kispereg, Szemlak, Tárkány, Vadász, rosz: Belényes-Ujlakon és Körösszegapátiban.

Községi iskolák vannak: Aradon és Okányban. Államiak: Csermő, Feketetót, Gyanta, Radnalippa, Remete, Somkolyos, Szentleányfalva.

Lelkészi lakás jó 30 egyházban, javitást kiván: Ant, Arad, Bajj, Berekböszörmény, Erdőgyarak, Erdőhegy, Harsány, Kispereg, Magyarhomorog, Pankota, Radnalippa, Remete, Szemlak 13 egyházban. Rosz 2 egyházban: Belényes-Ujlak, Vadász.

Az egyházi épületek a Fonciere pesti biztositó intézetnél vannak biztositva 865649 kor. erejéig. Berekböszörmény, Feketetót, Fenes Körösszegapáti és Vadász a biztositás összegét az idén sem mutatták ki.

Évi dij 1614·19 korona.

A temető 30 egyházban az egyház, 13 egyházban a község, Geszten a gróf Tisza uradalom tulajdona, per alatt van a belényesi temető. Fásitva, körül árkolva van mindenütt.

Uj épitkezés történt 16 egyházban Anton 4135·33 korona, Ágyán 564·84. kor., Csermőn 520·28 kor., Feketegyarmaton 247·36 kor., Feketetóton 1115·63 kor., Gyantán 2970 kor., Kisperegen 1800 kor., Németperegen 200 kor., Komádiban 12897·55 kor., Magyarhomorogon 295·52 korona, Mezőgyánban 2101·47 korona, Nagyzerinden 850 kor. Remetén 160 kor., Nyégerfalván 3800 kor., Tenkén 6663·84 kor., Zsadányban 4350 kor., Összesen 40780·82 korona.

Az egyházi épületek fentartására és javitására forditottak 32151·88 korona költséget.

III. Népiskolai adatok.

Tankötelesek 6—12 évig, fiu 5266; leány 5035 Összesen: 10301
ezek közül iskolába jár, fiu 4709; leány 4393 Összesen: 9102

Iskolába jár a tankötelesek 88·36%-a, a mult évi 88·90%-nak alatta maradt, 0·54% apadást mutat.

Nem jár:

iskolát elhagyott, fiu 276: leány 273 összesen: 549)
iskolázatlan fiu 281: leány 369 összesen: 650) 1199.

A tankötelesek 11·64%-a tavalyi 9%-nál emelkedett 2·64%-al.
Tankötelelesek 13—14 évig, fiu 2049; leány 1847 összesen: 3896.
Ezek közül iskolába jár, fiu 1383; leány 1150 összesen: 2533.
Nem jár . . . . . fiu 666; leány 697 összesen: 1363.

Iskolába jár a tankötelesek 62·45 %-a a tavalyi 60·4%-hoz képest 2·05% emelkedést mutat.

Iskolába nem jár a tanköteles k 37 55%-a ami a tavalyi 39·57%-hoz képest 2·02% apadást mutat.

A 13—15 évi tankötelesekről nem töltötte be a rovatokat Csermő, Gyanta, Okány Tenke.

Az iskola 31 egyházban VI. osztályu, 4 egyházban V. osztályu, Belényesen IV. osztályu.

Konfirmáltak száma fiu 719, leány 674; összesen: 1393.

Az egyházkerületi tantervet megtartják mindenütt és az egyházkerületi kiadványokat használják kézikönyvül egyházi iskoláinkban.

A tanitás eredménye megfelelő.

Az iskola felszerelése teljes 20 egyházban, kellő 8 egyházban, hiányos — 8 egyházban az ajtók, ablakok elhelyezése szabályos — csak Belényesujlakon, Bélzerinden és Körösszegapátiban nem szabályos. — Ugyanezen 3 egyházban a tantermek sem felelnek meg az egészségügyi jogos kivánalmaknak, a többiben megfelelnek. Ürszék mindenütt van.

A más iskolába járó növendékeink vallásos oktatásáról, a hol szükség van reá, — az egyházak gondoskodnak.

IV. Egyházi hivatalnokok, tisztviselők.

45 anyaegyházunkban 46 lelkészi állomás van.

Segédlelkész 4, önnálló énekvezér 3.

A presbiterek és egyházi tisztviselők 37 egyházban buzgón, 8 egyházban kielégitő módon járnak el.

Az isteni tiszteletet is hüségesen látogatják.

Az egyházi hivatalnokok között általában elég jó viszony van.

V. Népmozgalmi adatok.

Megkereszteltetett	törvényes,	fi	1570,	nő 1434	= 3004.
„	törv.-telen.	fi	183,	nő 183	= 366.
Hozzánk áttért		fi	19,	nő 19	= 38.
Szaporodási alap		fi	1772,	nő 1636	= 3408.
Meghalt		fi	1256,	nő 1169	= 2425.
Tőlünk kitért		fi	19,	nő 34	= 53.
Fogyási alap		fi	1275,	nő 1203	= 2478.
Szaporodás		fi	497,	nő 433	= 930.
Lelkek száma		fi	44584,		
		nő	44529,		
	Összesen . .		89113.		

Házasságra lépett 993. Megesküdött 846, nem esküdött 147. — A megesküvők közül tiszta 730, vegyes 116 pár. Megegyezett javunkra 47 — kárunkra 21, nem egyezett 48 pár.

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

Ezen jelentésemben felsorolt adományokat és hagyományokat tudomásul venni, s a buzgó adakozóknak köszönetet jegyzőkönyvileg kifejezni kegyesen méltóztassék.

Mély tisztelettel vagyok

Sarkad, 1908. április 4.

Balog Ambrus
h. esperes.

Esperes jelentését — mely előzetesen a gyülés minden alkotó tagjának megküldetett — egyházmegyénk közgyülése felolvasottnak tekinti, tudomásul veszi és jegyzőkönyvében kinyomatja.

Hálás köszönetet nyilvánit a buzgó előljáróknak, a jószivü adakozóknak, külön is kiemelve kegyeletes szokás szerint a következő adományokat.

a) Anton a községi képviselőtestület harangalapra 5 évig évi 400 kor. tehát 2000 koronát adott az egyháznak; a második iskola felállitására 6 évig 1000 koronát, összesen 6000 koronát szavazott meg.

b) Aradon, lelkész a stóla váltságból 3 év alatt 300 koronát, Szendrei Mihály szinigazgató templomfütési alapra 420 korona 80 fillért adott az egyháznak. Somogyi István és neje Mácsai Erzsébet egy 3-ik harangot ajándékozott az egyháznak 2200 korona értékben.

c) Belényesen néhai özvegy Szalai Ferdinándné — unokaöccsei halála utánra 4000 koronát hagyományozott az egyháznak, a lelkésznek pedig az örökösök ellátására való felügyeletért 200 korona évi tiszteletdijat.

d) Berekböszörményben a község iskolasegélyt 400 korona.

e) Erdőhegyen, gróf Wenckheim Frigyes 3-ik iskolára 200 koronát, József főherczeg 800 kor. értékben 20,000 téglát adott az egyháznak.

f) Geszten gróf Tisza István egyházi adóján felül 200 koronát adott az egyháznak.

g) Kisperegen a földmivelési miniszterium a vegyes iskola javitására 1000 koronát adományozott.

h) Mezősasson Bagdi Benedek 500 koronát adott harangra.

i) Nagyszalontán Szemes Katalin 200 kor.-t adott az egyháznak. Városi ezeréves alap kamatja 1500 korona; Ercsey Sándor alap kamatja 250 korona; Lovassy Ferencz alap kamatja 250 kor.

j) Remetén Korda Andor lelkészi lakásra 209 koronát adott.

k) Sarkadon. a három egyház takarék magtára a szegényalapnak 420 koronát adott. Néhai Kiss Ferencz hagyománya orgona alapra 400 kor. Gróf Almássy Dénesné Karolyi Ella grófnő szegény és árvagyermekeknek ruhát, könyvet, 225 kor. értékben.

l) Tenkén néhai Kováts Pál 400 koronát hagyott az egyháznak.

m) Ugrán Bölöny József harangokra 500 koronát adott.

6. szám. Olvastatott esperesnek következő jelentése az elnökileg elintézett ügyekről:

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

Egyházmegyénk legközelebbi közgyülése óta a következő fontosabb elnöki intézkedéseket tettem, melyekről jelentést tenni kötelességemnek tartom. —

1. dec. 7. 1606 sz. a. Varga Károly okleveles tanitót, bemutatott oklevele és választási bizonyitványa alapján az erdő-

hegyi leánytanitói állomáson e. t. VI—29 §-a értelmében megerősitettem; s állásával együtt járó minden kötelességeinek jogérvényes teljesitésére felhatalmazást adtam.

2. dec. 21. 1685. sz. a. Főtiszteletü Püspökünk 3900—1907. sz. engedélyével, a debreceni tanitóképző igazgatójának 1250—1907 sz. kibocsátó bizonyitványa alapján megengedtem Gál János IV-ed éves tanitóképző tanulónak, hogy az iskolatulajdonos Gróf Tisza István Ő nagyméltóságának kinevezését elfogadva a gyantéi pusztai iskolában Báthory István tanitó mellett és felelőségére segédtanitó gyanánt müködjék.

3. dec. 28. 1754. sz. a. Végh Sámuel tanitót, bemutatott oklevele alapján a sarkadősi pusztai vegyes iskola tanitói állomásán e. t. VI—29 §-a értelmében megerősitettem.

4. január 4. 18. sz. a. Karakas István okleveles tanitót, bemutatott oklevele és választási bizonyitványa alapján a feketegyarmati kántorsággal összekötött fiutanitói állomáson az E. t. VI—29. §-a értelmében megerősitettem.

5. január 4. 20. sz. a. Az erdőhegyi III-ik iskola és lelkészi lakás tervét és költségvetését egyházmegyénk szakértőjének véleménye alapján, — jóváhagytam és megengedtem, hogy a munkálatot a presbiterium az árlejtés mellőzésével Fitz Róbert gyulai épitőmesternek, — ki a tervet és költségvetést készitette, megfelelő óvadék és a szokásos jótállás mellett kiadhassa.

A megkötött szerződést is jóváhagytam annak kiemelése mellett, hogy az épités alatt a presbiterium ügyeljen fel arra, hogy a vállalkozó a költségvetésben meghatározott anyagot használjon és a tervtől el ne térjen. A kész épületeket szakértő közbejöttével vegye át. Az óvadékot és a költség $^1/_4$-ét csak a netalán felmerülő hibák és kifogások helyrehozása után adja ki, illetve fizesse ki a kurátor a vállalkozónak.

A presbiterium és az egyházközségi közgyülés egyhangn határozata alapján azt is megengedtem, hogy a lelkészi lakás épitési költségeit is a rendelkezése alatt álló «iskola alap»-ból fedezhesse az erdőhegyi presbiterium

6. jan. 8. 39. sz. a. Pál Jenő okleveles tanitót, bemutatott oklevele, kántori bizonyitványa, elbocsátó bizonyitványa és a presbiterium megválasztó határozata alapján, a tenkei orgonista kántorsággal egybekapcsolt fiutanitói állomáson az e. t. VI—29. §-a értelmében megerősitettem.

7. jan. 13. 94. sz. a. Rovács János kötegyáni tanitónak megengedtem, hogy az ottani hitelszövetkezet könyvelői munkáját mellékfoglalkozásképpen teljesithesse — de kikötöttem, hogy

ezen mellékfoglalkozását a rendes megszabott tanitói órákon kivül végezze.

8. jan. 31. 268. sz. a. Egyházmegyénk épitő szakértője által készitett tervét és költségvetését az ágyai templom átalakitásnak, melyet a presbiterium és egyházközségi közgyülés egyhangulag elfogadott — jóváhagytam.

Engedélyt adtam arra is, hogy a munkálatot, kellő meghirdetés után, a bemutatott árverési feltételek mellett, árlejtésen kiadhassák.

Ezen engedélyt megadtam, mert ha az épiteni szándékozó egyház kénytelen lett volna bevárni az egyházmegye jóváhagyását; egyrészről a munkálat megkezdése haladékot szenvedett volna, másrészről a munkálat sokkal többe került volna, ha azt az épitkező évad közepén, vagy vége felé lehetett volna kiadniok. Jóváhagyásomnak támogató oka még az is volt, hogy az egyház a szükséges fedezetet kimutatta.

A munkálatot árlejtésen Veress Károly és társa nyerte el, kivel a szerződést az egyház megkötötte E szerződést is jóváhagytam, kiemelve, hogy a presbiterium a terv és költségvetés pontos megtartására gondosan ügyeljen fel; az épületet, ha kész lesz, szakértő közbejöttével vegye át; a szerződésben kikötött feltételeket tartsák meg.

9. jan. 29. 400 sz. a. Lengyel Imre lelkésznek, kit a radnalippai egyház meghivás utján egyhangulag megválasztott, engedélyt adtam arra, hogy állomását febr. 1-ső napján mint rendes lelkész elfoglalhassa.

10. márcz. 18. 845. sz. a. Aradvármegye alispánjának felhivása folytán a vármegyei népnevelési bizottságban való részvételre és közremüködésre Csécsi Imre, aradi lelkészt és egyházmegyei tanácsbirót kértem fel és arról a megkereső alispáni hivatalt értesitettem.

11. márczius 24. 874. sz. a. Molnár Károly, erdőhegyi egyházfi megfelebbezi a presbiterium azon határozatát, hogy az egyházfi fizetését 20 koronában állapitotta meg, egyházi adóját pedig nem engedi el. Felebbező kéri a régi egyházfifizetés helyreállitását, vagy ha az nem volna lehetséges felmentését kéri.

E felebbezésnek tárgytalan volta miatt helyet nem adtam.

Az egyházfi fizetését megállapitani a presbiterium joga, a felmentést is a presbiterium adhatja meg. E. t. I—120. §.

Egyházmegyénk közgyülését kérem, hogy vegye tudomásul itt elősorolt elnöki intézkedéseimet, s amennyiben tör-

vénybe nem ütköznek és a fenforgó körülmények azokat megokolják, kegyeskedjék azokat megerősiteni.

Végül óhajtanám, ha egyházmegyei közgyülésünk választana egy 3 tagból álló e. m. épittető bizottságot, mely az időközben felmerülő sürgősebb természetü épitkezések terveit, költségvetését az egyházmegyei szakértőnek véleménye meghallgatása után, jóváhagyná. Ezen jóváhagyást az elnökileg elintézett ügyek között az eddigi gyakorlat szerint utólagosan ezután is mindig be kell jelenteni.

Ezen óhajtásomat a gyakorlati szükség okolja meg, és az hogy az épittető bizottság eljárása mellett az esperesre sem nehezedik az eddigi sulyos felelősség.

Ezen bizottság tagjaiul esperes elnöklete alatt Böszörményi Lajos és Szikszay Lajos egyházmegyei tanácsbirákat, póttagokul Szabó István egyházmegyei jegyzőt és Hadházy Kálmán főjegyzőt és tanácsbirót ajánlom.

Mély tisztelettel vagyok

Sarkad, 1908. április hó 6-ik napján.

Balog Ambrus,
esperes.

Egyházmegyénk közgyülése ezen elnöki intézkedéseket általában jóváhagyó tudomásul veszi és megerősiti, külön kiemelvén a következőket:

1. Az erdőhegyi III-ik iskola és lelkészlak tervét, költségvetését vállalkozóval óvadék és jótállás mellett kötött épitési szerződését s a lelkészlak épitési költségeinek is az «iskola alap»-ból fedezhetését egyházmegyénk közgyülése utólagosan jóváhagyja, egyszersmind utasitja a presbiteriumot az épités munkálatának, anyagának, tervszerüségének gondos ellenőrzésére s a majdan kész épületnek szakértő közbejöttével leendő átvételére; a minek megtörténte után szolgáltathatja ki vállalkozónak az óvadékot s a költség bentartott egynegyedrészét.

2. Rovács János kötegyáni tanitónak megengedi közgyülésünk, hogy a hitelszövetkezeti könyvelői állást elfogadhassa; de e nemü munkáját a rendes tanitási órákon kivül eső időben teljesitse.

3. Az ágyai templom átalakitásának, melyre a kellő összeget az egyház kimutatta, tervét, költségvetését, a munkának árlejtésen történt kiadását a megkötött szerződéssel együtt — azon esperesi indokolásnak kiemelésével, hogy itt a halogatás károsodással járt volna — közgyülésünk utólagosan a maga részéről is jóváhagyja, és utasitja a presbiteriumot ugy a javitás egész munkálatának, mint a terv, költségvetés és szerződési feltételek megtartásának pontos ellenőrzésére s a munka végeztével annak szakértő közbejötte mellett leendő átvételére.

4. Szerencsés gondolatnak s megvalósitásra érdemesnek tartja közgyülésünk ugy az esperes munkájának s felelősségének megkönnyitése, mint az épitkezést tervező egyházak időnyerése szempontjából az egyházmegyei épittető bizottság szervezését, mely időközben felmerülő s halasztást nem türő épitkezések tervét, költségvetését kivihetőségét az egyházmegyei szakértő véleménye alapján megbirálná s jóváhagyná; fentartatván azonban továbbra is az egyházmegyének utólagos jóváhagyási joga. Megalakitja tehát közgyülésünk ezen bizottságot s annak tagjaiul Balog Ambrus esperes elnöklete alatt Böszörményi Lajos és Szikszay Lajos tanácsbirákat, póttagokul Hadházy Kálmán főjegyzőt s tanácsbirót és Szabó István jegyzőt választja meg.

7. szám. Olvastatott a skontro-ügyekről beterjesztett esperesi jelentés.

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

A skontro ügyekről a következőket jelentem:

1. márczius 6. 723. sz. a. Biharvármegye alispánja tudatja, hogy a belényesi Főszolgabiró Kalkó Károly tárkányi volt tanitó behajtott követeléseiből a pankotai előljáróságnak 116 kor. 48 fillért elküldött, hogy ezen összeggel az érdekelt tanitó urnak a pankotai egyháznál fenmaradt földadó tartozását kiegyenlitse. A pankotai lelkész hálás köszönettel tudatja, hogy az egyház a küldött pénzt megkapta.

2. márczius 13. 777. sz. a. Mogyorós Mihály nagyszalontai egyházgondnok a kezelése alatt levő templomalapok állásáról jelenti, hogy

a) A Bajó János alapitvány a középcserei ref. remplomra 1907. jan. 1-én volt .	736·79 K.	
Ennek 1907. évi $4^1/_2$—$5^0/_0$-os kamata .	35·38 K. =	772·21 K.
b) Kis Ferencz alapitványa uj templomra 1907. jan. 1-én volt	734·44 K.	
1907. évi $4^1/_2$—$5^0/_0$-os kamata	35·24 K. =	769·68 K.
c) Nagyszalontai ref. templomalap 1907. jan. 1-én volt	241·95 K.	
1907. évi $4^1/_2$—$5^0/_0$-os kamata	11·56 K. =	253·51 K.
d) Bonczos Mihály templomalapitványa 1907. jan. 1. volt	2441·20 K.	
1907. évi $4^1/_2$—$5^0/_0$-os kamata	117·30 K. =	2558·50 K.
	összesen	4353·86 K.

3. A vallás és közoktatásügyi miniszter ur tanitóink részére az 1907. évi XXVII. t.-cz. értelmében a korpótlékok és fizetéskiegészitések államsegélyből való kiutalását megkezdte. Erről részletes jelentésemet az őszi közgyülésen teszem meg.

Kérem tudomásul venni!

Mély tisztelettel vagyok

Sarkad, 1908. április hó 6-ik napján.

Balog Ambrus,
esperes.

Tudomásul vétetik.

8. szám. Esperes beterjeszti számadását az általa továbbitott hivatalos pénzekről:

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

Van szerencsém jelenteni, hogy egyházmegyénk utóbbi gyülése óta a következő kivatalos pénzeket továbbitottam:

Számadás a továbbitott pénzekről.

1907.	Bevétel	Kiadás.
1/a decz. 14. Egyh. ker. pénztártól áll. segély	47·80	
1/b decz. 14. Bagdány I. lelkésznek Feketetót		47·60
Bagdány I. lelkésznek Feketetót portó		—·20
1908.		
2. január 2. Egyh. ker. pénztártól ref. s. egylet	799·—	
Egyházkerületi pénztártól levont portó	1·—	
3/a) b) jan. 2. Bottyán P. és a belényesi egyháznak		199·33
Bottyán Pál portó		67+25
4. január 2. Vajda Mihály, Gyanta . .		149·38
Vajda Mihály portó		62+20
5. január 2. Simay Lajos M.-Cséke .		99·68
Simay Lajos portó		32+10
6/a) b) jan. 2. Fogarassy B. és Szintye l. e.		199·33
Fogarassy B, portó		67+25
7. január 2. Bodnár Lajos cserméi egyh.		149·38
Bodnár Lajos portó		62+20
Nyolczszáznegyvenhét K, 80 fill.	847·80	847·80

A recepiszek számtanilag kevesebbet igazolnak, de hozzá számitottam az utalvány ürlapért mindenütt 2 fillért és a levont 1 k. portót a széljegyzet szerint osztottam fel.

Sarkad, 1908. április 5-ik napján.

Balog Ambrus,
esperes.

Egyházmegyei számvevőszék az Esperes által 1907. évi decz. 14-től 1908. április 5-ig továbbitott hivatalos pénzekről be-

adott számadást részletesen megvizsgálván, azt teljesen rendbenlevőnek, minden tételében szabályszerüen okmányoltnak találta s igy Esperes részére a nevezett időről a felmentvényt megadandónak véleményezzük.

Nagyszalontán, 1908. április 8.

A számvevőszék nevében,

Szikszay Lajos,
elnök.

Egyházmegyénk közgyülése a számvevőszék jelentése alapján ezen számadást jóváhagyja, esperesnek a felmentvényt — a szokásos fentartással — megadja; a számadást egész terjedelmében jegyzőkönyvbe venni, az okmányokkal együtt levéltárba tétetni rendeli.

9. szám. Dr. Márk Ferencz okányi lelkész, összes egyházmegyei tisztségéről lemond.

Dr. Màrk Ferencz egyházmegyei tanácsbiró, lelkész-gyámintézeti pénztárnok, számvevőszéki és missióügyi bizottsági tag lemondásáról sajnálattal értesül egyházmegyénk közgyülése, egyhàzmegyei összes tisztségeiről bejentett lemondásának elfogadásával, esperest megbizza, hogy az eként üresedésbe jött e. m. lelkészi tanácsbiróság betöltését illetőleg — s tekintettel arra, hogy Balog Ambrus e. m. lelkészi tanácsbiró esperessé választása folytán az ő tanácsbirói állása is üresedésbe jött, tehát egyidejüleg mind a két egyházmegyei lelkészi tanácsbiróság betöltésére nézve az egyházak presbiteriumait szavazásra hivja föl;

A lelkészgyámintézeti pénztárnokság betöltéséről — a gyámintézet kötelékébe tartozó lelkészek szavazatra felhivásával intézkedjék, a számvevőszéki tagság betöltése valamint a

misszióügyi bizottság ujjáalakitása tárgyában külön intézkedik.

A szavazatok benyujtásának határidejéül f. évi junius hó 1-ső napját kitüzi.

A szavazatbontó bizottság tagjaiul esperes elnöklete alatt Széll Kálmán nyugalomra lépett esperes, Böszörményi Lajos, dr. Balogh Elek, Hadházy Kálmán, Szikszay Lajos Nagyszalontán lakó tanácsbirákat megválasztja azzal a megbizással, hogy a mennyiben ugy az e. m. lelk. tanácsbiróra, mint a lelkészgyámintézeti pénztárnokra beadott szavazatok többségét senki meg nem nyerné, a legtöbb szavazatot nyert két jelöltnek kitüzésével esperes ujabb szavazást rendeljen el. Esperes intézkedjék, hogy a megválasztandó lelk. gyámint. pénztárnok hivatalát s a pénztárt a lelk. gyámintézeti választmány közremüködésével már f. é. julius 1-ig átvehesse. Ugy a 2 lelkészi tanácsbiróság mint a lelkészi gyámint. pénztárnokság betöltéséről jövő közgyülésünkre az esperes jelentést tegyen.

10. szám. Széll Kálmán lelkész az általa mint esperes által megkezdett s az 1907. év végéig vezetett közalapi számadás megvizsgálásáról s az 1908. évi járulékok megállapitásáról szóló következő jelentését terjeszti be :

«Nagytiszteletü egyházmegyei küzgyülés!

Van szerencsém jelenteni, hogy az egyh. megyei közalapi bizottság, az 1907. évi közalapi járulékokról szóló számadást a «Kezelési szabályok» értelmében megvizsgálta, teljesen rendbenlevőnek találta és mint ilyet jóváhagyta.

Számadás az országos reform. egyházi közalap 1907. évi járulékairól.

Tiszántuli református egyházkerület, nagyszalontai református egyházmegye.

I.		II. hátralékok rovata								III. Folyó évi járulékok rovata						IV.	
Sorszám	Egyházközség neve	összes hátraléka a folyó 1907. év jan. 1-én		ebből töröltetett		hátralékából befizetett a folyó 1907. évben		hátraléka maradt a folyó 1907. év dec. 31.		járuléka a folyó 1907. évre.		ebből befizetett a folyó 1907 évben		ebből hátraléka maradt a f. 1907. év dec 31-ée		Református ünnepi perselypénz	
		K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
1	Ágya	—	—	—	—	—	—	—	—	123	60	123	60	—	—	2	—
	l. e. Szintye	—	—	—	—	—	—	—	—	12	60	12	60	—	—	1	—
2	Ant	—	—	—	—	—	—	—	—	56	40	56	40	—	—	—	—
3	Arad	—	—	—	—	—	—	—	—	160	20	160	20	—	—	—	—
	l. e. Ujarad	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
4	Árpád	—	—	—	—	—	—	—	—	49	—	49	—	—	—	—	—
5	Bajj	—	—	—	—	—	—	—	—	32	80	32	80	—	—	—	—
6	Belényes	—	—	—	—	—	—	—	—	57	60	—	—	57	60	—	—
	l. e. Vaskóh	11	30	—	—	—	—	11	30	10	—	—	—	10	—	—	—
7	B.-Ujlak	25	—	—	—	25	—	—	—	25	—	25	—	—	—	—	43
8	Bélzerind	—	—	—	—	—	—	—	—	21	60	21	60	—	—	—	—
9	B.-Böszörm.	181	—	—	—	181	—	—	—	184	60	—	—	184	60	—	—
10	Borossebes	—	—	—	—	—	—	—	—	27	—	27	—	—	—	3	—
11	Csermő	56	—	3	60	—	—	52	40	17	20	—	—	17	20	—	—
12	Erdőgyarak	—	—	—	—	—	—	—	—	98	80	98	80	—	—	1	—
13	Erdőhegy	—	—	—	—	—	—	—	—	134	—	134	—	—	—	—	—
14	F.-gyarmat	—	—	—	—	—	—	—	—	90	40	90	40	—	—	—	—
15	Ftót és Győrös	—	—	—	—	—	—	—	—	77	60	77	60	—	—	—	—
16	Fenes	—	—	—	—	—	—	—	—	32	50	32	50	—	—	1	—
17	Geszt	—	—	—	—	—	—	—	—	154	20	154	20	—	—	1	—
18	Gyanta	—	—	—	—	—	—	—	—	54	—	54	—	—	—	—	—
	l. e. Kisháza	12	80	—	—	12	80	—	—	6	40	—	—	6	40	—	—
	l. e. Széplak	4	20	—	—	4	20	—	—	4	20	4	20	—	—	—	—
	l. e. M.-cséke	14	60	—	—	—	—	14	60	5	40	—	—	5	40	—	—
19	Gyorok	—	—	—	—	—	—	—	—	22	—	22	—	—	—	—	50
20	Harsány	3	80	—	40	3	40	—	—	67	80	67	80	—	—	1	21
21	Kispereg	81	68	4	—	—	—	77	68	122	20	—	—	122	20	—	—
	l. e. N.-pereg	—	—	—	—	—	—	—	—	21	—	21	—	—	—	—	—
22	Komádi	—	—	—	—	—	—	—	—	363	80	363	80	—	—	—	34
23	Kszegapáti	—	—	—	—	—	—	—	—	32	40	32	40	—	—	—	—
24	Kötegyán	120	—	—	—	120	—	—	—	120	—	—	—	120	—	—	—
25	M.-homorog	—	—	—	—	—	—	—	—	34	20	34	20	—	—	3	50
26	Mezőgyán	—	—	—	—	—	—	—	—	105	—	105	—	—	—	—	—
27	Mezősas	—	—	—	—	—	—	—	—	145	—	145	—	—	—	—	—
28	Nagyszalonta	151	65	38	40	113	25	—	—	1136	60	1136	60	—	—	7	60
	Összesen:	662	03	46	40	459	65	155	98	3606	10	3082	70	523	40	22	58

Számadás az országos reform. egyházi közalap 1907. évi járulékairól.

Tiszántuli református egyházkerület, nagyszalontai református egyházmegye.

Sorszám	I. Egyházközség neve	II. hátralékok rovata: összes hátraléka a folyó 1907. év jan. 1-én K	f	ebből törölletett K	f	hátralékából befizetett a folyó 1907. évben K	f	hátraléka maradt a folyó 1907 év dec. 31. K	f	III. Folyó évi járulékok rovata: járuléka a folyó 1907. évre K	f	ebből befizetett a folyó 1907 évben K	f	ebből hátralék maradt f. 1907. év dec. 31-én K	f	IV. Református ünnepi perselypénz K	f
	Áthozat	662	03	46	40	459	65	155	98	3606	10	3082	70	523	40	22	58
		.	.	.	.	.	.	.	.	100	.	.	.	100	.	.	.
29	Nagyzerind	.	.	.	.	.	.	.	.	160	.	160	.	.	.	.	.
30	Okány	.	.	.	.	.	.	.	.	30	.	30	.	.	.	.	.
31	Pankota	.	.	.	.	.	.	.	.	23	20	23	20	.	.	.	88
32	Radnalippa	.	.	.	.	.	.	.	.	30	.	30	.	.	.	.	.
33	Remete	.	.	.	.	.	.	.	.	397	40	397	40	.	.	.	.
34	Sarkad	.	.	.	.	.	.	.	.	58	.	58	.	.	.	.	.
35	S.-keresztur	5	.	2	60	2	40	.	.	16	60	16	60	.	.	.	.
36	Sonkolyos	.	.	.	.	.	.	.	.	14	60	14	60	.	.	.	.
	l. e. Jánosfalva	.	.	.	.	.	.	.	.	13	60	13	60	.	.	.	.
37	Szakál	.	.	.	.	.	.	.	.	47	20	47	20	.	.	.	.
38	Szemlak	47	20	.	.	47	20	.	.	34	60	34	60	.	.	.	.
39	Sztleányfalva	.	.	.	.	.	.	.	.	27	40	27	40	.	.	.	.
40	Tamásda	.	.	.	.	.	.	.	.	47	60	47	60	.	.	.	34
41	Tárkány	.	.	.	.	.	.	.	.	11	20	11	20	.	.	.	30
	l. e. Ny.-falva	.	.	.	.	.	.	.	.	124	80	124	80	.	.	.	.
42	Tenke	.	.	.	.	.	.	.	.	93	60	93	60	.	.	.	72
43	Ugra	.	.	.	.	.	.	.	.	145	80	145	80	.	.	.	.
44	Zsadány	.	.	.	.	.	.	.	.	78	.	78	.	.	.	.	.
45	Vadász	.	.	.	.	.	.	.	.	6	60	6	60	.	.	.	.
	l. e. S.-falva	.	.	.	.	.	.	.	.	4	60	.	.	4	60	.	.
	l. e. Talpas	14	60	8	60	6	.	.	.								
	Összesen:	728	83	57	60	515	25	155	98	5070	90	4442	90	628	.	24	82

F. szerint az 1907. év folyamán:

befizettetett:

1. hátralék	K	515.25
2. f. évi járulék . .	„	4442.90
3. ref. ünnepi persp.	„	25.10
összesen . .	K	4983.25

négyezerkilencszáznyolcvanhárom korona 25 fillér,

maradt fizetetlenül:

1. hátralék	K	155.98
2. f. évi járulék . .	„	628.—
összesen . .	K	783.98

hétszásznyolczvanhárom korona 98 fillér,

mely összeg a következő részletekben küldetett fel posta takarékpénztár utján a magyar földhitelintézethez:

1. 1907. nov. 1-én
a 26998 sz. nyugta szerint K 1257.73; ennek bélyeg költsége —.10
2. 1907. nov. 28-án
a 29177 sz. nyugta szerint „ 995.40; „ „ „ —.10
3. 1907. dec. 4-én
a 29818 sz. nyugta szerint „ 999.60; „ „ „ —.10
4. 1907. dec. 30-án
a 420 sz. nyugta szerint „ 975.—; „ „ „ —.10
5. 1908. jan. 17-én
a 2749 sz. nyugta szerint „ 755.52; „ „ „ —.10

összesen: K 4983.25: ennek bélyeg költsége —.50

Ezen számadást ugy egyes tételeiben, mint főösszegében okmányaival összehasonlitottuk, azt helyesen vezetettnek, teljesen fölszereltnek találtuk s mint ilyet jóváhagytuk azon kijelentéssel, hogy Széll Kálmán esperes által előlegezett 50 fillér azaz ötven fillér bélyegköltség részére az egyhámegye pénztárából kiutalványozandó.

Nagyszalonta, 1908 január hó 26-án. Böszörményi Lajos sk. Hadházy Kálmán sk. egyházmegyei közalapi bizottsági tagok.

(P. H.)

Van szerencsém továbbá jelenteni, hogy az 1908. évi közalapi járulékokról az E. T. IV. t.-cz. 5. §-a értelmében készitett kirovást az egyh. megyei közalapi bizottság felülvizsgálta és jóváhagyta.

Az egyházi törvény IV. t.-cz. 5. §-a értelmében készített kivonás az országos reform. egyházi közalap 1908. évi járulékairól.

tiszántuli reform egyházkerület, nagyszalontai ref. egyházmegye.

I.		II. f. évi járulékok rovata				
Sorszám	Egyházközség neve	lélekszám 1900-ban	á 8		járuléka a folyó 1908. évre	
				fill	kor.	fill
1	Ant	1027	á	8	82	16
2	Arad	6150	„	8	492	—
3	Ágya	1623	„	8	129	84
	l. e. Szintye	218	„	8	17	44
4	Árpád	1380	„	8	110	40
5	Bajj	1145	„	8	91	60
6	Belényes	628	„	8	50	24
	f. e. Vaskóh	35	„	8	2	80
7	Belényesujlak	813	„	8	65	04
8	Bélzerind	451	„	8	36	08
9	Berekböszörmény . . .	3017	„	8	241	36
10	Borossebes	345	„	8	27	60
11	Csermő	514	„	8	41	12
12	Erdőgyarak	1243	„	8	99	44
13	Erdőhegy	1301	„	8	104	08
14	Feketegyarmat	1792	„	8	143	36
15	Feketetót és Győrös . .	318	„	8	25	44
16	Fenes	1143	„	8	91	44
17	Geszt	1420	„	8	113	60
18	Gyanta	1443	„	8	115	44
	l. e. Kisháza	156	„	8	12	48
	l. e. Széplak	118	„	8	9	44
	l. e. Magyarcséke . . .	122	„	8	9	76
19	Gyorok	286	„	8	22	88
20	Harsány	1259	„	8	100	72
21	Kispereg	1692	„	8	135	36
	l. e. Németpereg	263	„	8	21	04
22	Komádi	6238	„	8	499	04
23	Körösszegapáti	860	„	8	68	80
24	Kötegyán	2500	„	8	200	—
25	Magyarhomorog	1259	„	8	100	72
26	Mezőgyán	1884	„	8	150	72
	összesen:	42643	á	8	3411	44

Az egyházi törvény IV. t.-cz. 5 §-a értelmében készített kirovás az országos reform. egyházi közalap 1908. évi járulékairól.

tiszántuli reform. egyházkerület, nagyszalontai ref. egyházmegye.

I.		II. f. évi járulékok rovata				
Sorszám	Egyházközség neve	lélekszám 1900-ban	à 8		járuléka a folyó 1908. évre	
				fill	kor.	fill
	Áthozat	42643	á	8	3411	44
27	Mezősas	1573	„	8	125	84
28	Nagyszalonta	11439	„	8	915	12
29	Nagyzerind	2275	„	8	182	—
30	Okány	3036	„	8	242	88
31	Pankota	367	„	8	29	36
32	Radnalippa	287	„	8	22	96
33	Remete	765	„	8	61	20
34	Sarkad	7636	„	8	610	88
35	Sarkadkeresztur	1008	„	8	80	64
36	Sonkolyos	376	„	8	30	08
	l. e. Jánosfalva	284	„	8	22	72
37	Szakál	216	„	8	17	28
38	Szemlak	568	„	8	45	44
39	Szentleányfalva	664	„	8	53	12
40	Tamázsda	770	„	8	61	60
41	Tárkány	1251	„	8	100	08
	l. e. Nyégerfalva . . .	214	„	8	17	12
42	Tenke	2040	„	8	163	20
43	Ugra	1854	„	8	148	32
44	Zsadány	2125	„	8	170	—
45	Vadász	1425	„	8	114	—
	f. e. Simonyifalva . . .	204	„	8	16	32
	f. e. Talpas	103	„	8	8	24
	összesen :	83123	„	8	6649	84

Midőn ezen jelentésem kapcsában az 1907. évi közalapi számadás és az 1908. évi kirovás felülvizsgálásánál eljárt bizottságnak szives fáradozásáért köszönetemet nyilvánitom;

tisztelettel kérem a nagytiszteletü egyh. megyei közgyülést, hogy

az 1907, évi közalapi számadást jóváhagyó tudomásul venni;

az 1908. évi kirovást a maga részéről jóváhagyni s azt IV. t.-cz. 6. §-a értelmében a tiszántuli egyházkerület jóváhagyása alá felterjeszteni méltóztassék; —

továbbá kérem, hogy az 1907. évről hátralékban lévőket hivatkozással a 49—1907. sz. egyh. megyei végzésre összes hátralékos tartozásaik mielőbbi befizetésére kötelezni;

az 1908. évi járulékoknak a IV. t.-cz. 5. §-a értelmében a f. évi deczember 1-ig az egyházmegye pénztárnokához leendő befizetésére a presbiteriumokat utasitani méltóztassék;

végül kérem, hogy a «Kezelési szabályok» 15., 16., 17. §-ai értelmében és az azokban megnevezett hatáskörrel az egyh. megyei közalapi bizottságot megválasztani méltóztassék.

Ezen jelentéshez csatolom azon főkönyvet, mely «Esperesek naplója a ref. egyh. közalaphoz; nagyszalontai egyházmegye» felirattal magába foglalja az 1886. évtől 1908 január hó 17-ig általam vezetett és kezelt közalapi számadásokat.

Kiváló tiszteletem nyilvánitásával vagyok:

Nagyszalonta, 1908. márcz. 10.

Széll Kálmán"

Egyházmegyénk közgyülése a beterjesztett jelentéseket ugy az 1907. évi közalapi számadást valamint az 1908. évi kirovást jóváhagyó tudomásul veszi, az Egyházi Törvények IV. t.-cz. 6. §-a értelmében a Tiszántuli főtiszteletü egyh. ker. közgyülésre felterjeszteni s jegyzőkönyvébe felvenni rendeli; — továbbá:

a) a közalapi számadás vezetéseért Széll Kálmán lelkésznek, a számadás és az 1908. évi kirovás felülvizsgálásánál eljárt bizottságnak fáradozásáért köszönetét nyilvánitja;

b) azon egyházakat. melyek az 1907. évről közalapi tartozásaikkal hátralékban vannak, hivatkozással 49—1907. sz. egyházmegyei végzésre, összes hátralékos tartozásaiknak a f. 1908. évi szeptember hó 1-ig befizetésre kötelezi, figyelmeztetvén a presbiteriumokat, hogy a közalapi hátralékos tartozàs a kitett hatàridőig felelősség terhe mellett lesz befizetendő;

c) a presbiteriumokat utasitja, hogy az 1908 évi közalapi jàrulékot az e. m. pénztàrnokàhoz 1908. deczember hó 1-ig befizessék;

végül a kezelési szabàlyok 15. 16. és 17. §-ai értelmében az ott megnevezett hatàskörrel az egyhàzmegyei közalapi bizottsàg tagjaiul egy évi időtartamra esperes elnöklete alatt dr. Balogh Elek, Böszörményi Lajos tanácsbiràkat mint rendes tagokat, Hadhàzy Kàlmàn tanàcsbirót mint póttagot megválasztja.

11. szám. Az egyházmegyei közigazgatási pénztár 1907. évi számadásának megvizsgálásáról Böszörményi Lajos és Hadházy Kálmán tanácsbirák a következő jelentést terjesztik be:

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

Nagytiszteletü esperes ur megbizása folytán átvizsgáltuk Szabó István egyházmegyei közigazgatási pénztárnok 1907 évi számadását s e vizsgálatunk eredményéről a következőkben van szerencsénk jelentésünket megtenni.

I. Egyetemes egyházi költség:

Bevétel:	5384·82 kor.
Kiadás:	4217·05 kor.
Maradvány	1167·77 kor.

II. Vegyesek:

Bevétel:	565·35 kor.
Kiadás:	409·52 kor.
Maradvány	155·83 kor.

III. Értékek:

4116. sz	nagyszalontai tak. pénz. betéti könyvecskén	5712·— K.
3864 »	» » » » »	1216·78 K.
7059 »	» » » » »	3122·24 K.
Két drb. kötvény értéke	. . . . .	600·— K.
		10651.02 K.

azaz Tizezerhatszázötvenegy korona 02 fillér.

A számadást minden tételében nyugtákkal és ellennyugtákkal igazoltnak és helyesen vezetettnek találtuk, az értékeket és készpénzt egyenként számbavettük, ennélfogva Szabó István számadó pénztárnok részére az 1907. évi számadás terhe alól elismerés kifejezése mellett, mindazáltal a szokásos fentartással a felmentvényt megadandónak véljük.

A hátralékosok kimutatását csatoljuk.

Belényes és Csermő egyházközségre nézve kiemelve, hogy Csermő az 1906. évi 11. számu, 1907. évi e. m. végzésekben ismételten utasittatott hátralékának törlesztésére s annak dacára mit sem törlesztett, épen igy Vajda Mihály gyantai lelkészre nézve, ki több év óta tartozik bekebelezési illetékével és ezt pénztárnok eredmény nélkül szorgalmazza, külön intézkedést kérünk.

Kálmán Béla lelkész állomásait oly sürün változtatja, hogy pénztárnok legutóbbi levele is kézbesitetlenül visszaérkezett, különben is fele tartozását már korábban lefizette továbbá Gál Győző tanitó, ki elhalt, tartozása tehát be sem vehető, e két hátralékosra nézve oly intézkedést kérünk, hogy tartozásuk hátraléka töröltessék.

Végül beterjesztjük az 1908. évre készitett költségelőirányzat tervezetét, melynek

fedezete:	4453·77 kor.
szükséglete	3142·— kor.
a reménylhető maradv. .	1311·77 kor.

Kiváló tisztelettel vagyunk

Nagyszalonta, 1908. márcz. 4.

Böszörményi Lajos,
Hadházy Kálmán,
e. m. tanácsbirák.

Egyházmegyénk közgyülése a számvizsgálók jelentése alapján Szabó István egyházmegyei pénztárnok számadását tudomásul veszi és jóváhagyja, pénztárnok részére a felmentvényt elismerése mellett a szokásos fentartással megadja s a számadást egész terjedelmében jegyzőkönyvébe iktatja.

Az 1908. évi költségvetést jóváhagyja s jegyzőkönyvébe kinyomatni rendeli.

A kimutatott hátralékosokat szigoruan utasitja, hogy tartozásaikat 1908. okt. 1-ig mulhatatlanul fizessék be. Belényes 138·62 kor., Csermő 330·84., hátralékos tartozásukat — tekintettel különösen Csermőt illető 1905, 1906, 1907 évi egyházmegyei végzésekre — már ez év junius 1-én kezdjék meg részletenként letörleszteni.

Vajda Mihály gyantai lelkészt felszólitja, hogy pénztárnok által több izben szorgalmazott 33·26 kor. bekebelezési illetéket 1908. juni 1-ig befizetni ismerje állásából folyó kötelességének.

Kálmán Béla 5·94 kor. és Gál Győző 4.20 bekebelezési illetéke mint behajthatatlan töröltetik.

Az 1908. évi költségvetésbe 80 kor. a nagyváradi ref. tanitóképző czéljaira felveendő.

E határozatok végrehajtásával pénztárnokot, ellenőrzésével pedig esperest bizza meg.

A) Számadás az egyházmegyei pénztár értékeiről.

Sorszám	Az érték megnevezése	1907. évi állomány kamat betét kor.	fill	Összesen kor.	fill
1	Egyházmegyei közigazgatási költség pénztára a nagyszalontai takarékpénztár 4116 sz. betétkönyvén elhelyezve				
	előző évi betétállomány	5456	75	.	.
	$4^1/_2$%-os évi kamat	255	25	.	.
	Jelenlegi betétállomány	.	.	5712	.
2	Egyházmegyei tüzkárbiztositási jutalék pénztára a 3864. sz. betétkönyvön elhelyezve:				
	előző évi betétállomány	1079	68	.	.
	5%-os évi kamat	50	50	.	.
	évközi betét	86	60	.	.
	Jelenlegi betétállomány	.	.	1216	78
3	Egyházmegyei vegyesek pénztára a 7059. sz. betétkönyvön elhelyezve:				
	előző évi betétállomány	2409	35	.	.
	5%-os évi kamat	112	89	.	.
	évközi betét	600	.	.	.
	Jelenlegi betétállomány	.	.	3122	24
4	Két drb kötvény értéke	600	.	600	.
	Összes érték	10651	02	10651	02
	Szóval Tizezerhatszázötvenegy kor. 02 fillér.				

Geszt, 1908. február 20.

Szabó István
egyházmegyei pénztárnok.

Ezen értékek egyházmegyei közigazgatási pénztárnoknál megvannak, igazoljuk.

Nagyszalonta, 1908. márczius 4.

Böszörményi Lajos
Hadházy Kálmán
egyházmegyei tanácsbirák.

B) Számadás az egyházmegyei közigazgatási költségekről.

Tételszám	A tétel kelte	A tétel címe	Bevétel kor.	Bevétel fill	Kiadás kor.	Kiadás fill
	1907.					
1	január 17.	Pénztári maradvány	1623	18	—	—
2	» 21.	Németpereg e. m. közigazg. költs. hátr.	10	52	—	—
3	» »	Bagdi I. dékáni uti átalánya	—	—	15	—
4	» »	ennek portója	—	—	—	10
5	február 1.	Az erdőhegyi ügy költsége bevételezve	17	88	—	—
6	» 3.	Ezt Nagy Imre tanácsbirónak küldtem	—	—	17	78
7	» »	ennek portója	—	—	—	10
8	» 11.	Kassay B. dékáni uti átalánya.	—	—	24	—
9	» 14.	50 darab postautalvány	—	—	1	—
10	» 19.	Szathmáry I. dékáni uti átalánya	—	—	32	—
11	» »	ennek portója	—	—	—	20
12	» 21.	Belényesujlak közigazg. költs. hátr.	32	52	—	—
13	» 22.	Budai I. dékáni uti átalánya	—	—	24	—
14	» »	ennek portója	—	—	—	20
15	» 25.	Szemlak közigazg. költs. hátr.	22	72	—	—
16	márc. 6.	Csécsi I. dékáni uti átalánya	—	—	36	—
17	» »	ennek portója	—	—	—	20
18	» »	Szabó I. dékáni uti átalánya	—	—	24	—
19	márc. 18.	Számadásvizsgáláskor fuvar	—	—	3	—
20	ápril. 25.	Böszörményi L. tanácsbirói napidij	—	—	6	—
21	» »	Nagy I. „ „	—	—	6	—
22	» »	Csécsi I. „ „	—	—	6	—
23	» „	Balogh A. „ „	—	—	6	—
24	» »	Balog A. dékáni uti átalánya	—	—	5	—
25	» »	Bagdi I. tanácsbirói napidij	—	—	6	—
26	» »	„ „ számvevői fuvar s napidij	—	—	10	—
27	» »	Márk F. „ „ „	—	—	10	—
28	ápril. 25.	Márk Ferencz tanácsbirói napidij	—	—	6	—
29	» »	Szabó I. pénztárnoki napidij	—	—	6	—
30	» »	M.-gyáni k.-apátii, b.-böszörményi ügyek birósági eljárási költségeinek előlegezése	—	—	91	30
31	» »	Fuvar Szalontára	—	—	3	—
32	május 3.	Szathmáry I. gyülési uti költsége	—	—	10	—
33	» »	ennek portója	—	—	—	10
34	» 8.	Nagy I. ker. képviselő uti átalánya	—	—	60	—
35	» »	ennek portója	—	—	—	20
36	junius 4.	Nagy I. egyházlátogatási költsége	—	—	38	40
		Átvitel	1706	82	447	58

Tételszám	A tétel kelte	A tétel címe	Bevétel kor.	Bevétel fill	Kiadás kor.	Kiadás fill
		Áthozat:	1706	82	447	58
	1907.					
37	junius 10.	Csécsi I. egyházlátogatási költsége	—	—	62	40
38	» »	ennek portója	—	—	—	20
39	» »	Bagdi I. egyházlátogatási költsége	—	—	43	20
40	» »	ennek portója	—	—	—	20
41	» 14.	Pató K. és társaitól eljárási költség	23	50	—	—
42	» 29.	Márk F. egyh. látogatási költsége	—	—	82	40
43	» »	ennek portója	—	—	—	20
44	» 30.	Nagyszalonta egyh. törvénykönyv ára	3	—	—	—
45	julius 3.	Bélzerind „ „ „	3	—	—	—
46	» 9.	Széll K. „ „ „	3	—	—	—
47	» 17.	Szemlak „ „ „	3	—	—	—
48	» »	Feketetót „ „ „	3	—	—	—
49	» »	Böszörményi L. egyh. látogatási költs.	—	—	33	60
50	» »	ennek portója	—	—	—	20
51	» 24.	Tavaszi e. m. gyülés jegyzőkönyve ára	—	—	305	—
52	» „	ennek portója	—	—	—	60
53	» »	150 drb. elnöki felhivás	—	—	20	—
54	» 24.	ennek portója	—	—	—	10
55	» 29.	Balog A. $^1/_4$évi esperesi tiszteletdij	—	—	250	—
56	» »	„ „ irodai szükséglete	—	—	18	12
57	» »	„ „ egyh. látogatási költsége	—	—	10	—
58	» »	„ „ ker. képv. uti átalánya	—	—	60	—
59	» »	előző négy tétel portója	—	—	—	40
60	» »	Esperesi pecsétdijakból	60	—	—	—
61	» 30.	Egy fuvar Szalontára	—	—	3	—
62	aug. 22.	Nagy I. főjegyzői tiszteletdija	—	—	100	—
63	» »	„ „ részére portómegtérités	—	—	1	12
64	» »	előző két tétel portòja	—	—	—	40
65	» »	Tárkány e. m. közig. költs. hátr.	50	04	—	—
66	» 30.	500 iv gondnoki számadási nyomtatv.	—	—	20	—
67	Szept. 12.	Nagy I. tanácsbirói napidij	—	—	6	—
68	» »	Balog A. esperesi „	—	—	8	—
69	» »	Csécsi I. tanácsbirói „	—	—	6	—
70	» »	Böszörményi L. tanácsbiròi napidij	—	—	6	—
71	„ „	Bagdi I. „ „	—	—	6	—
72	„ „	Szabó I. pénztárnoki „	—	—	6	—
		Átvitel:	1855	36	1496	72

Tételszám	A tétel kelte	A tétel címe	Bevétel kor.	Bevétel fill	Kiadás kor.	Kiadás fill
	1907.	Áthozat:	1855	36	1496	72
73	Szep. 12	Fuvar Szalontára	—	—	3	—
74	„ 16	Mezősas e. m. közigazg. költség f. é.	62	92	—	—
75	„ „	„ egyházi törvénykönyv	3	—	—	—
76	„ 19	Alapok törzskönyve	—	—	40	—
77	„ „	ennek portója	—	—	—	20
78	Okt. 1.	Bélzerind e. m. közigazg. költség f. é.	18	04	—	—
79	„ 2.	Okány „ „ „ „ „ „	121	44	—	—
80	„ „	„ egyh. törvénykönyv	3	—	—	—
81	„ 28.	Bélzerind lelkészi könyvtár első évi dija	10	—	—	—
82	„ 29.	Sarkadi e. m. közigazg. költség f. é.	305	44	—	—
83	„ „	„ egyh. törvénykönyv 2 példány	6	—	—	—
84	„ „	„ lelkészi könyvtár első évi dija	10	—	—	—
85	„ 30	Geszt e. m. közigazg. költség f. é.	56	80	—	—
86	„ „	„ egyh. törvénykönyv	3	—	—	—
87	„ 31	47 drb. egyh. törvénykönyv ára	—	—	141	—
88	„ „	ennek portója	—	—	—	40
89	„ „	24 egyh. lelk. könyvtári dija elküldve	—	—	240	—
90	„ „	ennek portòja	—	—	—	40
91	„ „	ehhez magán levél portója	—	—	—	10
92	„ „	Aradmegye népszámlálási füzete	—	—	—	65
93	nov. 4.	Nagyszalonta e. m. közigazg. költs. f. é.	457	56	—	—
94	„ „	Széll K. $^1/_3$ évi esperesi tiszteletdija	—	—	333	33
95	„ „	„ „ e. m. helyett tett kiadásai	—	—	98	20
96	„ 7.	Radnalippa e. m. közigazg. költs. f. é.	7	96	—	—
97	„ „	„ egyh. törvénykönyv	3	—	—	—
98	„ „	„ lelkészi könyvtár 1 évi dija	10	—	—	—
99	„ „	Tüzkárbiztositási jutalék	86	60	—	—
100	„ „	ennek nyugtájára bélyeg	—	—	—	38
101	„ „	Nagy I. ker. képviselő uti átalánya	—	—	60	—
102	„ „	„ „ főjegyzőnek portómegtérités	—	—	—	52
103	„ „	e két tétel portója	—	—	—	20
104	„ 12.	Egy fuvar kérvények tárgyalásakor	—	—	3	—
105	„ 14	Ugra e. m. közigazg. költség f. é.	74	16	—	—
106	„ „	„ egyház törvénykönyv.	3	—	—	—
107	„ 16	Balog A. ker. képviselő uti átalánya	—	—	60	—
108	„ „	Balog A. aug. szept. esperesi tiszt. dija	—	—	166	66
		Átvitel:	3097	28	2644	76

Tételszám	A tétel kelte	A tétel címe	Bevétel kor.	Bevétel fill	Kiadás kor.	Kiadás fill
		Áthozat:	3097	28	2644	76
	1907.					
109	nov. 16	e két tétel portója	—	—	—	40
110	„ 19	Vadász e. m. közigazg. költs. f. é.	57	—	—	—
111	„ „	„ egyh. törvénykönyv ára	3	—	—	—
112	„ „	„ lelk. könyvtár első évi dija	10	—	—	—
113	„ „	Mezősas lelk. könyvtár második évi dija	10	—	—	—
114	„ 26	Ant „ „ első évi dija	10	—	—	—
115	„ „	„ e. m. közigazg. költség f. é.	41	08	—	—
116	„ „	„ egyházi törvénykönyv ára	3	—	—	—
117	„ „	Nyári e. m. gyülés jegyzőkönyv ára	—	—	227	—
118	„ „	Harsány e. m. közigazg. költs. f. é.	50	36	—	—
119	„ „	„ egyh. törvénykönyv ára	3	—	—	—
120	„ „	„ lelk. könyvtár 2 évi dija	10	—	—	—
121	„ „	Szentleányfalva e. m. közig. költs. f. é.	26	56	—	—
122	„ „	„ egyh. törvénykönyv ára	3	—	—	—
123	„ 27	Közalapi pénzek portója	—	—	1	—
124	„ 28	Gyorok e. m. közig. költség f. é.	11	44	—	—
125	„ „	„ egyh. törvénykönyv ára	3	—	—	—
126	„ „	„ lelk. könyvtár 1 évi dija	10	—	—	—
127	„ „	Magyarhomorog e. m. közig. költs. f. é.	50	36	—	—
128	„ „	„ egyh. törvénykönyv ára	3	—	—	—
129	decz. 2.	Pankota „ „ „	3	—	—	—
130	„ „	„ e. m. közig. költs. f. é.	14	68	—	—
131	„ „	„ lelk. könyvtár 1 évi dija	10	—	—	—
132	„ „	Sonkolyos e. m. közig. költs. f. é.	15	04	—	—
133	„ „	„ egyh. törvénykönyv ára	3	—	—	—
134	„ „	„ lelk. könyvtár 1 évi dija	10	—	—	—
135	„ „	Jánosfalva e. m. közig. költség f. é.	11	36	—	—
136	„ „	Komádi e. m. közig. költs. f. é.	249	52	—	—
137	„ „	„ egyházi törvénykönyv ára	3	—	—	—
138	„ „	Zsadány e. m. közig. költs. f. é.	85	—	—	—
139	„ „	„ egyh. törvénykönyv ára	3	—	—	—
140	„ 3	Közalapi pénzek portója	—	—	1	—
141	„ 4	Ágya e. m. közig költs. f. é.	64	92	—	—
142	„ „	„ egyh. törvénykönyv ára	3	—	—	—
143	„ „	Szintye e. m. közig. költs. f. é.	8	72	—	—
144	„ „	Simonyifalva e. m. közig. költs. f. é.	8	16	—	—
		Átvittel:	3894	48	2874	16

Tételszám	A tétel kelte	A tétel címe	Bevétel kor.	Bevétel fill	Kiadás kor.	Kiadás fill
		Áthozat:	3894	48	2874	16
	1907.					
145	decz 4.	Körösszegapáti e. m. közig. költs. f. é.	34	40	.	.
146	„ „	„ egyh. törvénykönyv ára	3	.	.	.
147	„ 6	Feketetót e. m. közigazg. költs. f. é.	12	72	.	.
148	„ „	„ lelk. könyvtár 2 évi dija	10	.	.	.
149	„ „	Tamásda e. m. közig. költs. hátr.	30	80	.	.
150	„ „	„ lelk. könyvtár 1 évi dija	10	.	.	.
151	„ „	„ egyh. törvénykönyv ára	3	.	.	.
152	„ 9	Tárkány „ „ „	3	.	.	.
153	„ „	„ lelk. könyvtár 1 évi dija	10	.	.	.
154	„ „	Nyégerfalva e. m. közigazg. költs. f. é.	8	56	.	.
155	„ „	Erdőgyarak „ „ „ „ „ „	49	72	.	.
156	„ „	„ egyh. törvénykönyv ára	3	.	.	.
157	decz. 11	Fekegyarmat „ „ „	3	.	.	.
158	„ „	„ e. m. közigazg. költs. f. é.	71	68	.	.
159	„ 12	Szakál e. m. közig. költs. f. é.	8	64	.	.
160	„ „	„ egyh. törvénykönyv ára	3	.	.	.
161	„ „	Kötegyán „ „ „	3	.	.	.
162	„ „	„ e. m. közigazg. költs. hátr.	100	.	.	.
163	„ „	Árpád „ „ „ „ f. é.	55	20	.	.
164	„ „	„ egyh. törvénykönyv ára	3	.	.	.
165	„ 16	Esperesi tiszteletdij okt.—decz.	.	.	250	.
166	„ „	Esperesnek az e. m. helyett tett kiad.	.	.	108	31
167	„ „	e két tétel portója	.	.	.	40
168	„ „	Esperesi pecsétdijakból	84	.	.	.
169	„ „	Németpereg e. m. közigazg. költs. f. é.	10	52	.	.
170	„ 19	Árpád lelk. könyvtár 1 évi dija	10	.	.	.
171	„ „	Arad e. m. közigazg. költs. f. é.	246	.	.	.
172	„ „	„ egyh. törvénykönyv	3	.	.	.
173	„ „	Tenke „ „	3	.	.	.
174	„ „	„ e. m. közigazg. költs. f. é.	81	60	.	.
175	„ „	Balog A. esperesi napidij	.	.	8	.
176	„ „	Böszörményi L, tanácsbirói napidij	.	.	6	.
177	„ „	Márk F. „ „	.	.	6	.
178	„ „	Nagy I. „ „	.	.	6	.
179	„ „	Bagdi I. „ „	.	.	6	.
180	„ „	Csécsi I. „ „	.	.	6	.
		Átvitel:	4758	32	3270	87

Tételszám	A tétel kelte	A tétel címe	Bevétel kor.	Bevétel fill	Kiadás kor.	Kiadás fill
		Áthozat:	4758	32	3270	87
	1907.					
181	dec. 19	Szabò I. pénztárnoki napidij	.	.	6	.
182	„ „	130 drb. „Jelentő iv“ portòval	.	.	6	20
183	„ „	Tüzkárbiztositás jutalék betét	.	.	86	60
184	„ „	Vegyesek könyvére betét	.	.	400	.
185	„ „	Fuvár Szalontára	.	.	3	.
186	„ 26	Erdőhegy e. m. közigazg. költs. f. é.	52	04	.	.
187	„ „	„ egyh. törvénykönyv ára	3	.	.	.
188	„ 27	Névtárak, konv. s ker. jkönyvek ára	.	.	300	80
189	„ 27	ennek s a vegyesek 58, 59-nek portója	.	.	.	60
190	„ 28	Remete e. m. közigazg. költség f. é.	30	60	.	.
191	„ „	„ egyházi törvénykönyv ára	3	.	.	.
192	„ 29	Közalapi pénzek portója	.	.	1	.
193	„ 30	Borossebes e. m. közig. költs. f. é.	13	80	.	.
194	„ „	„ egyh. törvénykönyv ára	3	.	.	.
195	dec. 31	Gyanta „ „ „	3	.	.	.
196	„ „	„ e. m. közig. költs. f. é.	57	72	.	.
197	„ „	Mezőgyán e. m. közig. költs. f. é.	75	36	.	.
198	„ „	„ egyh. törvénykönyv ára	3	.	.	.
199	„ „	Ónody S. 1905., 906., 907. évi kamat	108	.	.	.
200	„ „	Komádi lelk. könyvtár 2 évi dija	10	.	.	.
201	„ „	Bajj e. m. közigazg. költs. f. é.	45	80	.	.
202	„ „	„ egyh. törvénykönyv ára	3	.	.	.
203	„ „	Sarkadkeresztúr e. m. közig. költs. f. é.	40	32	.	.
204	„ „	„ egyházi törvénykönyv	3	.	.	.
205	„ „	Szabó Antal s társaitól elj. költs.	21	.	.	.
206	„ „	Szemlak e. m. közig. költs. f. é.	22	72	.	.
207	„ „	„ lelkészi könyvtár 2 évi dija	10	.	.	.
208	„ „	Geszt „ „ „ „ „	10	.	.	.
209	„ „	Fenes egyh. törvénykönyv ára	3	.	.	.
210	„ „	Széplak e. m. közigazg. költs. 1906-7-ről	9	44	.	.
211	„ „	Berekböszörmény közig. költs. hátr.	92	70	.	.
212	„ „	„ egyházi törvénykönyv	3	.	.	.
213	„ „	Közalapi pénzek portója	.	.	1	.
214	„ „	Kisebb postaköltségek	.	.	.	98
215	„ „	E. m. pénztárnok tiszteletdija	.	.	100	.
216	„ „	F. lelk. aljegyző	.	.	40	.
		Végösszeg:	5384	82	4217	05

Mérleg.

Összes bevétel	5384·82
Összes kiadás	4217·05
Számadási maradvány . . .	1167·77

Szóval: Egyezerszázhatvanhét korona és 77 fillér

Geszt, 1908. február hó 20.

Szabó István,
egyh. megyei pénztárnok.

Esperesi megbizás folytán megvizsgáltuk, helyesen vezetettnek, okmányokkal igazoltnak találtuk.

Nagyszalonta, 1908. márcz. 4.

Böszörményi Lajos,
Hadházy Kálmán,
egyházmegyei tanácsbirák

C) Számadás a vegyes bevételekről és kiadásokról.

Tételszám	A tétel kelte	A tétel címe	Bevétel kor.	Bevétel fill	Kiadás kor.	Kiadás fill
	1907.					
1	január 17.	Pénztári maradvány	59	18	.	.
2	„ 21.	Erdőhegy 25 iv számadási nyomtatvány	1	25	.	.
3	„ „	Belényesujlak supplicatio váltság	.	20	.	.
4	„ „	Belényesujlak 3 iv számad. nyomtatv.	.	15	.	.
5	„ 24.	Zsadány 20 iv számadási nyomtatv.	1	.	.	.
6	„ „	„ 50 drb. keresztelési igazolvány	.	40	.	.
7	„ 30.	Mezőgyán 4 iv számad. nyomtatv.	.	20	.	.
8	febr. 11.	Kassay B. lelkész kebelezési illeték	25	20	.	.
9	„ 15.	Harsány supplicatio váltság 1906-ról	2	.	.	.
10	„ 25.	Szemlak főisk. átalak. kamat hátr.	12	60	.	.
11	„ „	„ szavazatbirság	4	.	.	.
12	márc. 7.	Berekböszörmény 16 iv számad. nyomt.	.	80	.	.
13	„ 21.	Kötegyán 100 drb keresztigazolvány	.	80	.	.
14	julius 27.	Belényesujlak 18 iv számad nyomtatv.	.	90	.	.
15	aug. 22.	Tárkány főisk. átalak. kamathátr.	25	20	.	.
16	„ 24.	Mezőgyán 100 drb. kereszt igazolv.	.	80	.	.
17	okt. 1.	Bélzerind lelkészi keblezési illeték	10	50	.	.
18	„ „	Gyenge I. „ „ „	10	50	.	.
19	„ 2.	Okány 400 drb. kereszt. igazolvány	3	20	.	.
20	„ „	„ 20 iv számad. nvomtatv.	1	.	.	.
21	„ 18.	Nagyszalonta 100 drb. esk. igazolv.	.	80	.	.
22	„ 30.	Geszt supplicatio-váltság	1	.	.	.
23	nov. 4.	Nagyszalonta supplicatio-váltság	4	.	.	.
24	„ 26.	Ant „ „	2	.	.	.
25	„ „	„ 45 iv számadási nyomtatv.	2	25	.	.
26	„ „	Harsányi lelk. kebl. illeték	16	80	.	.
27	„ „	Harsány 100 drb. kereszt. igazolvány	.	80	.	.
28	„ „	„ supplicatio váltság 1907-ről	2	.	.	.
29	„ „	Szentleányfalva 6 iv számad. nyomtatv.	.	30	.	.
30	„ „	„ kebelbeli változási illet.	4	20	.	.
31	„ „	Nagy Dániel „ „ „	4	20	.	.
32	„ 28.	Magyarhomorog e. m. nyomtatványok	1	70	.	.
33	„ 29.	Sarkad 100 iv számad. nyomtatv.	5	.	.	.
34	dec. 2.	Szentleányfalva 1 iv számad. nyomtatv.	.	05	.	.
35	„ „	Pankota tanitói keblezési illeték	4	20	.	.
36	„ „	Sonkolyos főiskolai átalakitási kamat f. é.	8	40	.	.
		Átvitel:	217	58	.	.

Tételszám	A tétel kelte	A tétel címe	Bevétel kor.	Bevétel fill	Kiadás kor.	Kiadás fill
		Áthozat:	217	58	.	.
	1907.					
37	dec. 2.	Zsadány „ „ „ „ „	55	44	.	.
38	„ 4.	Körösszgeapáti tanitói kebl. illeték	4	20	.	.
39	„ „	Mészáros M. „ „ „	4	20	.	.
40	„ 6.	Feketetöt 4 iv számad. nyomtatv.	.	20	.	.
41	„ „	Tamásda szavazatbirság	4	.	.	.
42	„ „	Perecz E. lelk. kebl. illeték	16	80	.	.
43	„ 9.	Nyégerfalva főisk. átalak. kamat f. é.	4	20	.	.
44	„ „	Tárkány 100 drb kereszt. igazolvány	.	80	.	.
45	„ 11.	Feketegyarmat főisk. átalak. kamat f. é.	41	58	.	.
46	„ 12.	Kötegyán Somogyi M. után kebl. ill.	4	53	.	.
47	„ „	„ „ E. „ „ „	4	20	.	.
48	„ „	Árpád főisk. átalak. kamat f. é.	21	.	.	.
49	„ 16.	Fülöp K. tanitói kebl. ill.	4	20	.	.
50	„ „	Somogyi I. volt k.-gyáni tanitónő k. ill.	4	20	.	.
51	„ 19.	Tenke 20 iv számad. nyomtatv.	1	.	.	.
52	„ „	Vegyesek könyvére betét	.	.	200	.
53	„ 24	Kötegyán 15 iv nyomtatv. s 100 iv esk. igazolv.	1	55	.	.
54	„ 26.	Balog Gy. lelk. kebl. illeték	10	50	.	.
55	„ „	Erdőhegy „ „ „	16	80	.	.
56	„ „	Bokor S. lelk. kebl. illeték	16	80	.	.
57	„ „	Erdőhegy főisk. átalak. kamat f. é.	13	20	.	.
58	„ 27.	Főisk. átalakitási kamatok elküldése	.	.	181	62
59	„ „	Supplicatio váltságok „	.	.	11	20
60	„ 28.	Gyorok 100 drb. kereszt. igazolv. s 10 iv nyomta.tv.	1	30	.	.
61	„ 30.	Borossebes tanitói kebl. illeték	4	20	.	.
62	„ „	Füzes I. „ „ „	4	20	.	.
63	„ 31	Mezőgyán suplicatio-váltság	4	.	.	.
64	„ „	Zsadány 100 drb. kereszt igazolv.	.	80	.	.
65	„ „	Bajj 10 iv számad. nyomtatv.	.	50	.	.
66	„ „	Sarkadkeresztur 6 iv számad. nyomtatv.	.	30	.	.
67	„ „	Szabó Gy. tanitói kebl. illeték	4	87	.	.
68	„ „	Szemlak főisk. átalak. kamat f. é.	12	60	.	.
69	„ „	„ lelk kebl illeték	10	50	.	.
70	„ „	Pankota 10 iv számad. nyomtatv.	.	50	.	.
		Átvitel:	490	75	392	82

Tételszám	A tétel kelte	A tétel címe	Bevétel kor.	Bevétel fill	Kiadás kor.	Kiadás fill
		Áthozat:	490	75	392	82
	1907.					
71	dec. 31.	Fenes e. m. nyomtatványok	1	10	.	.
72	„ „	Bélzerind 4 iv számad. nyomtatv.	.	20	.	.
73	„ „	Komjáti A. tan. kebl ill. s késed. kam.	6	88	.	.
74	„ „	Asztalos F. „ „ „ „ „	6	88	.	.
75	„ „	Varga S. „ „ „ „ „	6	21	.	.
76	„ „	Raffai I. „ „ „ „ „	6	21	.	.
77	„ „	Berekböszörm. kebl. ill. késed. kamatr.	.	32	.	.
78	„ „	Budai I. eljárási költs.	23	40	.	.
79	„ „	Asztalos F. „ „	23	40	.	.
80	„ „	Szemlak főisk. kamat beküldése	.	.	12	60
81	„ „	Mezögyán suppl. válts.	.	.	4	.
82	„ „	előző két tétel portója	.	.	.	10
		Végösszeg:	565	35	409	52

MÉRLEG.

Összes bevétel . . . . . 565.35 korona.
Összes kiadás . . . . . 409.52 „

Számadási maradvány . . 155.83 korona.

Szóval: Egyszázötvenöt korona és 83 fillér.

Geszt, 1908. február hó 20.

Szabó István,
egyh. megyei pénztárnok.

Esperesi megbizás folytán megvizsgáltuk, helyesen vezetettnek s okmányokkal igazoltnak találtuk.

Nagyszalonta, 1908. márczius 4.

Böszörményi Lajos
Hadházy Kálmán
egyházmegyei tanácsbirák.

MÉRLEG A KÉT SZÁMADÁSRÓL.

Bevétel az egyházmegyei közigazg. költségeknél:	5384	korona 82	fillér.
„ „ „ vegyes „	565	„ 35	„
Összes bevétel:	5950	korona 17	fillér.
Kiadás az egyházmegyei közigazg, költségeknél:	4217	korona 05	fillér.
„ „ „ vegyes „	409	„ 52	fillér.
Összes kiadás:	4626	korona 57	fillér.

Összes bevétel: 5950 korona 17 fillér.
Összes kiadás: 4626 „ 57 „
Összes számadási maradvány: 1323 korona 60 fillér.
Szóval: Egyezerháromszázhuszonhárom korona 60 fillér.

Geszt, 1908. február hó 20.

Szabó István,
egyh. megyei pénztárnok.

A nagyszalontai ref. egyházm. költségelőirányzata az 1908-ik évre.

Sorszám	Megnevezés	kor.	fill
	Szükséglet:		
1	Esperes tiszteletdija	1000	.
2	Lelkészi főjegyző tiszteletdija . . .	100	.
3	„ aljegyző „ . . .	40	.
4	Közigazg. pénztárnok tiszteletdija . .	100	.
5	Két egyházmegyei gyülés költsége .	110	.
6	Egyházkerül. lelkészi képviselők uti átalánya	240	.
7	Egyházlátogató küldöttségek előfogati dija	272	.
8	Iskolalátogatók előfogati dija . . .	160	.
9	Számvevők „ „ . . .	30	.
10	Pénztárnok „ „ . . .	20	.
11	Egyházmegyei gyülések jegyzőkönyveinek ára	500	.
12	Egyházkerületi s konventi jegyzőkönyvek ára	350	.
13	Postaköltségekre	20	.
14	Előre nem láthatókra	200	.
	Összesen	3142	.
	Fedezet:		
1	A közigazg. pénztár számadási maradványa 1907-ről	1167	77
2	Az 1908. évre kivetett közigazg. költségekről,	3000	.
3	600 kor. tőke 6%-os kamatjából . .	36	.
4	Esperesi pecsétdijakból	100	.
5	Bekebelezési illetékekből . . .	50	.
6	Hátralékokból remélhető bevétel . .	100	.
	Fedezet összesen	4453	77
	Szükséglet összesen	3142	—
	Remélhető maradvány	1311	77

Geszt, 1908. február hó 20.

Szabó István,
egyh. megyei pénztárnok.

Helyeseljük.

Nagyszalonta, 1908. márczius 4.

Böszörményi Lajos,
Hadházy Kálmán,
egyházmegyei tanácsbirák.

Hátralékok kimutatása az 1907. év december 31.-ig.

Sorszám	Tartozók nevei	Egyházmegyei közigazgatási költség		Kebelezési illetékek		Lelkészi könyvtár 1. évi dija		Egyéb tartozások		Összesen	
		kor.	fill	kor.	fill	kor.	fill	kor.	fill	kor.	fill
1	Bajj	.	.	.	.	10	.	.	.	10	.
	Belényes	125	12	.	.	10	.	3	50	138	62
	Belényes ujlak	32	52	.	.	.	.	3	.	35	52
	Berekböszörm.	120	68	.	.	10	.	3	30	133	98
5	Borossebes	.	.	.	.	10	.	.	.	10	.
	Csermő	267	26	33	18	10	.	20	40	330	84
	Kálmán Béla	.	.	5	94	.	.	.	.	5	94
	Bodnár Lajos	.	.	12	18	.	.	.	.	12	18
	Feketegyarmat	.	.	.	.	10	.	.	.	10	.
10	Fenes	91	44	.	.	10	.	.	.	101	44
	Vajda Mihály	.	.	33	26	.	.	.	.	33	26
	Kisháza	18	72	.	.	.	.	.	.	18	72
	Kispereg	135	36	.	.	10	.	11	.	156	36
	Körösszegapáti	.	.	.	.	10	.	.	.	10	.
15	Kötegyán	100	.	.	.	.	.	.	.	100	.
	Somogyi Mária	.		4	53	.	.	.	.	4	53
	Magyarhomorog	.	.	.	.	10	.	.	.	10	.
	Mezőgyán	.	.	.	.	10	.	.	.	10	.
	Nagyzerind	91	.	4	20	.	.	3	.	98	20
20	Okány	.	.	.	.	10	.	.	.	10	.
	Gál Győző	.	.	4	20	.	.	.	.	4	20
	Remete	.	.	.	.	10	.	.	.	10	.
	Szakál	.	.	.	.	.	.	8	.	8	.
	Tamásda	30	80	.	.	.	.	4	.	34	80
25	Lakatos Károly	.	.	4	53	.	.	.	.	4	53
26	Tárkány	50	04	.	.	.	.	25	20	75	24
	Összesen:	1062	94	102	02	130	—	81	40	1376	36

Geszt, 1908. február 20.

Szabó István
egyházmegyei pénztárnok.

12 szám. A lelkészgyámintézeti választmány 1908 év április 8-án Nagyszalontán tartott gyűlésében felülvizsgálta a lelkészgyámintézeti pénztár 1907 évről szóló s Nagy Imre számvevő által előzőleg megvizsgált számadását, s igazoló okmányaival egybevetette; az 1907 év folyamán a pénztárnokhoz beérkezett kötelezvényeket, bekebelező végzéseket tüzetesen megvizsgálta, — miután a régibb kötelezvények vizsgálatát jogtudó a helyszinén Okányban a számvevővel együtt előzőleg együtt teljesitette. A számadást teljesen rendben vezettetnek találta, s ennek alapján pénztárnokot — az 1907 évi számadás terhe alól — a fentartandók fentartásával s valóban megérdemelt elismerés kifejezése mellett felmentendőnek véleményezi.

Ezzel kapcsolatban beterjesztetett a lelkészgyámintézeti pénztárnoknak az országos lelkészi gyámintézetbe befizetett járulékokról szóló s az 1907 évet illetőleg a lelkészgyámintézeti választmány által megvizsgált és jóváhagyott számadása.

Egyházmegyénk közgyűlése a lelkész gyámintézeti választmány határozata alapján dr. Márk Ferencz pénztárnokot az 1907 évi számadás terhe alól — elismerésének kifejezésével s a szokott fentartással — fölmenti és jóváhagyott számadását, a hátrálékosok kimutatásával, valamint az országos lelkészi gyámintézetbe befizetett járulékokról szóló 1907 évi számadását is jegyzőkönyvében kinyomatni rendeli.

Számadás

a nagyszalontai ref. egyházmegyei lelkészi gyámintézet pénztáráról 1907. január 1-től 1907. deczember 31-ig.

Tétel-szám	Tétel megnevezése	Egyes összeg korona	fill.	Főösszeg korona	fill.
	I. Tényleges vagyon.				
	A) **Bevétel:**				
1	1907. január 1-jén volt a tényleges vagyon kötvények, betét és készpénzben . . .			180910	75
	Ehhez jött az 1907. év folyamán:				
2	Folyó évi kamatokból	12487	28		
3	Régibb „	1582	—		
4	Folyó évi tagdijakból	1969	49		
5	Régibb „	563	63		
6	Önkéntes adomány, Baldácsi-alap és állam-segélyből	1501	04		
7	Késedelmi kamatból	213	18	18316	62
	Összes tényleges bevétel . .			199227	37
	B) **Kiadás:**				
	Gyámdijul 1907. évről:				
1	Özv. Diószegi Endrénének	180	—		
2	„ Bihari Istvánnénak	240	—		
3	„ Kis Károlynénak 1906-ról 60 koronával többet kapván	300	—		
4	„ Kincses Pálnénak	360	—		
5	„ Szaniszló Gábornénak	360	—		
6	„ Böszörményi Pálnénak	480	—		
7	„ Pápay Lajosnénak	360	—		
8	„ Kis Györgyné és gyermekeinek . .	350	—		
9	„ Szilágyi Sándorné és gyermekének .	300	—		
10	„ Nagy Sándorné és gyermekének . .	600	—		
11	„ Tabajdy Lajosnénak	480	—		
12	„ Dobray Ferenczénének	480	—		
13	„ Szondy Imrénének	480	—		
14	„ Sipos Imrénének	480	—		
15	Sipos Irénnek	120	—		
16	Sipos Rózának	120	—		
17	Özv Bernáth Lajosné és gyermekeinek . .	840	—		
18	„ Hajdu Elekné „ „ . .	813	—		
19	„ Csiha Mártonnénak	400	—		
20	„ Nagy Péterné örököseinek	200	—	7943	—
	Átvitel . .			7943	—

Tétel-szám	Tétel megnevezése	Egyes összeg korona	fill.	Főösszeg korona	fill.
	Áthozat .	7943	—		
21	Országos ref. lelkészgyámintézeti tagdij és belépési járulékul	2600	11		
22	Irodai átalány, postaportó, bélyeg, nyomtatványok stb.	204	80		
23	Hadházy Kálmán ügyész úr tiszteletdija 1907.	100	—		
24	Pénztárnok 1907. évi fizetése	800	—	11647	91
	Levonva a kiadást a bevételből, lesz a pénztár tényleges állapota 1907. decz. 31-én			187579	46
	mely is következőleg van elhelyezve:				
1	Kötvényekben 8 és 7 %-ra	186752	01		
2	Készpénzben	827	45	187579	46
	II. Hátralék követelések:				
1	1907. évi kamatban	1457	24		
2	Régibb „	306	34		
3	1907. évi tagdijban	532	15		
4	Régibb „	129	06		
5	Késedelmi kamatban	125	50	2550	29
	Összes vagyonállag 1907. decz. 31-kén			190129	75
	Volt pedig összes vagyonállag 1906. dec. 31.			183423	34
	Lesz tehát ez évi szaporulat			6706	41

Okány, 1908. január 10.

Dr. Márk Ferencz.

Dr. Márk Ferencz 1907. évi számadását, mely a főkönyv 95—96 lapjain vezettetik. s a melyet Nagy Imre számvevő, f. 1908. évi márczius 16—20 napjain megvizsgált, a mai napon megtartott választmányi ülésen megvizsgáltuk, okmányaival egyeztettük s teljesen rendben vezetettnek találtuk, ennek alapján Dr. Márk Ferencz pénztárnokot a fentartandók fentartásával elismerés kifejezése mellett felmentendőnek véleményezzük.

Kelt Nagyszalontán, 1908. április 8.

Balogh Ambrus,
Nagy Imre,
Böszörményi Lajos.

Szikszay Lajos,
v. elnök.
Széll Kálmán,
Hadházy Kálmán.

Számadás

az orsz. ref. lelkészi özvegy-árva gyámintézet 1907. évi járulékairól a tiszántuli egyházker. nagyszalontai egyházmegyéjében.

Sorszám	I. Egyházközség (betürendben) és gyámintézeti tag neve	II. Hátralékok rovata: Összes hátráléka a folyó 1907. év január 1-én		Ebből fizetett: 10 % belépési járulék fejében		2½ % tagsági díj fejében		Összesen		III. Folyó évi járulékok rovata: Ebből fizetett: 10 % belépési járulék fejében		2½ % tagsági díj fejében		Összes tartozásaiból hátrálékban maradt a folyó 1907. év deczember 31-én		5 %-os késedelmi kamat fejében a folyó 1907. évben fizetett		Jegyzet
		kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	
1	Ágyai lelk., Fogarassy Bálint											12 évről 46	20					*Bodnár Lajosra kivettetett 139·64 K. Ebből töröltetett 1907. szept. 25. a végr. biz. által 118·02 K
2	Anti „ Bagdi János											50	11					
3	Árpádi „ Boros Gábor											48	95					
4	Aradi „ Csécsi Imre											82	65					
5	Bajji „ Bódogh János											52	75					
6	Belényesi „ Bottyán Pál	45	62			45	62	45	62					45	62		60	** Kivettetett 48·15 K. Leiratott 1907. szept. 25-én 4·67 K. Marad 43·48 K. Ebből fizetett Könyves János és a lelkészi javadalom 19·40 K-t.
7	B.-Ujlaki „ Sipos János											46	88					
8	Bélzerindi „ Gyenge János													2 évről 73	70			
9	B.-Böszörményi l., Budai János	126	92			126	92	126	92			63	46				8 —	
10	Cserműi* lelk., Bodnár Lajos													4 évről 21	62			
11	Erdőgyaraki „ Bugyi János											40	93					
12	Erdőhegyi „ Bokor Sándor													3 évről 50	—			
13	Feketegyarm. „ Szücs József											50	30					
14	Feketetóti „ Bagdány János									3 évről 28	47	3 évről 39	71					
15	Fenesi** „ Makay Elek	48	15			48	15	48	15					8 évről 24	08		60	
16	„ „ Könyves János és a lelkészi javadalom											1-ső év 19	40					
	Átvitel . . .	220	69			220	69	220	69	28	47	541	34	215	02	9	20	

Sorszám	I. Egyházközség (betürendben) és gyámintézeti tag neve	II. Hátralékok rovata: Összes hátráléka a folyó 1907. év január 1-én		Ebből fizetett: 10 % belépési járulék fejében		Ebből fizetett: 2½ % tagsági díj fejében		Összesen		III. Folyó évi járulékok rovata: Ebből fizetett: 10 % belépési járulék fejében		Ebből fizetett: 2½ % tagsági díj fejében		Összes tartozásaiból hátrálékban marádt a folyó 1907. év deczember 31-én		5 %-os késedelmi kamat fejében a folyó 1907. évben fizetett		Jegyzet
		kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	
	Áthozat . . .	220	69			220	69	220	69	28	47	541	34	215	02	9	20	
17	Geszti lelk., Szabó István											12 évről 51	84					
18	Gyantai „ Vajda Mihály	98	88			49	44	49	44					10, 11 év 98	88	4	90	
19	Gyoroki „ Hunyady László											41	79			1	—	
20	Harsányi „ Perecz István									1-sö év 64	27	1-sö év 48	20					
21	Kisperegi „ Szondy Géza											12 évről 66	60					
22	Komádi-i „ Csák József											82	94					
23	Kötegyáni „ Kolumbán Áron											12 évről 62	46					
24	K.-sz.-apátii „ Pató Károly													44	38			
25	M.-homorogi „ Nyeste István	48	14			48	14	48	14					48	14		60	
26	Mezőgyáni „ Ónody Sándor											59	60					
27	Mezősasi „ Besenyei Imre											9 évről 50	50					
28	N.-szalontai „ Széll Kálmán											12 évről 89	74					
29	„ „ Böszörményi L.											89	74					
30	N.-zerindi „ Bán József											57	16					
31	Okányi „ Márk Ferencz											65	70					
32	Pankotai „ Kócsa Károly											45	73					
33	R.-lippai „ Virágos Sándor											41	54					
34	Remetei „ Szatmári István											45	02					
	Átvitel . . .	367	71			318	27	318	27	92	74	1439	54	406	42	15	70	

Sorszám	I. Egyházközség (betürendben) és gyámintézeti tag neve	II. Hátralékok rovata: Összes hátrá-léka a folyó 1907. év ja-nuár 1-én		Ebből fizetett: 10 % belépési járulék fejében		2½ % tagsági dij fejében		Összesen		III. Folyó évi járulékok rovata: Ebből fizetett: 10 % belépési járulék fejében		2½ % tagsági dij fejében		Összes tartozásaiból hátralékban maradt a folyó 1907. év decem-ber 31-én		5 %-os késedelmi ka-mat fejében a folyó 1907. évben fizetett		Jegyzet
		kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	
	Áthozat . . .	367	71			318	27	318	27	92	74	1439	54	406	42	15	70	
35	Sarkadi lelk., Balog Ambrus											110	76					
36	S.-kereszturi „ Nagy Endre											45	48					
37	B.-sebesi „ Szabó József											41	48					
38	Sonkolyosi „ Tóth János és a lelkészi javadalom									3 évről		24	—					
39	Szakáli „ Némethy János									30	33	42	72					
40	Szemlaki lelkészi javadalom													10	84			
41	Szemlaki lelk., Balogh Gyula													73	11			
42	Szentleányfalvai „ Nagy Dániel											53	35					
43	Tenkei „ Kassay Béla	106	20	39	34	50	15	89	49					73	51		90	
44	Tamásdai „ Ungvári Gyula	46	61			46	61	46	61			46	61				40	
45	Tárkányi „ Győri József											49	04					
46	Ugrai „ Nagy Imre											55	46				40	
47	Vadászi „ Vass Jenő											46	36				40	
48	Zsadányi „ Nagy Béniámin									12 évről		49	71					
	Összesen . . .	520	52	39	34	415	03	454	37	123	07	2004	87	563	88	17	80	

Az 1907. évben befolyt:

1. Hátrálékokból	454 kor.	37	fillér.
2. 10%-os belépési járulékokból	123 „	07	„
3. 2 és ½%-os tagdijból	2004 „	87	„
4. Késedelmi kamatokból	17 „	80	„
Összesen	2600 kor.	11	fillér.

Befizetetlenül maradt:

1. 10%-os belépési járulék	40 kor.	80	fillér.
2. 2 és ½%-os tagdij	523 „	08	„
Összesen	563 kor.	88	fillér.

A fenti 2600 korona a következő összegekben küldetett fel a Magyar Földhitelintézethez:

1.	1907.	február	6-án	3573.	sz. nyugta szerint	335	kor.	05	fillér;	p. v. d.		60	fillér.
2.	„	április	13-án	9439.	„ „ „	134	„	92	„	„ „ „		40	„
3.	„	nov.	2-án	26689.	„ „ „	1794	„	—	„	„ „ „		88	„
4.	„	decz.	6-án	29820.	„ „ „	289	„	38	„	„ „ „		40	„
5.	„	„	30-án	31596.	„ „ „	46	„	76	„	„ „ „		20	„
					Összesen	2600	kor.	11	fillér;	p. v. d.		2 kor.	48 fillér.

1. Az egyházmegyei gyámintézet tagjai után fizetett:

a) 10%-os belépési járulékban	39 kor.	34	fillér,		
b) 2 és ½%-os tagdijban	2240 „	40	„		
Összesen	2279 kor.	74	fillér,	azaz	2279 kor. 74 fillér.
2. A 14., 18., 33., 38., 39. és 48. sz. nem tagok	302 „	57	„		
3. Késedelmi kamatban	17 „	80	„		
Összesen	320 kor.	37	fillér,	azaz	320 kor. 37 fillér.
				Főösszeg	2600 kor. 11 fillér.

Okány, 1908. január 14.

Márk Ferencz,
gyámint. pénztárnok.

Ezen számadást a ma napon megvizsgáltuk és úgy a kirovás alapjául szolgáló, hatóságilag jóváhagyott „kimutatás"-sal, mint a befizetést igazoló okmányokkal összehasonlitottuk, s azzal a kiigazitással, hogy a Magyar Földhitelintézethez 1907. decz. 30-án 31596. sz. nyugta szerint elküldött pénz: 46·76 kor., — ezen számadást teljesen rendben levőnek és fölszereltnek találtuk, — miért is Márk Ferencz pénztárnokot ezen számadás terhe alól elismerés kifejezése mellett fölmentendőnek véleményezzük azzal, hogy az ezen számadásban kitüntetett összegből:

39·34 kor. — mint belépési járulék, —
2240.40 kor. — mint tagdij összege, —
2·48 kor. — mint postai viteldíj —

főösszegében: 2282·22 kor. a nagyszalontai ref. egyházmegyei lelk. gyámintézet pénztárából fedeztetett; —

302·57 kor. mint nem egyházm. gyámint. tagok dija, —
17·80 kor. mint késedelmi kamat, —

főösszegében: 320·37 kor. az egyes tagok által fizettetett.

Nagyszalonta, 1908. január 23.

P. H.

Széll Kálmán,
h. elnök.

Hadházy Kálmán,

Böszörményi Lajos,
gyámint. választmányi tagok.

Kimutatása

azon egyéneknek, kik a szalontai ref. lelkészi gyámintézet pénztárába 1907. és előző évekről kamat és tagdijjal tartoznak 1908. április 15-ig.

Sorsz.	Adós neve, lakása	Tagdij kor.	Tagdij fill.	Kamat kor.	Kamat fill.
1	Szilágyi Bálint, okányi lakos			104	—
2	Dani László, „ „			72	—
3	Király Károly, „ „			70	56
4	Szász József, „ „			48	—
5	Csige Juliánna, n.-szalontai lakos . . .			45	90
6	Bertalan István, ugrai „			39	03
7	Hegedüs Sándor, bajji „			21	86
8	Egri Béni, okányi „			20	—
9	Kovács Ferencz, árpádi „			19	60
10	Tamásdai ref. egyház			19	20
11	Talló Tógyer, tamásdai lakos			17	80
12	Szabó János, okányi „			16	64
13	Egri Sándor, „ „			16	64
14	Budai János, b.-böszörményi „			15	04
15	Kovács Józsefné, ugrai „			12	60
16	Kanyarecz Józsefné, okányi „			11	92
17	Pap Imre, bajji „			8	—
18	Debreczeni András, f.-gyarm. „			4	37
19	Sólyom Zsuzsánna, árpádi „			2	04
20	Kassai Béla, tenkei lelkész	222	40		
21	Vajda Mihály, gyantai „	102	50		
22	Nyeste István, homorogi „	43	28		
23	Pató Károly, apátii „	33	84		
24	Makay Elek, volt fenesi „	29	—		
	Az erdőhegyi időközi lelkészi javadalom .	24	08		
		8	36		
	Összesen . .	463	45	565	20

Okány, 1908. április 16.

Márk Ferencz.

13. szám. Olvastatott Márk Ferencz és társainak az egyházmegyei általános tisztujitás behozataláról szóló inditványa, s kapcsolatban egyházmegyei közgyűlésünk 108—1907. szám alatt hozott s ez inditvány tárgyalását jelen közgyülésünkre halasztó határozata:

Egyházmegyénk közgyülése nem látja fenforogni annak a szükségét, hogy eddigi gyakorlatától eltérve esperesét 10 évre válassza meg s általában élethosszig választott tisztviselőinek állását 10 évenként ujabb választások alá bocsássa; s nem tekinti e 10 évenként eszközlendő választást az egyházmegyei közigazgatás és biráskodás jól felfogott érdekében állónak sem, azon meggyőződésben, hogy az egyházmegyei közigazgatás és biráskodás terén szerzett tapasztalatok csak javára szolgálhatnak egyházmegyénk közügyeinek intézésénél; másfelől pedig egyházunk nyilvános közéletében elég mód és alkalom nyilik arra, hogy a bizalmi állásokat elfoglaló tisztviselők — még a közbizalom megrendülése esetén is — az egyházi közélet teréről visszavonulva, állásukat megbizóiknak rendelkezése alá bocsássák. De következetlen eljárásnak is tartaná úgy esperesének mint egyébb tisztviselőinek is 10 évenkint való választását, mert úgy az e. kerületi, mint az egyházmegyei tisztségek betöltésénél, vagy s első helyen határozottan az élethosszig tartó megbizatás, vagy a feltételesen megengedett s kimondott tisztujitás elve van törvénybe iktatva.

Egyházmegyénk közgyülése ezeknek alapján megmarad eddigi — törvény által is biztositott gyakorlata mellett s úgy esperesét, mint többi tisztviselőit a törvény korlátai közt élethosszig kivánja választani.

14. szám. Olvastatott a tanügyi bizottságnak következő jegyzőkönyvi jelentése.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a nagyszalontai ref. egyházmegye tanügyi bizottságának 1908. ápril hó 8-án Nagyszalontán tartott ülésében.

Elnök: Balog Ambrus, esperes; jelen voltak:

1. szám.

Elnök üdvözölve a tanügyi bizottság megjelent tagjait, az ülést megyitja.

2. szám.

Olvastatott Kassay Béla tanügyi bizottsági előadó következő jelentése:

Nagytiszteletü Egyházmegyei Tanügyi Bizottság!

Egyházmegyénk népiskoláinak az 1907/8. tanév első felében tapasztalt állapotáról szóló jelentésemet — a hozzám beérkezett jelentő ívek alapján — van szerencsém a következőkben előterjeszteni:

A tanügyi bizottság körlátogató tagjai egyházmegyénk minden iskoláját meglátogatták s jelentésük szerint egyházmegyénk 45 anyaegyháza közül 35-ben vannak felekezeti iskolák, 2-ben (Arad, Okány) községiek, 7-ben (Csermő, Feketetót, Gyanta, Radnalippa, Remete, Sonkolyos, Szentleányfalva) államiak; 1 helyen (Belényes) a fiuiskola felekezeti, a leányok pedig állami iskolába járnak; 7 leány egyház közül 3-ban (Szintye, Németpereg, Nyégerfalva) felekezeti, 4-ben (Kisháza, Széplak, Jánosfalva, Magyarcséke, mely utóbbiról azonban semmi adat nem küldetett be) állami iskola van; van négy pusztai iskola, ezek közül 3 (Csegőd, Gyanta és Tiszaradvány a Tiszauradalom által fentartott felekezeti, 1 pedig — az ősi pusztai, a sarkadi egyház által községi segély hozzájárulásával fenntartott felekezeti iskola.

Van egy felekezeti jellegü óvodánk is Geszten, a „Tisza Kálmán kisdedóvoda".

A felekezeti iskoláinkban működő tanitók összes száma 94, kik közül nőtanitó 6 (Bajj, Berekböszörmény, Geszt, Komádi, Kötegyán, Nagyszalonta); csak fiukat tanit 36, csak leányokat 33, fiukat és leányokat vegyesen 25.

A községi és állami iskolákba járó ref. vallásu növendékeinknek vallásban és énekben való oktatását 8 helyen (Belényes, Csermő, Feketetót, Lippa, Szentleányfalva, Sonkolyos, Gyanta, Remete) az illető lelkészek, utóbbi 33-ban az énektanitást az illető tanitók, 4 helyen (Széplak, Kisháza, Okány, Jánosfalva) a ref. vallású községi és állami tanitók, Aradon a segédlelkész és kántortanitó teljesitik mindnyájan elismerésre méltó buzgósággal és dicséretes eredménynyel.

Teljes 6 osztályu iskola van 26 helyen, (Ant, Szintye, Árpád fiu és leány, Bajj, fiu és leány, Berekböszörmény fiu és leány, Borossebes, Erdőhegy fiu és leány, Feketegyarmat fiu és leány, Geszt fiu és leány, Gyorok, Harsány fiu és leány, Komádi fiu és leány, Körösszegapáti, Kötegyán fiu és leány, Magyarhomorog, Mezőgyán fiu és leány, Mezősas fiu és leány. Nagyszalonta fiu és leány, Nagyzerind fiu és leány, Pankota, Sarkad fiu és leány, Sarkadkeresztur, Tenke fiu és leány, Ugra fiu és leány, Zsadány fiu és leány, Vadász fiu és leány). 5 osztályu az iskola 8 helyen (Belényes, B.-Ujlak, Bélzerind, Erdőgyarak, Szakál, Szemlak, Tamásda, Németpereg). 4 osztályuak 6 helyen Csegőd, Fenes fiu és leány, Tiszaradvány, Gyanta, Ősi, Nyégerfalva). Ágyán a fiuiskola 4, a leányiskola 6, Kisperegen a fiu és leányiskola 6, a vegyesiskola 5, Tárkányban a fiuiskola 4, a leányiskola 5 osztályu.

Az iskolába járó növendékek összes száma a községi és állami iskolába járó ref. vallásu tanulókkal együtt 9926, és pedig 5233 fiu, 4693 leány. — Az egy tanitó keze alatt levő növendékek létszáma 13 és 155 között hullámzik, legkisebb a szakáli osztatlan vegyes, legtöbb az erdőgyaraki vegyes iskolában. Iskoláink általában népesek, sőt tulnépesek, nagyobb egyházainkban a lélekszám nagy volta, kisebb egyházainkban pedig az osztatlanság miatt. Ezuttal csak az egy tanitó keze alatt 100-at meghaladó létszámmal biró iskolákat emlitem fel; ilyenek a következő egyházak iskolái: Ant (vegyes 122), Ágya (fiu 102), Árpád (leány 116), Erdőgyarak (vegyes 122), F.-Gyarmat (fiu 108), Komádi (2 fiu és mind a három leányiskola 109—117 közt), Körösszegapáti (vegyes 124), Magyarhomorog (vegyes 148), Nagyszalonta (2 fiu és 3 leányiskola 107—124 közt), Nagyzerind (fiu 121), Sarkadkeresztur (vegyes 115), Tamásda (vegyes 104), Ugra (fiu 117, leány 131), Zsadány (fiu 110), Vadász (fiu 104).

Az iskolák közegészségi viszonyait tekintve a tanterem nem elég tágas és világos 5 iskolánál (B.-Ujlak vegyes, Bélzerind vegyes, Erdőgyarak vegyes, Tárkány leány, Zsadány leány);

tágas, de nem világos Sarkadkeresztur (vegyes) ; nem tiszta Tárkány (leány) és Borossebes (vegyes), utóbbinál az ürszék sem ; kisebb nagyobb mértékben zsúfolt 17 iskola (Árpád, leány, B.-Ujlak vegyes, Bélzerind vegyes, Erdőgyarak vegyes, F.-gyarmat fiu, Fenes leány, Komádi 1 fiu, Körösszegapáti vegyes, Magyarhomorog vegyes, Nagyszalonta 2 leány, Sarkadkeresztur vegyes, Tamásda vegyes, Tárkány fiu, Ugra fiu, leány, Zsadány leány).

A padlózat deszkázott 75, czément 1, téglázott 4, földes 4, deszkázott és téglás 1, deszkázott és földes 2 tanteremben. *Az iskolai takaritást*, vizhordást, fütést egyedül a növendékek végzik 9 egyház iskoláiban (Ágya, Szintye, B.-Ujlak, Borossebes, Fenes, Gyorok, Kispereg, Körösszegapáti, Mezősas) ; a többiekben e munkákat az iskolaszolga, harangozó vagy e czélra fogadott egyén végzi.

Az iskolák felszerelését illetőleg: anyakönyv, felvételi és mulasztási napló mindenütt van s ezek rendben vezettetnek, vezérkönyv hiányzik Szemlakon ; tankönyvekkel hiányosan van ellátva 2 egyház (B.-böszörmény leány, Fenes fiu, leány). Taneszközökkel hiányosan van ellátva 8 iskola (Erdőgyarak, Erdőhegy fiu, leány, Fenes leány, Gyorok, Németpereg, Sarkadkeresztur, Tamásda).

Az iskolák szellemi életét tekintve a tanitók a kiszabott tantervet megtartják, iskoláikat módszeresen vezetik s az egyházkerület által kiadott és ajánlott tan és vezérkönyveket használják, fogyatkozás van e tekintetben Pankotán, hol beszéd és értelem gyakorlat nem tanittatott, de altalában az I. és II. osztály tanitása hiányos, Tamásdán, hol a IV. és V. osztály földrajzot és nyelvtant, Berekböszörmény III. leány osztályában, hol földrajzot nem tanultak.

Mulasztás nagyobb mérvü volt Árpád fiu, leány, Fenes fiu, leány, Kispereg, fiu, leány és vegyes, Pankota, Sarkadkeresztur és Vadász fiu és leány iskoláiban, a legtöbb helyen a községi elöljáróság gyenge eljárása vagy hanyagsága következtében.

A növendékek egészségi állapota általában kielégitő volt. Több, kevesebb ideig mégis zárva voltak az iskolák influenza, hökhurut, kanyaró, himlő miatt B.-Ujlak, Erdőhegy, Kötegyán, Mezőgyán, Gyanté, Sarkad, Sarkadkeresztur és Tárkányban.

Általános ismétlőiskola van 21 egyházban és 3 leányegyházban : (Ant, Szintye, Árpád, Bajj, B.-Ujlak, Bélzerind, B.-Böszörmény, Erdőgyarak, F.-Gyarmat, Geszt, Gyanta, Kisháza, Harsány, Németpereg, Körösszegapáti, Magyarhomorog, Mezőgyán, Mezősas, Sarkadkeresztur, Szakál, Szemlak, Tamásda, Ugra és Zsadány).

Gazdasági ismétlő van 15 egyházban (Belényes, Borossebes, Feketetót, Gyorok, Kispereg, Komádi, Kötegyán, Nagyszalonta, Nagyzerind, Remete, Sarkad, Sonkolyos, Szentleányfalva, Tenke, Vadász) és Jánosfalva leányegyházban. Ismétlő iskola nincs 6 egyházban (Ágya, hol a mult évben szünt be, mert nem dijaztattak a tanitók s e miatt csak vasárnaponként 2 órán tanitják az ismétlő iskolás gyermekeket, Erdőhegy, Fenes, Okány, Pankota, Tárkány). A heti óraszám 2—6 között váltakozik, a tanitás az egész iskolai éven át tart Szintye, Belényes, Kispereg, Nagy-Szalonta, Nagyzerind, Sarkadkeresztur, Tenke és Vadász ismétlőiben, a többiekben csak a téli időszakokban. Az ismétlő iskolák tanitóinak dijazásáról legtöbb helyen az állam vagy a község gondoskodik, csak egy pár helyen fizetnek az ismétlő iskolások szülei tandijat.

Ezeknek — mint általános összesitéseknek — előrebocsátása után áttérek jelentésemnek egyházanként és iskolánként részletezésére, felemlitvén a tapasztalt hiányokat és fogyatkozásokat, ugyszintén a tapasztalt fejlődést és haladást is, érintve még a községi és állami iskolákban teljesitett vallástanitást is.

Ant iskolája — a tulnépességtől eltekintve — rendben van.

Aradon a községi iskolákban a segédlelkész és kántor vallástanitása jó. A tavaszi és őszi vasárnapokon a lelkész és segédlelkész gyermek isteni tiszteleteket tart.

Ágya iskolái tulnépesek, ismétlő iskolái — mivel sem az egyház, sem a község nem dijazza a tanitókat — beszüntek, illetve 2 vasárnapi órára szoritkoznak.

Szintye leányegyház iskolája rendben van.

Árpád, iskolái, kivált a leányiskola tulnépes.

Bajjon a leányiskola földes.

Belényesen az állami elemi és polgári leányiskolákban Bottyán Pál lelkész tanitja a vallást és éneket jó eredménynyel; az egyház fiuiskolájánál tanitó egy év alatt ugy a módszer, mint a tanitás eredményére nézve nagy előhaladást tett.

Belényesujlak tanterme nem elég tágas és világos, az új iskola épitése tervbe van véve.

Bélzerind tanterme szük, ablaküveg helyett deszka van s e miatt nem világos, felszerelése hiányos, mulasztások megszüntetésére a községi előljáróság semmit sem tesz.

Berekböszörmény iskolái rendben vannak, kivéve a III. leányosztályt, melyben földrajzot nem tanultak.

Borossebesen a tanterem és ürszék nem tiszta.

Csermőn a vallástanitást lelkész végzi, hetenként 3 órán, jó sikerrel.

Erdőgyarakon tekintve, hogy 1 tanitó 2 tanteremben 155 gyermeket tanit, a tanitás eredménye jó. Taneszközök hiányzanak.

Csegőd pusztai uradalmi iskolája kifogástalan.

Erdőhegyen természetrajzi ábrák és mértékek hiányzanak.

Feketegyarmat iskolái rendben vannak.

Feketetóton a valástanitást lelkész teljesiti kielégitő eredménnyel.

Fenesen mindkét iskola csak 4 osztályu s az iskoláztatást is későn kezdik. Ismétlő iskola még most sincs.

Geszt iskolái rendben vannak. A Tisza Kálmán óvoda is a január havi rendes évi szűnidő leszámitásával egész éven át működött. Az óvoda gondnok számadását a presbyterium megvizsgálta s jóváhagyás végett az egyházmegyei számvevőszékhez felterjesztette. A számadás mérlege az 1907 év végén

Bevétel	2286·53 K.
Kiadás	1480·33 „
Maradvány	806·20 K.

Tiszaradvány uradalmi pusztai iskolája kifogástalan.

Gyanta állami iskoláiban a vallást lelkész, az éneket a kántorul alkalmazott állami tanitó tanitja jó eredménnyel.

Széplakon a vallást és éneket az állami tanitó tanitja kielégitő eredménnyel.

Kisházán a vallást és éneket az állami tanitónő tanitja jó eredménnyel.

Magyarcsékéről jelentés nem érkezett.

Gyorokon a tanitás eredményében örvendetes haladás észlelhető. Baj, hogy a növendékek létszáma az állami iskola miatt évről évre fogy.

Harsány iskolái rendben vannak.

Kisperegen Lengyel József a gazdasági ismétlő iskola tanitója kosárfonásra is oktatja növendékeit. A fiiskola elegendő, a leányiskola kitünő, a vegyes iskola jeles eredményt mutat fel, de utóbbi csak 5 osztályu.

Németperegen Európa térképe hiányzik.

Komádi iskolái a tulnépességtől eltekintve rendben vannak.

Körösszegapáti iskolája 124 növendékkel tulzsufolt. Eredménye jó, de a II. iskola felállitása kivánatos.

Kötegyán 2 iskolája kifogástalan, 2 járvány miatt zárva volt.

Magyarhomorogon az iskola kitünő eredményt mutat, de 148 növendékkel tulzsufolt. A II. iskola felállitása kivánatos.

Mezőgyán és *Gyanté* iskolái járvány miatt zárva voltak.

Mezősas fiiskolája jó, leányiskolája kitünő.

Nagyszalonta iskolái, bár azok nagyrésze tulnépes — jó tanerők által vezetve, kifogástalan rendben vannak.

Nagyzerind iskolái rendben vannak.

Okány községi iskoláiban a vallás és énektanitást a ref. vallásu tanitók végzik jó eredménnyel.

Pankotán a I. és II. osztály tanitása hiányos. Beszéd és értelem gyakorlatot nem tanultak. Ismétlő iskola nincs.

Radnalippán a vallás és énektanitást lelkész végzi nagy buzgósággal és szép eredménnyel.

Remetén a két állami iskolában a vallást lelkész, az éneket az állami tanitó tanitja mindketten jeles eredménnyel.

Sarkad iskolái — bár nov. 12.—jan. 4-ig járvány miatt zárva voltak, — kifogástalan rendben vannak; *Ősi* pusztai iskolájában tanitó, ki oklevelét megszerezte, nagy buzgalommal tanit. Az uj tanterem egy előszobával fedél alatt van, a jövő tanévre használatba venni tervezik.

Sarkadkereszturon a növendékek későn kaptak tankönyveket; a taneszközök közül földgömb, természetrajzi és természettani ábrák s az öt földrész térképe még mindig hiányzik. A mulasztás a szülők hanyagsága és az előljáróság erélytelensége miatt nagymérvü.

Sonkolyos állami iskolájában a vallástant lelkész, az éneket az állami tanitó tanitotta jeles eredménnyel.

Jánosfalván az állami tanitó jó eredménnyel tanitotta a vallást és éneket.

Szakálban lelkész szorgalmas vezetése alatt jó eredmény mutatkozott. Sajnos, hogy a ref. hivek elköltözése miatt az iskola növendékei is fogynak; 2 éve 27, a mult évben 21, most 13 növendéke van.

Szemlakon a tanitás eredménye kielégitő. Vezérkönyvek hiányosan vannak,

Szentleányfalva állami iskolájában az állami tanitó a vallást jeles, az éneket kitünő eredménnyel tanitotta.

Tamásdán a IV. és V. osztály földrajzot és nyelvtant egyáltalán nem tanult.

Tárkányban uj leányiskola épitésére készülnek s e miatt a mostanit nagyon elhanyagolták. A tanitás eredménye mindkét iskolában kielégitő, a fiiskolában a vallástanitás jó, énektanitás kitünő. Ismétlő iskola még most sincs.

Nyégerjalván az uj tanitó Zsila Gyula vezetése alatt kitünő

előhaladást mutat az iskola. Az uj iskola felépitve használatba vétetett.

Tenke iskolái rendben vannak. A leányiskola felépült és használatba vétetett.

Ugrán mindkét iskola tanterme elég nagy és tágas ugyan, de 117 fiu és 131 leány befogadására szük. 3-ik iskola állitása óhajtandó.

Zsadányban a f. évben uj leányiskola épül.

Vadászon a mulasztás nagymérvü.

Tanügyi bizottságunk — midőn örvendetes tudomásul veszi, hogy egyházmegyénk iskoláinak nagyobb része kifogástalan rendben van, a mutatkozó hiányok orvoslása végett a következő intézkedések megtételét tartja szükségesnek s ajánlja a nagyt. egyházmegyei közgyülés figyelmébe:

Egyházmegyénk közgyülése felkéri Arad vármegye közig. bizottságát, hogy az ágyai községi előljáróságot az ismétlő iskolák tanitásáért a tanitóknak dijazás adására kötelezze és hogy Kisperegen a főszolgabiró utján a nagymérvü mulasztások megszüntetésére nézve intézkedjék; ugyancsak felkéri a biharmegyei alispáni hivatalt, hogy B. Ujlakon, Fenesen és Tárkányban a mulasztások megszüntetésére nézve intézkedjék; továbbá felhivja és utasitja az illető presbyteriumot, hogy

Arpádon a 3-ik iskola felállitásáról gondoskodjék s leányiskolájának földes részét padoltassa ki s a mulasztások apasztására előirt kötelességeit teljesitse.

Bajjon a leányiskolát padlóztassa ki.

B. Ujlakon a tervbe vett uj iskola épitést elvégre valósitsa.

Bélzerinden a tanterem tágasabbá tételéről ablakokkal ellátásáról, felszereléséről, a hiányzó taneszközök beszerzéséről gondoskodjék.

B. Böszörményben Asztalos Ferencz leányiskolai tanitót a tanterv megtartására, kivált földrajz tanitására kötelezze.

Borossebesen a tanterem és ürszék tisztán tartásáról gondoskodjék,

Erdőgyarakon a hiányzó taneszközöket szerezze be.

Erdőhegyen a természetrajzi ábrákat és mértékeket szerezze be.

Fenesen mindkét tanitó az V. és VI. osztály felállitására utasittatik, egyháztanács az iskoláztatás pontos megkezdésére és rendes folytatására gondos figyelemmel legyen, a mulasztások apasztására mindent elkövessen s a leányiskolába a hiányzó taneszközöket szerezze be.

Gyorokon a földgömböt és számoló gépet szerezze be.

Kisperegen a mulasztások megszüntetésére előirt kötelességeit teljesitse.

Németperegen Európa térképét szerezze be.

Körösszegapátiban a 2-ik iskola felállitásáról gondoskodjék.

Magyarhomorogon a 2-ik iskola felállitásáról gondoskodjék.

Pankotán tanitót az I. és II. osztály gondosabb oktatására, különösen a beszéd és értelemgyakorlat tanitására utasitsa s a mulasztások megszüntetésére mindent megtegyen.

Sarkadkereszturon a növendékek tankönyvvel ellátásáról, földgömb, természetrajzi és természettani ábrák és térképek beszerzéséről s a mulasztások megszüntetéséről gondoskodjék.

Szemlakon a hiányzó vezérkönyveket szerezze be.

Tamásdán a hiányzó térképeket szerezze be.

Tárkányban az uj iskolát még ez év folyamán felépittesse, hogy az szept. 1-én használatba vehető legyen.

Ugrán a 3-ik iskola felállitásáról gondoskodjék.

Vadászon a mulasztások megszüntetésére előirt kötelességét pontosan teljesitse.

Továbbá azon egyházak presbyteriumai és tanitói, melyekben az elemi iskola a mult évi felhivás daczára még most is csonka, kötelezteinek az V. és VI. osztály fokozatos felállitására.

Végül Ágya, Szintye, B. Ujlak, Borossebes, Fenes, Gyorok, Kispereg, Körösszegapáti presbyteriumainak, melyekben a sepregetést, vizhordást és fütést egyedül a gyermekek végzik, ujolag figyelmébe ajánltatik, hogy a vármegyei közig. bizottság idevonatkozó rendelete értelmében iskolaszolgát alkalmazzanak, vagy a harangozónak adjanak valami dijazást, melyért a takaritást végezze.

3. szám.

Az 1907 évi szeptember hó 12-én tartott egyházmegyei közgyülés 53 számu határozata értelmében birálat alá vétetvén Tóth Lajos jánosfalvai állami tanitó és ref. hitoktató „Imák iskolai és magánhasználatra“ cz. műve és Szatmári István remetei lelkész „A tiszántuli ev. ref. egyházkerület elemi és ismétlő iskoláiban használatban levő Imádságok cz. kiadványa: olvastatott azon bizottságnak, melyhez h. esperes a jelzett imádságokat véleményes javaslattétel végett elküldötte, a tanügyi bizottsághoz intézett jelentése.

Tanügyi bizottságunk a Tóth Lajos jánosfalvai tanitó által szerkesztett verses imákat pädagogiai, tartalmi és formai okok miatt nem tartja alkalmasnak az elemi oktatásra. A Szatmári István remetei ref. lelkész összegyüjtött imáinak nagy része a használatban levő kézi könyvekben meg van. A kis gyermekek és a II. elemi osztály számára készitett imákat tartalmi, mondat szerkezeti és formai hibák, különösen pedig a

miatt, hogy a gyermekek szellemi fejlettségi fokát túlhaladják, nem tartja alkalmasnak a tanitásra.

Azonban, midőn mindkét szerző iránt elismerését nyilvánitja tanügyi bizottságunk ama nemes törekvésükért, hogy e művekkel is a ref. valláserkölcsi élet fejlesztését igyekeztek munkálni, azon óhajának ad kifejezést, hogy ha valaki a jelenleg használt iskolai imáknál jobbakat készit s azokat egyházmegyénk és az egyházkerület is ilyeneknek találja, az iskolai kézikönyvekbe az ujabb kiadások alkalmával felvétessenek.

4. szám.

Olvastatott Biharvármegye kir. tanfelügyelőjének folyó év február 2-án kelt 566/1908 sz. az esperesi hivatalhoz intézett levele, melyben kifogásolván, hogy Tóth Lajos jánosfalvai állami tanitó dékáni iskolalátogatásai miatt az általa vezetett iskolában a tanitásnak egy hétig szünetelnie kell, kéri, hogy Tóth Lajos ezen iskolalátogatási kötelezettség alól a jövő 1908/9 tanévtől kezdve mentessék fel.

Tanügyi bizottságunk — méltányolva a kir. tanfelügyelő által felhozott indokot — Tóth Lajos jánosfalvai tanitót dékáni tisztsége alól felmenteni s az igy megüresedett tanügyi bizottsági helyre Székely József belényesi tanitót megválasztani javasolja a nagytiszt. egyházmegyei közgyülésnek.

5. szám.

A tanitói fizetések kiegészitéséről szóló országos törvényhez kiadott miniszteri utasitásban foglalt tanszerjegyzék az illető iskoláktól népiskolai ifjúsági könyvtár beszerzését követelvén :

e tekintetben javaslattételre egy Böszörményi Lajos, Kis István és Szabó Lajos tanügyi biz. tagokból álló bizottság kiküldését javasolja tanügyi bizottságunk azon megbizással, hogy javaslatukat a tanügyi bizottság utján az őszi egyh. megyei közgyülésre terjesszék föl.

6. szám.

Az egyházi törvények VI. t.-cz. 30—31. §-ai a betegség vagy más ok miatt a tanitásban akadályozott tanitó helyettesitésére egy éven át az egyházat kötelezvén:

tanügyi bizottságunk, midőn aggodalmát fejezi ki a fölött, hogy egyházaink, melyek az adósegély folyósitása után nagyon is megkötött költségvetéssel fognak dolgozni, ezen rendkivüli s nagyobb összeget igénylő kiadást hogyan fogják teljesithetni, kéri a nagyt. egyházmegyei közgyülést, méltóztassék felkérni az egyházkerületi közgyülést, hogy egyfelől mondja ki azt, miszerint a betegség mindenkor hatósági orvos által igazolandó s másfelől találjon módot és forrást ezen rendkivüli és nagy szükségnek az egyes egyházak pénztára megterheltetése nélkül fedezésére.

7. szám.

Tanügyi bizottságunk — midőn tudomására hozza a nagytiszteletü egyházmegyei közgyülésnek, hogy tanügyi bizottsági elnökké nagyt. Balog Ambrus esperest választotta meg,

az igy a sarkadi körben megüresedett dékáni helyre Kolumbán Áron kötegyáni lelkész megválasztását hozta javaslatba.

8. szám.

Több tárgy nem lévén: elnök az ülést berekeszti.

K. m. f.

Balog Ambrus,
tanügyi bizottsági elnök.

Kassay Béla,
tanügyi bizottsági előadó.

Egyházmegyénk közgyülése a tanügyi bizottság jelentését, illetőleg jegyzőkönyvét jóváhagyólag tudomásul veszi, a benne foglalt javaslatokat határozati erőre emeli. a jegyzőkönyvet

hitelesitettnek nyilvánitja s azt egész terjedelmében az egyházmegyei közgyülés jegyzőkönyvébe felvétetni és kinyomatni határozza.

15. szám. Olvastatott a misszióbizottság következő jelentése:

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

Balog Ambrus esperes 693—1908. sz. a. hozzám intézett fölhivásában azzal bizott meg, hogy miután az ő esperessé választatása s dr. Márk Ferencz misszióbizottsági tagnak e tisztségéről is benyujtott lemondása folytán egyedül maradtam a misszióbizottságban-, a missziói müködéssel megbizott lelkészek jelentése alapján a misszióügyi bizottsági jelentést készitsem el, s azt Csák József komádii és Perec István harsányi lelkészek által vizsgáltassam felül s aláiratva velük adjam elő az egyházmegyei közgyülésen.

E megbizatásomhoz képest, a missziói müködéssel megbizott lelkészek jelentése, — számadása — uti-naplója s táblás kimutatása alapján, a misszió ügyre vonatkozó jelentésemet a mult 1907-dik évről a következőkben terjesztem be.

I.

A radnalippai missziói körben a missziói teendőket 1907. év ápril. végéig az elhalt lelkész, ápril. végétől szeptemberig Lovász Béla segédlelkész, szeptember 6-tól Lengyel Imre megválasztott lelkész végezte.

A jelentés mellékletében a szórványok kimutása, az utinapló (2 példányban) s a táblás kimutatás (2 példányban) beterjesztetett.

A táblás kimutatásban — missziói lelkész — a vagyoni állapotról nem tehet jelentést „mivel az 1907-ik évben az ott megnevezett czimek alatt magát a missziót illetőleg semmi forgalom nem volt.“

A lelkészi szolgálat minden szükséges alkalommal végeztetett; 63 szórványban 59 esetben jelent meg a lelkész.

Mácsán isteni tisztelet tartatott predikátióval minden hónap harmadik vasárnapján, összesen 12-szer s ez alkalommal három esetben az Urvacsora is kilett osztva.

Hitoktatás végett Konopon 27 esetben jelentek meg az állami elemi iskolában, Paulison két alkalommal a mikor viszásházasok ügye is intézkedés tárgya volt. Kereszteltek 5,- temettek 8-, eskettek 3 esetben. Házassági ügyben tettek két utat. Mácsán —

isteni tisztelet után vallástani oktatásban részesittetett 7 gyermek. Kiosztatott 14 darab zsoltár, 13 vallástani kézi könyv és 50 darab koszoru füzet, s ezek árából nem térült meg 21 korona 92 fillér.

Számadása a következő:

I. Bevétel:

1. 1907. évi missziói segély	=	800 korona.
2. 1905 és -6. évről maradv.	=	4 korona 44 fillér.
összesen	=	804 korona 44 fillér.

II. kiadás:

1. Fuvardijak cimén . . .	=	357 korona 28 fillér.
2. Napidijak „ . . .	=	244 „ — „
3. Ellátási dijak cimén . .	=	244 „ — „
4. Kiosztott vallásos iratok árából nem térült meg	=	21 „ 92 fillér.
Összesen	=	867 korona 20 fillér.

A fedezetlen hiány 62 korona 76 fillér, a napidijakból pótoltatott.

Az egyházhoz való ragaszkodás erősen él a hivek szivében. Mácsán az isteni tiszteletet szép számmal látogatják s az Urvacsorával is nagy számmal élnek. A misszió területén 63 szórványban 410 lélek van. Sajnos hogy a lelkész megjelenése csak a szükséghez képest történhetik a kellő idő és költség hiányában. Ez az oka annak, hogy a vallástanitást illetőleg lelkész nem teljesitheti — ugy a mint kivánná a missziói teendőket. Maga Radnalippa mint missziói székhely annyira igénybe veszi idejét, hogy a szórványokban csak a legszükségesebb lelkészi szolgálatokat végezheti. Lippán az állami- polgári- kereskedelmi- elemi iskolában, Radnán az állami elemi iskolában hetenként 2 órán (összesen 12 órán) tanitja a vallást, Konopon az állami elemi iskolában hetenként egy órán jelent meg vallástanitás végett; a 7—10 növendéket számlálò paulisi—mácsai— és soborsini állami iskolában — időhiányában nem tehet eleget a vallásos nevelés reá váró kötelességének. Paulison az állami iskolában egy ág. ev vallásu, Mácsán egy ref. vallásu tanitót kért föl a hitoktatás végezésére, de a helyettesités nem jár a kivánt sikerrel. Jövőre a paulisi iskolában maga a lelkész fogja végezni a vallásoktatást. Mindezeknek elősorolása után a közegyház vagy az állam segély terhére egy missziói segédlelkész beállitását kéri, hogy a két vármegye területén a sokféle nemzetiségü és más vallásu népek közt élő hitsorsosaink nagyjait és kicsinyeit kellő lelki gondozásban részesithesse és összetarthassa.

II.

A borossebesi missziói körben Szabó József borossebesi lelkész végezte a missziói teendőket 30 szórványban 1—11 izben megfordulva, összesen 54-szer látogatta meg a református egyháztagokat. Imádkozott 22, biblia magyarázatot tartott 1, predikált 12, keresztelt 5, temetett 9, konfirmált 2, Urvacsorát osztott 4, visszás házasok ügyében eljárt 3 izben. Önköltségén kiosztott összesen 87 darab vallásos iratot 8 kor. 96 fillér értékben. A vallásunkhoz való ragaszkodást s a magyar nemzeti érzés ápolását mindig fő feladatának tekintette.

A lelkek száma 30 szórványban 586 ref. és 224 ág. ev. összesen 810.

Jelentéseihez mellékli uti naplóját és a táblás kimutatást.

Számadása a következő:

A 600 korona missziói segélyből

Kiadott: fuvarköltség czimen . . .	258	koronát
napi dij cimen	156	„
kosztra	186	„
Összesen . .	600	koronát

III.

Az erdőhegyi missziói körben 1907. május 1-ig Lovász Béla volt erdőhegyi segédlelkész, május 5-től az év végéig Bokor Sándor erdőhegyi lelkész végezte a lelki gondozás munkáját, 8 szórványban 3—5 izben megfordulva a református egyháztagokat összesen 37 izben látogatták meg. Vallásos beszélgetéssel foglalkoztak 22, ima és biblia olvasással 18, bibliamagyarázattal 6, kereszteltek 3, eskettek 2, temettek 1 izben.

Kisjenőben heti 2 órán át 67 növendéket részesitett vallásos oktatásban, s konfirmált 12 növendéket.

Lekek száma: ref. 980; (melyből a szomszéd Kisj.-re 354 lélek esik.
„ „ ág. ev. 847

összesen 1827 a szórványokban.

Missziói lelkész a szórványokban lakó egyháztagok gyakoribb meglátogatását tartaná kivánatosnak — kivált Simándon — hol a gör. kel. román iskolában a ref. növendékek (3) hitoktatás nélkül vannak, és Eleken hol a református iskolás gyermekek (8) róm. kat. hitoktatást nyertek. Utóbbi helyen az államositott iskolában megtette a lelkész a lépéseket arra nézve, hogy ref. növendékeinket hitoktatásban részesithesse.

Miután óhajtandó volna néhány szórványban a havonkénti megjelenés, e célból a missziói segély felemelését kéri a lelkész.

Jelentéséhez mellékli a missziói kör állapotáról szóló kimutatást jegyzőkönyvi alakban, a táblás kimutatást, uti naplót, s az 1907 évről a következő számadást:

Bevétel:	missziói segélyből	300 kor.	00 fill.,
Kiadás:	fuvarköltségekre .	96 „	00 „
	napidijakra . . .	118 kor.	00 „
	kosztra	60 „	00 „
	egyéb költségekre	27 „	00 „
	Összes kiadás	301 korona.	

Hiány 1 korona.

Kelt Ugra, 1908, márczius 12.

Nagy Imre s. k. **Csák József, Perec István.**

Egyházmegyénk közgyülése e jelentést általában tudomásul veszi.

a) A radnalippai, borossebesi és erdőhegyi missziói körök gondozásával megbizott lelkészek számadásait helybenhagyja, s Lengyel Imre, Szabó József, Bokor Sándor lelkészeknek 1907. évi számadásaikra vonatkozólag a fölmentést a szokott fentartással megadja.

b) Utasitja Lengyel Imre radnalippai lelkészt, hogy a f. 1908. évi missziói számadásában az 1907. évről kitüntetett 62 kor. 76 fill. hiányt tegye kiadásba, s jövőre nézve a tulkiadástól óvakodjék;

Bokor Sándor erdőhegyi lelkész az 1 kor: hiányt hasonlóképen számolja el.

c) Lengyel Imrének a missziói segédlelkészi állásnak közegyházi költségen rendszeresitését illető,

s Bokor Sándornak a missziói segély felemelésére vonatkozó kérelmeit pártolólag terjeszti föl egyházmegyénk közgyülése a főt. egyházkerület közgyüléséhez s ez uton a főt. és méltóságos konventhez.

Végül a missziói bizottság tagjaiul Csécsi Imre aradi, Szondy Géza kisperegi és Fogarassy Bálint ágyai lelkészeket megválasztja.

16. szám. Olvastatott az egyházm. egyházi értekezletnek következő felterjesztése: „Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés! Az O. R. L. E. elnöke az egyházmegyei közgyülés elé leendő terjesztés végett megküldi az O. R. L. E. közgyülésnek az 1848. évi XX. t.-cz. végrehajtása tárgyában 1907. év szept. 18-án hozott határozati javaslatát, kérve az ahhoz való hozzájárulást, hogy annakutána az, e támogatás kapcsán az egyházkerülethez terjesztessék fel.

Mielőtt az egyházmegyei gyülésre terjesztetett volna ez; — szükségesnek látszott, hogy ezzel e. m. e. értekezletünk behatóan foglalkozzék; — s ennek eredményeként a megküldött javaslatra vonatkozólag értekezletünk a következő határozati javaslatot terjeszti a nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés elé, annak előre bocsátásával, hogy mivel a szóban levő javaslat már az egyházi lapokban megjelent; az tekintessék felolvasottnak.

Határozati javaslat: Az előterjesztett javaslat érdemi részét illetőleg egyházmegyei egyházi értekezletünk azon meggyőződésben van, hogy mivel az e tárgyban kiküldött országos közös prot. bizottság, különösen az 1848 : XX. t.-cz.-ben kifejezett viszonnosság tekintetében eladdig szokatlanul erélyes hangu felterjesztést intézett a kormányhoz, — mely felterjesztés minden egyháznak külön lenyomatban megküldetett —; de arra mindeddig válasz nem érkezett: a válasz leérkezte előtt értekezletünk nem tartja sem szükségesnek, sem időszerünek az utasitásszerü határozat által való intézkedést, teljes bizalommal levén az eljáró két prot. bizottság eljárása iránt“

Egyházmegyei közgyülés ezen előterjesztett határozati javaslatát az e. m. értekezletnek elfogadja és határozati erőre emeli.

17. szám. Egyházmegyénk részéről képviselőkül a folyó 1908 évi egyházkerületi közgyülésekre,

lelkészi részről: Széll Kálmán nyugalomra lépett esperest, Nagy Imre főjegyzőt,

világi részről: Benedek László és Szikszay Lajos egyházmegyei tanácsbirákat rendes tago-

kul, póttagokul lelkészi részről: Böszörményi Lajos, Csécsi Imre,

világi részről: gróf Tisza Kálmán és Hadházy Kálmán egyházmegyei tanácsbirák választatnak meg, s részükre igazolásul megbizó levél gyanánt e végzés jegyzőkönyvi kivonat alakjában kiadatik.

18 szám. Olvastatott a számvevőszék következő jelentése:

„Jegyzőkönyv

Felvétetett Nagyszalontán 1908 évi ápril hó 8-án a nagyszalontai ref. egyházmegye számvevőszéke által az egyházmegye községei évi számadásának megvizsgálása tárgyában.

Jelen voltak:

Szikszay Lajos mint elnök, Bagdi János, Rácz Gyula, Borbély László, dr. Szarka Sándor.

1 szám.

A számvevőszék tagjai a nekik kiosztott számadásokat átvizsgálván, jelentésük szerint —

kifogástalan számadások: nagyzerindi, ágyai, szintyei, kis és németperegi, ,aradi borossebesi, okányi, remetei, kisházai épitkezési, — komádii harsányi, zsadányi, geszti egyházi és óvodai, ugrai, mezőgyáni, nagyszalontai, sarkadi, tamásdai, radnalippai, magyarhomorogi, feketegyarmati, árpádi, bajji, sarkadkereszturi, körösszegapátii, b.-ujlaki, (egyházi, tőkepénztári és magtári) sonkolyosi (egyházi és magtári) jánosfalvai, gyantai, széplaki, kisházai egyházi, — feketetóti (egyházi és magtári), — belényesi, tárkányi, nyégerfalvai, mezősassi, tenkei, kötegyáni, erdőgyaraki. b.-zerindi, gyoroki és anti.

2. szám.

Kifogásolt számadások a következők:

a) A vadászi számadásban ki van tüntetve szegényalap czimén 70 kor. s a kimutatásban megjegyeztetik, hogy az összeg Gál Lajosnál kamatozik. A számadások vizsgálásánál jelenlevő Gál Lajos kijelenti, hogy ő azt soha fel nem vette s igy el sem ismeri a tartozást.

A közgyülés Gál Lajos állitásának hitelt ad s azt elfogadja, holott Gál Lajos kötvényen ösmeri el tartozását.

Felelősség terhe alatt utasitandónak véljük a vadászi presbiteriumot, hogy Gál Lajoson a 70 kor. kötvényszerü tartozását — járulékaival együtt — haladéktalanul vegye be, s azt mint szegényalapot tovább kezelje, s eljárásáról tegyen jelentést az esperesi hivatalnak.

b) Az erdőhegyi egyház mind a 6 számadása rendben van s azokra a felmentvény megadását javasoljuk; azonban mivel magtárgondnok és egyháztanács az egyhàzmegyei közgyülés 1906. évi azon határozatának, hogy a kötvényeket elfogadható kezesekkel biztositsa, nem tett eleget: utasitani kérjük az erdőhegyl magtárgondnokot és egyháztanácsot, hogy e hiányt pótolja s rendben kiállitott kötvényeket az egyházlátogatóságnak mutassa be.

c) A körösszegapáti számadás rendben van, azonban — miután az alapokról számadást nem adott, ennek pótlására utasitani kérjük.

d) A szentleányfalvai egyháznál a 31. sz. bevételi és 95. sz. kiadási tétel a csatolt nyugtával nem egyezik meg, az alapok számadása pedig teljesen hiányzik. E hiányok pótlása végett visszautasitani kérjük.

e) A szemlaki egyháznál a költségvetés és alapok számadása hiànyzik. E hiànyok pótlàsàra visszautasitani kérjük.

f) A csermői egyház számadását mivel 71 kor. 84 fill. ellennyugta bevételezve nincs, helyesbités végett visszautasitani kérjük.

g) A pankotai egyház presbiteriumát felelősségre vonandónak tartjuk a miatt, hogy egyházfentartási alapjából a Kalkó Károly áll. adóhátralékának kifizetésére 300 kor. kölcsönt hatósági engedély nélkül kölcsön vett s ez esetben a presbiterium ellen a felelősség kimondását s egyszersmind az alapok számadását bekivánni kérjük.

h) A szakáli egyház számadása, mivel az összes ellennyugták hiányzanak, pótlás végett visszaadandó.

i) Fenes gondnoki számadását helybenhagyásra ajánljuk, azonban mivel a bevétel 5. sz. tétele szerint a «Takarékmagtártól» kölcsönvétetik 442 kor. 72 fill.: egy egyházi takarékmagtàr lételét kell feltételeznünk, mi lelkész bekért felvilàgositàsa szerint, — papiron meg is van, s ezidőszerinti àllomànya 1., az egyhàznál kölcsön 442 kor. 72 fill. és 17 véka buza, 2., kölcsönvevőknél 13 hl. 33 l. buza, melyről azonban kötvények nincsenek s adósok a kamatot sem hajlandók fizetni.

Kérjük utasitani a fenesi egyhàztanàcsot, hogy az egyhàz àltal kölcsönvett összegeket mielőbb téritse vissza, az adósoktól pedig kötvényt vegyen, őket a kamat fizetésére serkentse s minden év végén a takarékmagtàrról rendes szàmadást adjon.

j) Beregböszörmény számadást nem küldvén be, kérjük utasitani, hogy 30 nap alatt e mulasztását tegye jóvà s számadását a számvevőszék elnökéhez terjessze be.

3. szám.

A mult év ápr. 22-én egyházmegyei közgyülés 31—907. sz. a. hozott határozata folytán az egyes egyházak alapitványaira vonatkozó beérkezett adatok n. t. Balog Ambrus esperes ur által mult év decz. 12-én 1632—907. sz. a. áttett, lelkész- és egyházgondnok által igazolt kimutatások alapján az alapitványok törzskönyvében foglalt 1906. évi adatok összehasonlittattak, az észlelt eltérések kiigazittattak. Ily kimutatás nem érkezett be a bajji, b.-böszörményi, gyantai, jánosfalvai és németperegi egyházaktól.

Nevezett egyházak lelkészeit és gondnokait utasittatni kérjük e kimutatások haladéktalan beterjesztésére.

4. szám.

Tekintettel azon körülményre, hogy a számvevőszék munkája a törzskönyv vezetésével s általában az alapok megvizsgálásával is megszaporodott, kérjük a nt. egyházmegyei közgyülést, hogy nemcsak a lemondás folytán megüresedett 1 számvevőszéki helyet betölteni s még 3 tag választása által 12 tagra kiegésziteni méltóztassék, — s ezen helyekre Ónodi Sándor, Kolumbán Áron, Tatár Balázs és Varga Zoltán megválasztását ajánljuk.

K. m. f.

Kassay Béla,
számvevőszéki előadó.

Szikszay Lajos,
számvevőszéki elnök.

Rácz Gyula,
Bagdi János,
számvevőszéki tagok.

Egyházmegyei közgyülés, — midőn a számvevőszék javaslatait magáévá teszi illetve határozati erőre emeli s a hiányok pótlása végett visszautasitott számadásoknak a számvevőszék elnökéhez beterjesztésére is 30 napi határidőt tüz ki, — esperes javaslatára utasitja a számvevőszéket, hogy jövőben a helybenhagyásra ajánlott számadások zártételeit vegye be jegyzőkönyvébe.

19. szám. Nagyzerindi lelkész és gondnok beterjesztik a nagyzerindi presbiterium 1908. jan. 5. az egyházközségnek 1908. febr. 9-én és a presbiterium márcz. 12-én tartott gyüléseiről a jegyzőkönyveket, melyekben ref. elemi iskoláiknak államivá tételét mondották ki s ehez egyházmegyénk beleegyező, pártoló határozatát kérik folyamodvány kapcsán, melyben okul hozzák fel azt, hogy „amennyiben pedig a lakosság ez óhaja teljesithető nem lenne, a jelekből itélve akkor egyelőre mintegy 180—200 család fog az egyház kötelékéből kilépni és hogy azután mennyien fogják még ezeket követni, azt megmondani nem lehet, mely kilépés az egyház végsemmisülését vonja maga után.“ A nagyzerindi presbiterium és egyházközség iskoláinak államositását ezenkivül még a következőkkel indokolja: „Az egyház eme határozatát, illetve kérelmét nem az egyház és annak veteményes kertje az iskolák ellen való gyülöletből teszi, hanem azért, mert a lakosság a sokféle adónemmel annyira meg van terhelve, hogy a szegény nép, melynek nagy része élelmét nyáron más határon kénytelen megkeresni, már szinte roskad annak terhe alatt. Felekezeti iskoláinak fentartási czéljából a szokásos egyházi adón és minden tanköteles után 2·30 kor. tandijon kivül állami adónknak 14%-át fizetjük, ezenkivül óriás teherként nehezedik ránk az állami adónkat meghaladó vizszabályozási, valamint községi adó, mindezek elviselésére képtelenek vagyunk.“

Egyházmegyénk közgyülése a nagyzerindi iskolák államositására vonatkozólag fentartja 1903— 56. sz. határozatát.

Az államositás egyik okául a kérvényben felhozott egyházból való kilépési szándékot, mint minden erkölcsi alapot nélkülöző indokot, egyházmegyénk a legerélyesebben visszautasitja. Utasitja folyamodó egyházat, — amennyiben államositási szándékát továbbra is fentartaná, — hogy kérvényét az 1902—52. sz. egyházkerületi végzés értelmében készitse el; mellé kelje hatóságilag megerősitett vagyonleltárát, az érvényben levő adókulcsot s az ennek alapján készült adófőkönyv hiteles másolatát. Mutassa ki indokoltan, hogy felekezeti iskoláit a maga erején az 1893: XXVI-ik és az 1907. évi

XXVII. t-czikk által a tanitói fizetések kiegészitése és korpótlék tekintetében biztositott állami valamint az adócsökkentési segély igénybevétele mellett sem képes fentartani, mert csak ezek alapján tud egyházmegyénk a zerindi egyház kérelmében érdemlegesen dönteni.

Egyházmegyénk atyai jóindulattal ajánlja ismételten figyelmébe a zerindi egyház tagjainak, hogy szivük nemesebb érzelmeire hallgatva, hagyjanak fel egyházuk alapját veszélyeztető szándékukkal s igyekezzenek felekezeti iskoláikat minden erejökből megtartani.

2o. szám. Nyégerfalvi leányegyház felügyelő lelkésze Győry József beterjeszti a nyégerfalvi egyházközség 1908. jan. 7-én a reform. elemi iskola államositása tárgyában tartott közgyülésének jegyzőkönyvét hasonló tartalmu kérvénynyel. A reform. iskola államositását az egyház a következő okok miatt kéri:

1., az uj iskola felépitési költségét. — melyet az egyházközség néhány tagja előlegezett, — az egyház se visszafizetni, se törleszteni nem képes;

2., az 1907 évi XXVII. t.cz.-ben biztositott fizetést és korpótlékot az egyház megadni nem tudja;

3., a tanitónak 600 koronára értékelt dijlevelében foglalt javadalmat sem tudja biztositani;

4., a ref. lakosok ujabb s nagyobb iskolai adóval meg nem terhelhetők.

Az itt felsorolt okok miatt az egyház ujonnan felépitett iskoláját átadná az államnak a létesitendő állami iskola céljaira haszonbérbe, mely bérösszegből fizetné vissza az egyház az egyháztagoknak az előlegezett épitési költségeket.

Egyházmegyénk közgyülése a nyégerfalvi iskolák államositása kérdésében jelenleg határozatot nem hozhat, mivel az ügy az egyház részéről sem kellőleg előkészitve, sem megvilágitva nincs. Hiányzik ugyanis a kérvény mellől az egyházhatóságilag hitelesitett vagyonleltára, az érvényben levő adókulcs és az e szerint ki-

vetett egyházi adófőknyv hiteles másolata, valamint az évenként beszedhető átlagos adóösszeg hiteles kimutatása,

A nyégerfalvi egyház közalapi tőkesegély kérvényét 3760 kor. adósságának, — mely az uj iskola épitéséből származott, törlesztésére egyházmegyénk 107—1907 évi sz. határozata alapján első helyen ajánlva terjesztette fel az egyetemes konventhez, igy az egyháznak önmaga iránt való érdeke követeli megvárni tőkesegély iránti kérvénye elintézését.

A kérvényben az iskola államositása okául első helyen emlitett 1907. évi XXVII. t.-cz. pedig nem ok, de alap arra nézve, hogy az iskolàt az egyház ne adja fel, hanem a hivatolt törvényczikk §-ai alapján igyekezzék fentartani és fejleszteni. Az iskola épület a kérvény szerint is az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 27. és 28. §-aiban követelt feltételeknek megfelelvén, az 1907. évi XXVII. t.-cz. 15—20. §-ai alapján kérheti az egyház ugyanezen t.-cz. 2-ik és 3-ik §-aiban a hitfelekezeti tanitók részére az állam által biztositott alapfizetés és korpótlék kiegészitést. Az egyháztagoknak uj iskolai adóval való megterhelése tehát felesleges.

Utasitja egyházmegyénk közgyülése a nyégerfalvi ref. egyházat, hogy közalapi tőkesegély kérvényének elintézését várja be. A tanitói fizetés kiegészitését és a korpótlékot az 1907. évi XXVII. t.-cz. alapján a vall. és közokt. m. kir. miniszteriumnál kérelmezze. Felekezeti iskoláját pedig, mint a reform. vallásos müveltség végvárát, — amennyire lehet, — teljes erejéből igyekezzék megtartani.

21. szám. A m. homorogi presbiterium 1907. október 6-án

12. sz. a. hozott határozatában az egyházmegyénk közgyülése által az 1907. évre 30. sz. a. végzésében jóváhagyott egyházi adókulcsot kivánja ezután is fentartani és alkalmazni, személyi adó czimen minden adòfizetésre kötelezhető egyháztagra 3 kor 50 fillért vetvén ki, ezenkivül az állami egyenes adók után ezeknek 12%-át.

Az 1908. évre kivetett szem. adòból 3 kor. 50 fillérjével 834 kor. 07 fil.
„ „ „ „ az e. állami adó 12%-ából . . 537 kor. 03 fil.

együtt 1371 kor. 10 fil.

lenne az egyház bevétele; melyből a lelkészt illető

buzaváltság . . . . . 540 kor. 85 fil.
árpaváltság . . . . . 269 kor. 89 fil.
A tanitót illető buzaváltság . . . . . 270 kor. 37 fil.
„ „ „ árpaváltság . . . . . 134 kor. 92 fil.

együtt 1216 kor. 03 fil.

lérben nyerne fedezetet s 155 kor. 07 fill. maradvány esnék az egyház javára.

A terményárak a dijlevélben foglalt értékelés szerint lesznek megállapitva, s termény fizetéseik ekép eszközölt megváltásához lelkész és tanitó hozzájárulnak.

Ez adókulcsnak, melyet az 1907 év október 20-án tartott egyházközségi közgyülés mellékelt 19. sz. határozata szerint elfogadott — 5 évre megerősitését kérik.

Egyházmegyénk közgyülése a beterjesztett presbiteriumi és egyházközségi határozatok alapján megengedi a m.-homorogi egyháznak, hogy a már 30—1907. sz. egyházmegyei végzésben jóváhagyott e. adókulcsot további 5 évre is alkalmazásba vegye s ehez képest a lelkészt és tanitót illető terményfizetéseket az adott váltságárban készpénzül fizethesse belhivatalnokainak.

22. szám. Ugrai lelkész és gondnok az egyház nevében közgyülésünkhöz beadványt intéznek, melyben előadják, hogy az uj egyházi törvényben előirt adókulcsot léptetik életbe s az e mellett mutatkozó fedezeti hiány pótlására, adósegélyért folyamodtak. De mig ezen adósegélyt megnyernék is, az egyháztagok — gyüléseken nyilvánult — közóhajának engedve, az eddigi aránytalan adòkulcs mellőzésével már most az uj adókulcs alapjára helyezkednek, ugy azonban, hogy az ily módon kiróható személyi és vagyoni

adó összegén felül ennek még $1^1/_2$-szeresét vetik ki termény s tandij-váltság cimen az egyháztagokra az egyház fennlevő terhei és közszükségei fedezhetése végett. Továbbá az adózási rendszer megváltoztatásával a lelkészi és tanitói dijlevelek természetbeni tételeit pénzfizetésre módositják. Csatolják a presbiteri és egyházközségi közgyülés idevonatkozó határozatait, az egyház 1908. évi költségvetését és régi adókulcsát; a régi dijleveleket s jegyzőkönyvi kivonat alakjában az ujakat, melyeknek elfogadását az érdekeltek részéről az illető belhivatalnokoknak mellékelt nyilatkozatai igazolják. — Kérik az ugrai egyház intézkedéseinek jóváhagyását, a kombinált uj adókulcs megerősitését az adósegély megnyerése idejéig s a módositott dijlevelek jóváhagyását.

Egyházmegyénk közgyülése tekintettel az ugrai eddigi adókulcsnak aránytalan és tarthatatlan voltára, továbbá az egyháztagokuak aránylagosabb adózási rendszert sürgető óhajtására; de tekintettel arra is. hogy az egyháznak gondoskodnia kell a maga szükségleteinek fedezéséről az adósegély megnyeréséig is: az ugrai egyház kérését teljesiti s a fentemlitett kombinált adókulcsot — a kért adósegély megnyeréséig terjedő hatálylyal — megerősiti.

A módositott dijleveleket, melyekben a természetbenieknek pénzre változtatott tételei az 1894. évi Jelentő iv adatai alapján vannak átszámitva, közgyülésünk a maga részéről jóváhagyja s végmegerősités végett a főtiszteletü egyházkerületi közgyülésre felterjeszti.

23. szám. Az erdőgyaraki egyház felterjesztést intéz egyházmegyénk közgyülésére, mely szerint a községi képviselőtestület megkeresésére a templom melletti emlékkertet — mely mintegy 200 négyszögölnyi — átengedte a községnek, hogy a község a tervezett ártézi kutat ott furassa.

Az átengedett terület a templom udvarától élő sövény keritéssel van elválasztva.

Az átengedett terület az egyház tulajdonában marad s azt keritéssel ellátni és a keritést fentartani a község feladatát képezi.

Az átengedett terület jövedelmet nem hozott, egy községnek

jó ivóvizzel ellátása általános nagy érdek, az iskolák közelségénél fogva az iskolás gyermekek jó ivóvizzel könnyen elláthatók lesznek s a felterjesztés szerint a kérdéses terület a jelzett czélra a legalkalmasabb.

Egyházmegyénk közgyülése az erdőgyaraki presbiterium 1908. évi január hó 14-én tartott gyüléséből hozott 11. számu határozatát, annak czélját tekintve jóváhagyja.

24. szám. Ágyai lelkész és gondnok beterjesztik a presbiteriumnak 1908. jan. 12-én, az egyházközségnek január 19-én tartott közgyüléseiről az uj egyházi adókulcs megállapitásáról és elfogadásáról a vonatkazó jegyzőkönyvi kivonatokat. Mellékelik a jelenleg érvényben levő továbbá az egyházi törvények III. t.-cz. 13. §-a alapján, végül az általok készitett, most az egyházmegyei közgyüléshez jóváhagyás végett beterjesztett uj adókulcsok alapján készült kivetések lajstromát, melyekből kitünik, hogy a jelenleg érvényben levő kulcs szerinti kivetés összege 3681·92 kor., az e. t. III. t.-cz. 13. §-a által elöirt adókulcs szerinti kivetés összege 2979·88 kor., a presbiteriumi és egyházközségi közgyülések által elfogadott kulcs szerinti kivetés összege pedig 2990·40 kor.

Az egyházi törvények III. t.-cz. 13. §-ában előirt adókulcs 131 szegénysorsu egyháztag adóját az eddiginél magasabbra emelné; ezért terjeszt be az egyház uj adókulcsot, mely szerint van I. családi adó 7 fokozatban, II. birtokadó pénz és termény cimen.

Egyházmegyénk közgyülése, mivel a beterjesztett kulcs szerinti kivetés a törvény szellemének megfelelően a szegényebb sorsu egyháztagokra kedvező s az e szerint elérhető adóösszeg az egyházi t. III. t.-cz. 13. §-a által előirt kulcs szerinti kivetés összegének nemcsak hogy megfelel, de 10·52 koronával azt tul is haladja, az ágyai egyház által elfogadott s jóváhagyás végett beterjesztett uj adókulcsot megerősiti.

25. szám. A mezősassi egyház nevében lelkész és gondnok beterjesztik uj egyházi adókulcsokat jóváhagyás végett, melyet véglegesen akkor léptetnek életbe, ha adócsökkentési segélyt nyerendenek.

Eltörölték a tandijat, mely azon szegénysorsuakra, kiknek több gyermeke járt iskolába, elviselhetetlen volt.

Az egyházi törvények III. t.-cz. 13. §-ában foglalt személyi és vagyoni adót fogadták el, addig azonban, mig az adó csökkentési segélyt megnyerik, a szüségletnek megfelelőleg az állami adó 33%-át vetik ki. — Beiratási dij czimen ref. vallásuaktól 1 koronát, más vallásuaktól 5 koronát szednek be.

Ugy a presbiterium, mint az egyházközségi közgyülés egyhangulag hozta határozatát.

Kérik az 1907. nov. 30-án 50. sz. a. hozott presbiteriumi s 1907. deczember 5-én 9. sz. a. hozott egyházközségi közgyülési megegyező határozatok jóváhagyását.

Egyházmegyénk közgyülése a mezősasi egyház beterjesztett uj adókulcsát jóváhagyja s megerősiti, tudomásul veszi, hogy a mezősasi egyház az egyetemes adó alapsegélyét igénybe venni kivánja, addig azonban, mig ezt megnyerik, feljogositja a presbiteriumot, hogy az egyházi és iskolai adót a szükségletnek megfelelőleg kivethessék és behajthassák.

26. szám. Kisperegi lelkész és gondnok beterjesztik a kisperegi presbiterium és egyházközség egyező határozatait a templom, lelkészi lak és leányiskola tetőzetének megjavitására vonatkozólag, mellékelik a költségvetéseket, melyek szerint a javitások 4598 koronába kerülnének.

A költségek fedezésére az egyház 10 évi időtartamra terjedő rendkivüli adó kivetésének engedélyezését kéri a mellékelt kulcs és 1908. évre már el is készitett adónévsor alapján, mely utóbbi szerint a rendkivüli adóból 426·95 kor. évi jövedelme lenne az egyháznak, mig a hiányzó 4171·05 koronát évi bevételeiből fedezné, mely bevételi források azonban a beterjesztett iratokból nem tünnek ki.

Az épületjavitások a kérvény szerint igen sürgősek, mivel a késedelmezés a költségeket tetemesen emelné.

Egyházmegyénk közgyülése a kisperegi ref. egyház három rendbeli épületének javitását czélzó határozatait, valamint a bemutatott költségelőirányzatokat az egyházmegyei szakértő

által azokra tett pótlásokkal és megjegyzésekkel együtt elfogadja.

A bemutatott s 10 évi időtartamra szóló rendkivüli adókulcsot s ennek alapján készült kivetést jóváhagyja, megerősiti.

Utasitja kisperegi egyházat, hogy 1903. május 15-ig esperesi hivatalhoz terjessze be azon jövedelmi források kimutatását, mint fedezetet, melyből — a rendkivüli adóból beszedendő 426 kor. 95 filléren kivül álló — 4171 kor. 05 fill. épitési költséget fedezni óhajtja, mivel a munkálatokra az árlejtést, továbbá a javitásokat a jelzett iratok beküldése után csak esperes engedélyével kezdheti meg.

27. szám. Bajji lelkész és gondnok felterjeszti a presbiterium 1908 évi január hò 4-én 5. sz. a., az egyházközségi közgyülés 1908. évi január hó 5-én 2. sz. a. hozott megegyező határozatait s az Egyházi törvények III. t.-cz. 13. §-a a) és b) pontjának megfelelő adókulcsot jóváhagyás végett.

Az uj adòkulcsot az 1909 évtől kezdve illetőleg az államsegély megnyerése idejétől kivánják életbeléptetni.

Egyházmegyénk közgyülése az Egyházi törvények III. t.-cz. 13. §-ára alapitott uj egyházi adókulcsot jóváhagyja és megerősiti, tudomásul veszi, hogy a bajji egyház az egyetemes adó alap segélyét kivànja igénybe venni, mivel azonban az évi rendes szükséglet az uj adókulcs alapján készitett és bemutatott költségvetésben fedezetet nem talál, az uj adókulcs csak akkor léptethető életbe, ha a bajji egyház a megfelelő segélyt megnyeri.

28. szám. Bajji lelkész és gondnok felterjeszti a presbiterium 1908. január hò 4-én 5. sz. a., az egyházközségi közgyülés 1908. január hó 5-én 2. sz. a. hozott megegyező határozatait jóváhagyás végett.

Megváltották a lelkész, a fitanitó és a harangozó termény-

illetményét és pedig a buzának literenkénti árát 10 fill., a tengerinek 6 fill., a zabnak 4 fillérért 10 évi időtartamra.

Lelkész a termények ily módon megváltásához hozzájárult, a fitanitó azonban a termény megváltása ellen 1908. márczius 10-én az esperesi hivatalhoz érkezett felebbezést adott be s azt adja elő, hogy az ő megkérdezése nélkül hozták a határozatokat.

Az esperesi hivatal felhivására a presbiterium márczius hó 22-én ujabb gyülést tartott s 2. sz. a. hozott határozatában kimondotta, miszerint nem teljesitheti a fitanitò azon kérelmét. hogy a buzáért literenként 12 fill., a tengeriért 7 fill., és a zabért 5 fill. váltságösszeg állapittassék meg.

A kisérő jelentésben pedig azt adják elő, hogy a fitanitó az 1908 január 4-én tartott presbiteri gyülés és január hò 5-én tartott e. községi közgyülés von. határozatát elfogadta, a határozatokba szivesen megnyugodott.

Egyházmegyénk közgyülése a bajji belhivatalnokok és a harangozó terményfizetésének megváltására vonatkozó presbiteriumi, egyházközségi közgyülési megegyező határozatokat az Egyházi törvények I. t.-cz. 56. § k) pontja alapján 10 évi időtartamra jóváhagyja a fitanitó felebbezését, mely az Egyházi törvények 45. §-a szerint a határozat meghozatalától számitva 15 nap alatt lett volna beadandó, mint elkésettet visszautasitja.

29. szám. Bajji lelkész és gondnok felterjeszti a presbiterium 1908. évi február hó 16-án 1., 2.. 3., 4. sz. egyházközségi közgyülés 1908. febrnár hó 23-án 1. sz. a. hozott határozatát jóváhagyás végett.

Ezen határozatokban lelkész tüzifa és őrletési, ugy házi kertje tavaszi megmunkáltatási illetményére megegyezés jött létre, lelkész elfogadta a presbiterinm azon ajánlatát, mely szerint 16 öl kemény botfa tüzifája helyett évenként 192 koronát, őrletési és kerti munkáltatási illetménye fejében pedig szintén évenként 20 koronát nyer az egyházi pénztárból.

A fitanitó azonban a gyülés folyamán bejelentette felebbezését s kér 8 öl kemény botfa tüzifa váltság dijában 160 koronát, ennek fuvar dijában 80 koronát.

Az esperesi hivatal felhivására a presbiterium 1908. márczius hó 22-én ujabb gyülést tartott s kimondotta, hagy a tüzifaváltság tárgyában hozott határozatán nem változtat.

Lelkész és gondnok a felterjesztést kisérő levelükben azt terjesztik elő, hogy fitanitó 8 öl tüzifája váltságösszegében jelenleg 60 koronát fizet az egyház s az egyházközség békéjének teljes feldulása nélkül más megváltási árat mint a mit a presbiterium és e. községi közgyülés megállapitott, nevezetesen a tanitó részére 96 koronát, ma elérni nem lehet.

A határozatok közt bemutatott 1908. évi költségvetés 23. tétele alatt a két iskola fütésére 8 öl fa van felvéve 160 korona beszerzési árban.

A 2. sz. határozatban még az van, hogy ha az egyház ez év folyamán államsegélyt nem nyer, a mostani faváltságra nézve uj egyezkedés leszen.

Egyházmegyénk közgyülése tudomásul veszi s az egyházi törvények I. t.-cz. 56. § k) pontja alapján jóváhagyja a bajji lelkész és presbiterium között a tüzifa megváltását tárgyazó megegyezést, mivel azonban a fitanitó ugyanazt nem fogadta el, a határozat reá vonatkozó részét hatályon kivül helyezi.

Figyelmezteti egyuttal a presbiteriumot, hogy a tüzifa megváltását fitanitó beleegyezésével eszközölheti s utasitja, hogy ennek beleegyezését kinyerni igyekezzék.

Másfelől a tanitót is figyelmezteti arra, hogy ha megegyezés alapján jelenleg 60 koronát kap, a jövőre 96 korona ajánltatott meg, 240 koronáig terjedő igénye tulzott s a drága faárak mellett is 240 koronánál jóval kisebb összegből beszerezhető az ő évi faszükséglete.

30. szám. A bajji presbiterium az uj adókulcs, a lelkész és fitanitó, a harangozó termény és tüzifa illetménye megváltásával egyidejüleg uj lelkészi és fitanitói dijleveleket állapitott meg és az 1908. évi költségelőirányzatot az uj dijlevelekhez képest állitotta össze.

Megbecsülte egyidejüleg ugy a lelkészi mint a fitanitói haszonélvezetben levő földeket s a fitanitó a becsértékelésben sérelmet látván, a határozatnak ezen részét is felebbezi.

Az uj dijlevél szerint tesz a lelkészi javadalom lakás, földhaszonélvezetén, keresztelési, esketési és temetési stólákon kivül 881 korona 62 fillér, s a fitanitói javadalom a lakás, földhaszonélvezetén s a kántori stólán kivül 811 korona 90 fillér készpénzt.

Egyházmegyénk közgyülése az uj lelkészi és tanitói dijleveleket ezuttal nem hagyja jóvá, mert a felterjesztett határozatok a faváltság tárgyában nem véglegesek s a beterjesztett, Bajjon márczius 6-án tartott presbiteri gyülésben megállapitott fitanitói dijlevél az egyházmegyei hatóság által soha jóváhagyva nem lett, korábbi dijlevél be nem mutattatott s a lelkészi régi dijlevél sincsen az iratok között.

A földek becsértékelésében, mivel a tanitóra a közte és az egyház közt levő viszonynál fogva közömbös az, vajjon a tanitói javadalmat képező föld bérértéke valamivel nagyobb, egyházmegyénk közgyülése nem talál oly sérelmet, a mi orvoslást igényelne.

31. szám. Tamásdai lelkész és gondnok jelentik, hogy a 70—1906 számu egyházmegyei végzéssel jóváhagyott a tamásdai 6. számu tlkvi betétben foglalt tanitói javadalmat képező földből az Aradmegyei ármentesitő és belviz szabályozó társulat által kisajátitott 800 □-öl föld telekkönyvi átirásánál akadály merült fel, mert a kisajátitó társulat a telekkönyvi kataszteri helyrajzi számot és a telekkönyvi területet a kisajátitási szerződésben is, a vázlatrajzban is tévesen jelölte meg.

Beterjesztik az ujból kiállitott kisajátitási szerződést és vázlatrajzot 2—2 egyező példányban s kérik azok jóváhagyását.

Egyházmegyénk közgyülése a bemutatott kisajátitási szerződést s vázlatrajzot jóváhagyja, a tamásdai 6. számu telekkönyvi betétben 594. hrsz. a. foglalt földnek 594—2. helyrajzi szám-

mal jelölt részletére 800 □-ölre az Aradmegyei ármentesitő és belvizszabályozó társulat részére tulajdonjogi bekebelezési engedélyt ad s jelen határozatával az összes ügyiratoknak a főtiszteletü egyházkerületi közgyülésre felterjesztését elrendeli.

Ugy a szerződés mint a vázlatrajz egyik példánya Tamásda egyhàzközsége által megőrizendő lesz.

32. szám. A feketegyarmati egyház belhivatalnokai gabona járandóságának megváltását akként kivánja eszközölni, hogy

a) a lelkésznek az eddig fizetett 25 köböl buzáért köblét 15 koronával számitva 375 koronát, az eddig fizetett 25 köböl alj gabonáért köblét 8 koronájával számitva 200 koronát fizet;

b) a fiutanitónak $6^1/_2$ köböl buzáját (15 koronájával köblönként) 97 kor. 50 fillérrel, $6^1/_2$ köböl aljgabonáért (köblönként 8 koronájával) 52 koronával váltja meg.

c) a leány tanitónak $6^1/_2$ köböl buzáért (köblönként 15 koronájával) 97 korona 50 fillért, $6^1/_2$ köböl aljgabonáért (köblönként 8 koronájával 52 koronát fizet.

Beterjeszti a tárgyban 1907. november 11-én 4 sz. a. hozott presbiteri, s ezzel egyező 1907. november 11-én 1 sz. a. hozott egyházközségi végzést jegyzőkönyvi kivonatokban. Csatolja a lelkész a fiu- és leánytanitó beleegyező nyilatkozatait.

Egyházmegyénk közgyülése nem ellenzi, hogy a feketegyarmati egyhàz belhivatalnokainak gabonafizetését pénzre változtassa, de amennyiben ezzel a dijlevelek módositàsát eszközli, utasitja folyamodó egyházat a régi és a módositott dijlevelek beterjesztésére. Ha és amennyiben pedig a feketegyarmati egyház adócsökkentési segély nyerésének utjàt kivánná ezzel egyengetni: figyelmezteti folyamodó egyházat, hogy a gabona árak értékelésénél sem a konventi (92—1907 sz.) utasitàst sem az 1894-iki Jelentő iv adatait figyelmen kivül hagyni nem lehet, s

hogy az adócsökkentési alapot igénybe venni kivánó egyház költségvetésébe az eddiginél nagyobb tehát uj szükségletet be nem àllithat.

33. szám. Erdőgyaraki lelkész és gondnok beterjeszti a presbiterium és egyházközségi közgyülés megegyező határozatait, melyek szerint az egyház az eddigi egy iskola sokszor és méltán kifogásolt tulzsufoltságának megszüntetése s a tanitás sikeresebbé tétele végett, a már épülő második iskolához uj tanitói állás szervezését mondotta ki. — Beterjesztik ez uj tanitói állás dijlevelét 3 példányban; e szerint a fizetés lenne: lakás természetben; 1000 □-öl szántóföld használata 10 korona értékben, adóját a tanitó fizeti; az egyház pénztárából 100 kor. negyedévenként előre fizetve; végre állami kiegészités a törvényszabta 1000 kor.-ig Kérik a tanitói-állás szervezésének tudomásul vételét s a mellékelt dijlevél megerősitését.

Egyházmegyénk közgyülése örömmel veszi tudomásul az erdőgyaraki egyházban régen érzett hiányt pótló második tanitói állás szervezését. Mivel azonban az 1907. évi XXVII. t.-cz. 12. §-ának utolsó előtti bekezdése világosan kimondja, hogy az «ujonnan szervezett községi vagy hitfelekezeti tanitói állàsokon alkalmazott tanitók az alapfizetés és korpótléknak állami kiegészitésére csak az esetben tarthatnak igényt, ha az uj állás szervezése a vallás- és közoktatásügyi miniszter előzetes beleegyezésével történt»: egyházmegyénk közgyülése a beterjesztett tanitói dijlevelet — melynek legmagasabb tételét épen a reménybeli állami kiegészités képezi — csak azon feltétel mellett erősitheti meg, ha az erdőgyaraki egyház ezen miniszteri beleegyezést megnyeri. Ugyanazért felhatalmazza közgyülésünk az esperesi hivatalt, hogy a jelzett miniszteri beleegyezés bemutatàsa esetén az egyházmegye jóváhagyását az erdőgyaraki uj tanitói dijlevélre vezesse rá s azt végmeg-

erősités végett a főtiszteletü egyhàzkerületi közgyülésre terjessze fel.

34. szám. A mezősassi egyház presbiteriuma nevében lelkész és gondnok az 1907. évi november hó 30-án tartott gyülés 51. sz. határozatát terjeszti fel jóváhagyás végett.

Az iskolák zsufoltsága szükségessé teszi harmadik iskolának (I. II. vegyes osztály) felállitását s a tanitó fizetését természetbeni lakás és kerten kivül 1000 koronában s aképen állapitották meg, hogy ebből 100 koronát az egyházi pénztárból fedeznek, 900 koronát pedig az államtól kérnek segélyképpen.

Kérik a hozott határozat jóváhagyását s a főtiszteletü egyházkerületi közgyülésre felterjesztését.

Egyházmegyénk közgyülése örömmel veszi tudomásul a mezősasi egyház azon gondoskodását, hogy a harmadik iskolàt felállitja, a beterjesztett fizetéslevelet jóváhagyja, a főtiszteletü egyházkerületi közgyüléshez megerősités végett felterjeszti, s mivel a bemutatott községi bizonyitvànyok szerint a mezősasi ref. egyhàz tagjai eddig az állami adó 24%-ával járultak, a f. évtől fogva pedig 34%-ával járulnak az iskolák fentartásához, tudomásul veszi a presbiterium azon elhatározását is, hogy a harmadik iskola tenitója fizetés kiegészitését a vallàs és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumtól kéri.

35. szám. Az ágyai presbiterium — hogy adócsökkentés céljából segélykérvényéhez a belhivatalnokok dijleveleit minden tételükben értékelve mellékelhesse — folyó 1908. év márczius 22-én 4. szám alatt hozott határozatában kimondja, hogy a terményfizetésre kötelezett egyháztagok ezutánra is kötelesek ugy a buza mint a tengeri adót ezután is fizetni, s kivételkép a kiknek csak egy hold földjök van, azok vagy a buzát vagy a tengerit fizethetik a folyó árak szerint készpénzben is. A buza árát literenként 16 fillérben a tengeriét 9 fillérben állapitja meg s befuvarozási költség cimen ezen felül literenként a buzánál 0.41 a tengerinél 0.25 fillért számit föl. Az eddigi gyakorlattal szemben — mely literenként a buzát 14, a tengerit 7 fillérrel értékelte, kimondja, hogy a hátralékban maradt terményfizetők a

helyi folyó árban tartoznak fizetési kötelezettségüket teljesiteni és pedig egy évi 8 %-os késedelmi kamat hozzáadásával.

A tüzifa pénzértékét befuvarozással együtt köbméterenként 8 koronában állapitja meg. Addig azonban mig a segély megnyerésével az adócsökkentés lehetővé lesz, az egyház a tisztviselők tüzifa illetményét köbméterenként 4 koronájával fogja fizetni.

A buza, tengeri és tüzifa jelenlegi pénzértékére vonatkozó helyhatósági bizonyitványokat két darabban mellékli.

Csatolja az eredeti és ujabb értékeléssel ellátott lelkészi dijlevelet — utóbbit jegyzőkönyvi alakban, a fiu- és leánytanitók fizetését megállapitó — s 1869 február 6-án kelt egyházgyülési határozatot s az ujabb értékeléssel ellátott alakban fent emlitett határozatában.

Ezek szerint :

a) a lelkész évi javadalmazása 12 pont alatt 2261 kor. 19 iillérben.

b) a fiu- és leánytanitó évi javadalma 7 pont alatt 1311 korona 57 fillérben állapittatott meg.

Emlitett s 1908. márczius 22-én 4. szám alatt hozott presbiteri határozat jóváhagyását s a fizetési dijtételek értékeléséhez egyházmegyei közgyülésünk hozzájárulását kéri.

Egyházmegyénk közgyülése utasitja az ágyai egyház előljáróit, hogy — amennyiben adócsökkentésre az adóalapi segély megnyerését kivánja és kéri, a dijlevelek tételeinek értékelésénél a konventi utasitást (92—1907. sz.) s az 1894-iki Jelentő iv adatait szem előtt tartva vegye föl költségvetésébe a dijtételek értékét, azokat igy állapitsa meg, figyelemmel arra, hogy a segélyt kérő egyház e cimen nagyobb szükségletet az eddiginél költségvetésébe be nem állithat.

36. szám. Csécsi Imre aradi lelkész s egyházmegyei tanácsbiró és Kulcsár István aradi presbiter mint a radnalippai lelkészválasztás megejtésére kiküldött egyházmegyei megbizottak, beterjesztik a folyó évi január 12-én Lippán a lelkészválasztás alkalmával felvett jegyzőkönyvet, mely szerint Lengyel Imre radna-

lippai eddigi helyettes lelkész, meghivás utján, egyhangulag rendes lelkészszé választatott meg.

Egyházmegyénk közgyülése az egyházi törvények pontos megtartásával eszközölt választást jóváhagyja, s Lengyel Imrét a radnalippai lelkészi állásban végleg megerősiti.

37. szám. Egyházmegyénk nyugalomba vonult esperese Széll Kálmán az 52—1896 sz. egyházmegyei végzés 3-ik pontjára való hivatkozással, további intézkedés végett beterjeszti a nagyszalontai takarékpénztár 4327. sz betéti könyvét, a melyen a három missziói körben kiosztandó vallásos iratok segélyalapja cimén 417 korona 46 fillér van elhelyezve.

Egyházmegyénk közgyülése midőn elismeri az emlitett segélyalap betétkönyvének Széll Kálmán volt esperestől történt átvételét, egyuttal megőrzés és kezelés végett átadja azt Balog Ambrus esperesnek azon kéréssel, hogy a segélyalap évi kamatjából — a szükség szerint — népszerü vallásos iratok beszerzéséről s a missziói körökben leendő szétosztásáról gondoskodjék.

38. szám. Lengyel Imre radnalippai missziói körlelkész egy a radnalippai ref. egyházban állami segélyből szervezendő hitoktató segédlelkészi állás rendszeresitését kéri, — arra hivatkozva, hogy a gondozása alá bizott 63 szórványban, s közelebbről a Lippán és Radnán levő s 70 református növendéket számláló 6 tanintézetben, s más 4 vidéki s 35 ref. növendéket számláló iskolában, a legjobb akarattal sem tehet eleget egy maga a reá váró feladatoknak, akkor a midőn a központtól számitva 28 illetve 59 sőt 83 kilométer távolságban vár reá egy egész ember missziói tevékenységét igénybe vevő munkatér. Ehhez járul, hogy miután minden hónap harmadik vasárnapján s a nagy ünnepek második napján Mácsán tart isteni tiszteletet, ez alkalmakkor a központon zárva van a templom s néma a harang és a vidékről felzarándokoló család zárt ajtókra találva más felekezet templomába megy. Egy hitoktató segédlelkész — a lelkész távollétében végezné helyben az isteni tiszteletet, s a szórványok

népesebb helyein is lehetővé válnék az isteni tisztelet tartása — a mire most gondolni sem lehet.

Egyházmegyénk közgyülése abban a meggyőződésben, hogy a radnalippai missziói körben ugy a lelkészi és különösen a vallástanitói teendők halmaza és nagyfontossága szempontjából mint a szórványos helyek nagy távolsága miatt lelkész mellé egy vallásoktató alkalmazására égető szükség van, folyamodó lelkész kérelmét meleg pártolással terjeszti föl a főtiszteletü egyházkerület utján a főtiszteletü és nagyméltóságu konventhez, tisztelettel kérve, hogy a radnalippai missziói körben felállitandó vallásoktatói állás dijazásáról a megfelelő missziói közalapi vagy állami segély eszközlésével és folyósitásával gondoskodjék.

39. szám. Bélzerindi lelkész és gondnok beterjesztik a presbiterium és egyházközségi közgyülés azon egyértelmü határozatait, a melyekben az egyház a jelenlegi lelkésztanitóságnak lelkészi és tanitói állásra való szétválasztását s az 1879-ik árviz okozta kényszerhelyzet miatt megszünt kántortanitói állás ujraszervezését elvileg kimondja; s e lépését részint a jelen állapot hátrányainak és az uj alakulás előnyeinek kiemelésével, részint a terv megvalósitásának lehetőségével indokolja meg a következőkben:

Bélzerinden a tankötelesek száma 70—75-re emelkedett; ennyi növendéknek tanitása, ismétlő iskola vezetése, lelkészi teendők végzése egy ember vállaira téve igen sok; igyekeztek is a lelkésztanitók e tehertől szabadulni jobb helyekre távozás által, ami meg az egyháznak anyagi és erkölcsi károsodásával járt; mert azonkivül, hogy néhányszor jelentékeny költözési átalányt kellett fizetnie, a gyakori változás miatt sem az iskolai tanitás nem lehetett egyöntetü és kifogástalan, sem a lelkészi müködés mélyebb és állandóbb nyomokat nem hagyhatott. — Mindezeknek épen az örvendetes ellentéte remélhető az uj alakulástól, ami ilyenformám lenne keresztülvihető: az egyháznak iskola és tanitói lakás épitésére van 1200 kor. értékü kamatozó buzája és 1000 korona készpénze; a mennyi ehhez még

szükséges, csupán csak azt vennék kölcsön; a kántortanitó fizetésébe adnák — a lakáson kivül — annak a 10 kis hold földnek haszonélvezetét 100 korona értékben, mely most tévesen a lelkésztanitói dijlevélbe van befoglalva, de amely tulajdonképpen tanitói javadalmazás volt s a telekkönyvben is ily cimen áll; a többit államsegélylyel pótolnák; a lelkész számára pedig — a tőle elvont 10 kis hold föld kárpótlása végett — még 100 korona kongruatöbbletért folyamodnának. — Mindezek alapján kérik a lelkésztanitóság szétválasztására és kántortanitóság szervezésére vonatkozó határozataiknak az egyházmegye részéről jóváhagyását, hogy ennek megnyerése után a további lépéseket megtehessék. —

Egyházmegyénk közgyülése teljesen méltányolja a bélzerindi egyház imént vàzolt törekvése mellett felhozott indokokat; megemlékezik egyszersmind a 147—1881. sz. egyházkerületi végzésre, mely a bélzerindi egyesitett lelkésztanitói dijlevelet csak az egyház kényszerhelyzetére való tekintettel és csak egy időre erősiti meg; s „megbizza egyuttal az esperesi hivatalt, hogy mihelyt a nevezett egyházban a viszonyok jobbulását s megállapodását látandja: a lelkészi és tanitói egyesitett állomások különválasztására s azok elébbi rendes fizetésének helyreállitására egész erélylyel hatni s munkálni törekedjék»; továbbá közgyülésünk az 1898. XIV. t.-cz. és az 1907. XXVII. t.-cz. kedvezményeinek felhasználásával ugy a lelkészi fizetésnek kongrua emeléssel való kárpótlását az elvont 10 kis hold földért, mint a kántortanitói fizetésnek államsegélylyel való kiegészitését biztositottnak tartván s a lelkésztanitóság szétválasztását mind egyházi, mind tanügyi szempontból szükségesnek és előnyösnek vélvén: a bélzerindi egyház legelül emlitett határozatait a maga részéről jóváhagyja s felhivja a presbiteriumot a további lépések megtételére, ugy azonban, hogy minde-

nek előtt a fentebb hivatolt törvényczikkek értelmében a nagyméltóságu vallás és közoktatásügyi miniszter ur előzetes beleegyezését eszközölje ki. — Ez az egész ügy pedig végmegerősités végett felterjesztetik a főtiszteletü egyházkerületi közgyülésre.

40. szám. A kisperegi presbiterium beterjesztette a 113—1907. sz. e. m. végzéssel visszaadott módositott lelkészi dijlevelet.

Egyházmegyénk közgyülése tudomàsul veszi, hogy a kisperegi presbiterium a lelkészének eddig természetben szolgáltatott gabona és és tüzifa illetményt megváltotta és pedig a buzát literenkint 11 fillérrel, az 5752 liter buzát 632 korona 72 fillérrel, az árpàt literenkint 8 fillérrel, az 5752 liter árpàt 460 kor. 16 fillérrel, a 16 köbméter tüzifát 144 koronával s igy együtt a lelkészi javadalmat a természetbeni lakás, a 22 hold föld, s az esketési, keresztelési és temetési stólàn kivül 1427 kor. 64 fillérben állapitotta meg.

Egyuttal midőn jóváhagyja a presbiteriumi 16—1908. sz. határozatot, a lelkészi dijlevelet s egyidejüleg a 113—1907. sz. e. m. végzéssel jóváhagyott tanitói dijleveleket is végmegerősités végett a főtiszteletü egyházkerületi közgyülésre felterjeszteni rendeli,

41. szám. Tárkányi lelkész jelenti, hogy iskoláik szükek, alacsonyak, tulzsufoltak és egészségtelenek: különösen a leányiskolára nézve a belényesi járás főszolgabirája jelezte, hogy a járásorvos jelentése folytán ez év május 1-én bezáratja és a leányiskola növendékeit bérházba helyezni rendeli el. Lelkész és gondnok beterjesztik a tárkányi egyház kérelmét, melyben az 1908. január hó 12-ik napján megtartott presbiteri és egyházközségi közgyülések határozatáról szóló jegyzőkönyvi kivonat alapján az egy telekre épitendő fi- és leányiskola tervrajzát, költségvetését jóváhagyni ké-

rik; végül a 9797 kor. 53 fillér összegü épitési költség fedezésére a volt urbéres község tulajdonában levő erdőből eladott 1000 méter bükkfa árából befolyt 6000 kor. felhasználásán kivül 3000 kor. rendkivüli adókivetés engedélyezését és 1200 kor. egyszersmindenkori közalapi segélyre való ajánlást kérik az egyházmegyei közgyüléstől.

Egyházmegyénk közgyülése örömmel és elismeréssel veszi tudomàsul a tárkányi egyház áldozatkészségét. A két tanteremmel és 2—2 szobás tanitói lakással, valamint a szükséges mellékhelyiségekkel ellátott fi- és leányiskola tervrajzát és költségvetését az egyházmegyei szakértő véleményének meghallgatàsa utàn azon módositással, hagyja jóvá, hogy a költségvetésben az ajtók és ablakok milyensége, vasalása, üvegezése, festése pótlólag feltüntetendő, mivel az emlitett pótlások nélkül az egységárakat elbirálni nem lehet.

A 3000 kor. rendkivül adó kivetését az épitkezés céljaira jóváhagyja.

Az 1200 kor. közalapi tőkesegély iránti kérvényével az egyház elkésett, mivel a kérvényezés ideje 1907-ben lejárt.

Utasitja a tárkànyi egyházat, hogy 797 kor. 53 fillér hiányzó épitési költség fedezetéről gondoskodjék s ez irányu előterjesztését esperesi hivatalhoz 1908. május 15-ig adja be.

42. szám. Mezősasi lelkész és gondnok a presbiterium 1908. márczius 20 és az egyházközség márczius 22-én tartott közgyüléseinek egyhangulag hozott határozataiból kifolyólag beterjesztik az illető gyülések vonatkozó jegyzőkönyvi kivonatait, melyek szerint az egyház elhatározván a III-ik iskola felállitását, erre Nagy Károly szerepi lakos épitési vállalkozóval tervrajzot és költségvetést készittetett, kérvényével kapcsolatban egyházmegyénk közgyülése elé terjeszti, kéri, hogy az egy tantermet, kétszobás tanitói lakást s a szükséges mellékhelyiségeket feltüntető tervrajzot, valamint a 8895 kor. 43 filléres épitkezési költségvetést egyház-

megyei közgyülésünk hagyja jóvá s engedtessék meg az egyháznak, hogy a 8895 korona 43 fillért, mint 15—20 éves lejáratu kölcsönt az épitkezés céljaira felvehesse, ingatlanaira betábláztathassa.

Egyházmegyénk közgyűlése a mezősasi III-ik iskola bemutatott tervrajzát és költségvetését azon módositással fogadja el, hogy a tégla falazás a földszinen alul ne 30, hanem 50 cm. mélységü legyen és 40 cm. feltöltést alkalmazzanak, mi által a fagy káros behatása az épületre megakadályoztassék. A fedélfa méretei pedig egyházm. szakértő által készitett módositások szerint eszközölendők. Eme javitások pedig annyival inkább keresztülvihetők, mivel szakértő véleménye szerint a költségvetés árai magasak lévén, az árlejtés alkalmával nyerendő megtakaritások fedezetet nyujtanak a kivánt javitások pótlására.

A III-ik iskola épitésére szükséges 8895·43 kor. fedezetére vonatkozólag egyházmegyei közgyülés jóváhagyja a mezősasi presbiterium és egyházközség fentebb jelzett időkben hozott határozatait, melyek szerint a 8895·43 koronát 15—20 éves törlesztésre az egyház tulajdonait képező ingatlanoknak nevezett összeg erejéig való megterhelésével kölcsönvehesse.

Utasitja nevezett egyházat, hogy a kölcsönügyletet a kölcsön igénybevétele előtt jóváhagyás végett az esperesi hivatalhoz terjessze be.

43. szám. Mezősasi lelkész és gondnok a reform egyház presbiteriumának 1908. márcz. 20-án valamint az egyházközség 1908. márcz. 22-én tartott közgyüléseiről felvett jegyzőkönyvek hiteles kivonatait kérvény kapcsán terjesztik be az egyházmegyei közgyüléshez. A kérvényből és a mellékelt jegyzőkönyvi kivonatokból kitünik, hogy a templom és torony javitása tovább nem halasztható, miért is csatolják Nagy Károly szerepi lakos épitési vállalkozó által készitett költségelőirányzatot, mely szerint a javitás 3120·80 koronába kerülne. Kérik a költségvetés jóváhagyását, vala-

mint a költségek fedezésére az egyház tulajdonát képező magtári alap 1600 kor. értékü jövedelmének felhasználását engedélyezni a visszafizetés kötelezettsége nélkül. Az árlejtés folyamán még esetleg előálló költségtöbbletet az 1909-ik évi költségvetés terhére rövid lejáratu váltó kölcsönnel óhajtják fedezni.

Egyházmegyei közgyülésünk a mezősasi templom és toronyjavitásra vonatkozó presbiteri és egyházközségi határozatokat jóváhagyja és megerősiti. A beterjesztett költségelőirányzatot az egyházmegyei szakértő által erre tett észrevételek s megjegyzèsekkel együtt elfogadja s utasitja nevezett egyházat, hogy a munkát árlejtès utján adja ki.

Megengedi a mezősasi egyháznak, hogy a templom javitási költsègek fedezèsère magtári alapjának 1600 koronát kitevő jövedelmèt az eredeti magtàri alap èrintetlenül hagyásával a visszafizetès kötelezettsège nèlkül felhasználhassa s az esetleg mutatkozó költsègtöbbletet az 1909-ik èvi egyházi költsègvetès terhère rövid lejáratu váltókölcsönkèpen felvehesse.

44. szám. Anti lelkész az anti presbiterium és egyházközségi közgyülés 1908. február 16-án 2. sz. a. s február 23-án 2. sz. a. hozott határozatait terjeszti be jóváhagyás végett.

A templom zsindely fedélzete annyira megrongálódott, hogy a tetőszarufák romlásától lehet tartani, a falazat kivül belől nagyobb javitást igényel, a korhadt faablakok vas ablakokkal cserélendők ki.

Kőmüves és bádogos gyulai vállalkozóktól és Puskás Albert szalontai épitőmestertől költségvetéseket szereztek és mutattak be.

Elfogadták a Puskás Albert 3901 kor. 40 filléres költségvetését, mely szerint nevezett vállalkozó a templomnak 18. számu horgonyozott (czinkezett) vas pléhvel befedését, a templom falazatainak és pedig a külső falaknak aczél kefével betakaritását, a belső falak kijavitását, a mennyezet-vakolat egészben leverését ülepedés folytán a templom falán támadt szakadás betömését, a fedél körülcsatornázását, vizlevezető csatornák beállitását, az ajtók be-

festését, a templom-járda kijavitását 3901 korona 40 fillérért elvállalta. Utóbb márczius hó 22-én vállalkozó javaslatára eternit palafedést határoztak, mely csupán 67 koronával kerül többe.

Kérik egyházmegyénk közgyülését az elfogadott költségvetés jóváhagyására, e czélból 4000 Négyezer korona rendkivüli adónak 2 évre az 1908 és 1909 éveken át kivetése engedélyezésére olyformán, hogy ennek felét személyre évenként és személyenként 1—1 koronát, felét pedig állami adó után 5564 korona 85 fillér után 20%-kal szintén az 1908 és 1909 években kivethessék, behajthassák, s mivel az épitkezést már a folyó évben végrehajtani kivánják, a jövő évre kivetendő rendkivüli adó erejéig a szükséges kölcsön felvételére az engedély megadását.

Az esperesi hivatal az elfogadott költségvetést egyházmegyei szakértővel felül vizsgáltatta s szakértő az egység árakat elég mérsékelteknek tartja, a költségvetést elfogadhatónak véleményezi. A presbiterium utóbbi határozatában elfogadott eternit palafedésre vonatkozólag azonban az egyházmegyei szakértő véleménye kikérhető nem volt.

Egyházmegyénk közgyülése a beterjesztett Puskás Albert által készitett költségvetés alapján az anti templom javitását az e végre szükséges 4000 koronát meg nem haladó összegnek rendkivüli adó alakjában az 1908 és 1909 években és pedig személyenkint és évenként 1—1 korona és állami adó után 20% adó kivetését és beszedését, a csak 1909 évben beszedendő 2000 koronának ideiglenes kölcsönnel fedezését engedélyezi, s beleegyezik. hogy az antí presbiterium vállalkozóval ez alapon az épitési szerződést megkösse, s pedig amennyiben az eternit palával való fedést az egyházmegyei szakértő nem ellenzi, — kit az esperesi hivatal utólag fog megkérdezni s a többlet költség e kivetésből kikerül, beleegyezik egyházmegyénk közgyülése abba is, hogy tetőfedésre horgonyozott vaslemez helyett az eternit pala használtassék.

Figyelmezteti azonban a presbiteriumot, hogy a szerződés megkötésénél a legnagyobb

körültekintéssel járjon el, vállalkozónak csak az anyagok beszállitása után, azok értékét tul nem haladó összeg fizetését és a munkadijnak a munka előhaladtával fizetését igérje meg, kösse ki, hogy a vállalati összeg $^1/_5$-öd részét csak a befejezett munka átvétele után fizeti ki, s mindenekfelett kössön ki szakértő közbenjöttével való átvételt.

Utasitja az épitkezés gondos ellenőrzésére s figyelmezteti az e. m. szakértő által a költségvetésre tett kisebb észrevétel betartására is.

Végül: felhatalmazza az esperesi hivatalt, hogy a vállalati szerződést ezek betartásával erősitse meg.

45. szám. Az egyházmegyei ref. tanitói segélyegylet elnöke Papp Imre jelentése kapcsán kimutatást terjeszt be a nagym. vall. és közokt. minisztérium által a nagyszalontai ref. egyházmegyei tanitói segélyegyletnek „örök tőkéül" adományozott 1000 koronáról, mely szerint ez összeg jelenleg Köteles Sándor vadászi lakosnál van kölcsönképpen 8% kamat mellett jelzálogilag biztositva s az 1000 kor. évi 80 kor. kamatát 31 segélyezendő tanitói család élvezi egyenlő arányban.

Egyházmegyénk közgyülése Papp Imre egyházmegyei tanitói segélyegyleti elnök jelentését a magas miniszterium által a tanitói segélyegyletnek «örök tőkéül» adományozott 1000 kor. elhelyezéséről és kamatainak felhasználásáról jóváhagyólag tudomásul veszi és jegyzőkönyvi kivonat kapcsán főtiszteletü püspöki hivatal utján a vall. és közokt. m. kir. miniszteriumhoz felterjeszteni rendeli.

46. szám. A jegyzőkönyv hitelesitésére

esperes elnöklete alatt s a jegyzők közbenjöttével dr. Balogh Elek, Böszörményi Lajos, Hadházy Kálmán, Szikszay Lajos Nagyszalontán lakó tanácsbirák fölkéretnek.

Birósági ügyek.

Jegyzőkönyv

Felvétetett Nagyszalontán 1908. évi ápril. hó 9-én a nagyszalontai ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának üléséből.

Jelen voltak: Gróf Tisza István egyházmegyei gondnok elnöklete alatt Balog Ambrus esperes, Nagy Imre, Böszörményi Lajos, Csécsi Imre, Bagdi János, dr. Balogh Elek, Hadházy Kálmán, gróf Tisza Kálmán és Szikszay Lajos egyházmegyei tanácsbirák, dr. Szarka Sándor e. m. ügyész, Szabó Lajos jegyző.

1—b. szám. Gróf Tisza István egyházm. gondnok, mint hivatalára nézve idősebb elnök kijelenti, hogy Hadházy Kálmán ügyvéd nagyszalontai lakos egyházi adóügyében beadott fellebezését veszi tárgyalás alá e. m. közigazgatási bíróságunk.

Ezen ügynek tárgyalásánál és elintézésénél gróf Tisza István egyházm. gondnok elnöklete alatt Balog Ambrus esperes, Nagy Imre, Csécsi Imre, Bagdi János, dr. Balogh Elek, gróf Tisza Kálmán és Szikszay Lajos lesznek a szavazó birák.

Nem vehetnek részt az itélethozatalban Böszörményi Lajos és Hadházy Kálmán tanácsbirák, mint érdekeltek.

Előadó: Bagdi János.

Ügyész: dr. Szarka Sándor.

Jegyző: Szabó Lajos.

Egyházmegyei gondnok felkéri az ügy előterjesztésére E. t. V. t.-cz. 111 §-a értelmében Bagdi János tanácsbirót, mint megbizott előadót.

Előadó az ügyet következőkben ismerteti: Hadházy Kálmán nagyszalontai lakos a n.-szalontai ref. egyháztanácshoz benyujtott kérvényében panaszolja, hogy őt az egyház jogtalan iskolai adóval terheli, mivel a kirovásnál nem veszi figyelembe, hogy ő vegyes házasságban él s összes állami adója tán veti ki rá az iskolai adót. Kéri ezen jogtalanság megszüntetését annyival is inkább, mivel neki törvényen alapuló joga az, hogy csak fél adòja után róvhatja őt meg a nagyszalontai ref. egyház iskolai adóval s kéri a reá 1906 és 1907 évekre kivetett egyházi adójának ily értelemben való kiigazitását.

A nagyszalontai reform. egyháztanács ezen kérvényt kiadta felvilágositó jelentéstétel végett az egyház számvevőjének. Számvevő jelenti, hogy az 1904. 1905 és 1906 években fél állami adó után lett az iskolai adó kérvényezőre kivetve, csupán az 1905 évben csuszott be annyi hiba, hogy az adóalap 81 korona 56 fillér lett volna s valószinüleg a kidiktálásnál a hasonló hangzásu 40 korona 78 fillér helyett 70 korona 78 fillér lett a kirovás alapjául felvéve s igy kérvényezőre 7 korona 50 fillér illetéktelenül lett kivetve, részére ezen összeg visszatéritendő lesz.

Az 1906 évben azonban kérvényezőre 335 korona 99 fillér állami adó lett kiróva, az 1907 évi iskolai adó kirovási alapjául a presbiterium határozatai értelmében az egész összeg fel lett véve s ennek alapján lett reá 1907 évre 2 korona személy és 36 korona 80 fill. egyházi, illetve iskolai adò kiróva.

Végül megjegyzi számvevő, hogy Nagyszalonta község által nyilvántartott birtokivek igazolása szerint az állami adòk alapját képező ingatlanok kivétel nélkül Hadházy Kálmán neve alatt jönnek fel.

A nagyszalontai reform. egyházban tehát 1907 évet megelőzőleg a vegyes házasságban élőkre, állami adójok felerésze után rovatott ki az iskolai adò.

A nagyszalontai reform. egyháztanács 3 /. alatt beterjeszti a presbiteriumnak 1907. febr. 23-àn 8 sz. a. hozott határozatának jegyzőkönyvi kivonatát, melyben kimondja, hogy az egyházi és iskolai adó kivetésénél utasitja gondnokot és számvevőt a következők szem előtt tartására:

A) a kivetés alapjául szolgáló állami adó pontosan jegyeztessék be s a birtokváltozás esetről-esetre figyelembe veendő;

B) az adózók névsorába minden református vallásu egyháztag felveendő;

C) a vegyes házasoknál a személyadó felényi, azonban a református vallásu fél, ha ő a telekkönyvi tulajdonos, ingatlana után az egész egyházi adóval terheltessék.

4 /. alatt csatolja a nagyszalontai reform. egyháztanács az egyetemes reform. konvent 25—1907 számu végzésének c) pontját, mely kimondja, hogy „vegyes házasságban élőkre a személyi adónak fele rovandó ki; a vagyoni adót illetőleg azonban a vegyes házassàgban élőknél mindenkor a reform. vallásu egyházfél összes egyenes állami adója, (ha külön ily nemü adòja van) képezi az alapot.“

Ezek alapján 1908. év január hó 5-én tartott gyülésében a nagyszalontai reform. presbiterium kimondja, hogy az egyházi

adófőkönyv igazolása szerint folyamodóra az 1906-ik évre jogtalanul kivetett 7 korona 50 fillér leiratni rendeltetik de az 1907. évre 335 korona 99 fillér állami adó után kivetett 2 kor. egyházi adó és 36 korona 80 fillér iskolai adó kivetés azonban fentartatik az egyetemes konvent 25—1907 számu végzése és a nagyszalontai ref. presbiterium 1907 évi febr. 23-án 8 számu határozata alapján.

Folyamodó a nagyszalontai ref. egyháztanácsnak eme határozatát az esperesi hivatalhoz benyujtott kérvényében megfelebbezi s indokait a következőkben adja elő:

Elismeri mint igazat és valót, hogy 1907. évben 335 korona 99 fillér állami adóval lett megróva, de kifogásolja azt, hogy ezen összeg vétetett iskolai adója alapjául, mivel ő vegyes házasságban él s azon egyháznak is tartozik fizetni iskolai adót, amelyhez felesége tartozik, mert a róm. kath. egyház is tart fenn iskolát. Ő tehát a rá 1907. évre kivetett 335 korona 99 fillér állami adójának a felét 168 kor.-t kéri egyházi adója alapjául elfogadtatni s reá a két évtized óta fennálló % szerint róni ki az iskolai adót annyival is inkább, mivel ezt rendeli az igazság és a két évtizedes gyakorlat.

A róm. kath. egyház is épen ugy iskolát tart fenn, mint a protestáns s azt épen ugy a felekezethez tartozók tartják fenn, mint a protestáns iskolákat minden más hozzájárulás nélkül.

Sérelmesnek tartja magára nézve az elutasitás azon indokolását is, hogy ingatlana kizárólag az ő nevén áll és az adókönyvek az ő nevén szerepelnek, Ez az indokolás szerinte még abban az esetben sem állhatna meg, ha a telekkönyvi kivonat hiteles volna, mert hogy a házastársak között kié a vagyon, azt nem mindig a telekkönyv mutatja meg, azt pedig, hogy mimódon szerezték, nem tartoznak senkivel közölni. — Miért ne lehetett volna az ő nejének 40,000 korona hozománya?! Ez esetben az egész vagyon a feleségéé.

Az adókönyvek sem igazolhatnak semmit, mivel ezek rendesen egy névre szoktak nyittatni, nagyon kivételes eset az, hogy mind a két félnek külön adókönyve legyen, csak abban az esetben jön ez elő, ha mindkettőnek külön birtokive van.

Elismeri, hogy a reá kivetett 355 kor. 99 fillér állami adó legnagyobb részben az ő ügyvédi keresete után van kiróva mint III-ad oszt. kereseti adó, ebből mindössze 82 kor. föld, ház, I-ső és II-od oszt. kereseti adó s mégis ragaszkodik ahoz, hogy csak a fél állami adója után (168 kor.) rovassék meg iskolai adóval, mert a másik egyház is követeli a magáét tekintet nélkül arra, hogy feleségének neve előfordul-e a birtokivben, vagy nem.

Nem fogadhatja el igaznak az a feltevést sem, hogy a férfiak magok keresik meg az adó alá eső jövedelmet; mert hiába keres a férfi, ha nincs egy gondos nő, aki azt megtakaritsa; tehát akárhonnan kerül a jövedelem mely az adók alapját képezi, az megosztandó a vegyes házasok egyházai között,

Fellebbezését fentartja a konvent elvi határozatával szemben is, mert az elvi határozatokban is csak akkor lehet megnyugodni, ha az egyesek érdekét nem sérti.

Ez a kirovás pedig rá nézve rosszabb helyzetet teremtett, mint az olyan házastársak helyzete, kik mindketten reformátusok.

Mellékel 5 darab fizetési bárczát és 2 darab fizetési értesitést, amely igazolja egy részről azt, hogy a róm. kath. egyháznál is fizet iskolai adót, más részről azt, hogy 1901 és 1902 évekről — mint adóalap — fél állami adója is kimutatva lett. Csatol 3 és 4/. alatt két drb. adókönyvet is. Kéri felebbezésének az egyházi törvények III. t.-cz. 9 §-a értelmében mellékelt iratokkal együtt az e. m. közigazgatási birósághoz való felterjesztését s ezen felterjesztésnek az V. t.-cz. 33 §. 9-ik pontja alapján való elbirálását. Kéri kimondani, hogy a reá 1906 évben kivetett 355 korona 99 fillér állami adónak csak fele része után róvható meg a ref. egyház által iskolai adóval, a másik felével sem a jelenben, sem pedig a jövöben nem lesz megterhelhető.

A fellebbezésre a nagyszalontai ref. egyház lelkész elnöke nyilatkozatát a következőkben teszi meg:

A nagyszalontai ref. egyháztagok kétféle egyházi adót fizetnek: 1., egyházi személyes adót, mely személy után vettetik ki, 2., nevelési, vagy iskolai adót; mely vagyon után vettetik ki, amelyből nemcsak a ref. iskolák tartatnak fel, hanem a nagyszalontai ref. egyháznak, mint nevelési intézménynek összes szükségletei fedeztetnek; templom, torony, lelkészi, tanitói, kántori, lakások ebből szereztettek be, tartatnak fenn stb. A n.-szalontai róm. kath. egyház mindezeket alapitványból és patronatusi javadalmazásból szerezte be, tartja fenn, lelkészét ilyen alapból fizeti, csupán a tanitó fizetésének egy részéhez járulnak az egyház tagjai u. n. iskolai adó fizetésével. Vajjon ez az a teljes paritás, melyet az egyházi adóteher viselésére ugy a szalontai ref. egyháznak, mint a szalontai róm. kath. egyháznak tagjainál, — állit és vitat fellebbező?

Hivatkozik lelkész elnök a már előbb emlitett 25—1907 sz. konventi végzésre, végül megjegyzi, hogy aki vegyes házasságra lép, — legyen készen arra, hogy ugy saját egyházának, mint házastársa egyházának terheit viseli, természetesen saját egyházának megröviditése nélkül; és ezt, a jelen konkrét esetben annyival

inkább el lehet várni fellebbezőtől, mert ő mindkét nemü gyermekeinek, — tehát a róm. kath. vallást követő leányainak tanitásánál, — a nagyszalontai ref. egyház elemi iskoláit és tanitòit vette igénybe. Mindezek alapján kéri a presbiterium törvényszerü végzésének birósági uton leendő jóváhagyását.

Elnök ezután a feleket s a hallgatóságot távozásra szólitván fel, egyházmegyénk közigazgatási birósága zárt ülésben egyhangulag hozta a következő

itéletet:

A nagyszalontai ref. presbiteriumnak 1908. év január hó 5-én 7. szám alatt hozott határozata indokainál fogva helybenhagyatik s felebbező kérelmével eluttasittatik.

Indokok: A nagyszalontai reform. presbiterium azon két évtizedes szokását, mely szerint a vegyes házasságban élők állami egyenes adójoknak fele része után voltak egyházi, illetve iskolai adóval megterhelve, — az 1907. febr. 23-án 8 szám alatt hozott végzésével hatályon kivül helyezte. A konvent 25—1907 sz. végzésének c) pontjában a törvény végrehajtását illetőleg elvi határozatként minden kétséget kizárólag kimondja, hogy „özvegyekre, vagy vegyes házasságban élőkre a személyi adónak fele rovandó ki; a vagyoni adót illetőleg azonban a vegyes házasságban élőknél, mindenkor a ref. vallásu egyházfél összes egyenes állami adója (ha külön ilynemü adója van) képezi az alapot, valamint az özvegyeknél is, ha ilyen adót fizetnek“

A nagyszalontai ref. egyház presbiteriuma pedig a konventnek ezen elvi határozatát tartotta irányadóul ugy az iskolai adó kirovásánál, mint határozata meghozásánál s ennek alapján felebbezőt kérelmével el kellett utasitani.

Ezen itélet elnök által nyilvános ülésben kihirdettetett.

Kelt mint fent.

jegyzette:

Tisza István
egyh. m. gondnok.

Szabó Lajos
egyh. m. vil. aljegyző.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Nagyszalontán 1908. ápril hó 9-én a nagyszalontai ref. egyházmegye közigazgatási birósságának üléséből.

Jelen voltak: gróf Tisza István egyházmegyei gondnok el-

nöklele alatt Balog Ambrus esperes, Nagy Imre, Böszörményi Lajos, Csécsi Imre, Bagdi János, dr. Balogh Elek, Hadházy Kálmán, gróf Tisza Kálmán és Szikszay Lajos egyházmegyei tanácsbirák, dr. Szarka Sándor e. m. ügyész, Szabó Lajos jegyző.

2. b. szám. Gróf Tisza István egyházmegyei gondnok, — mint hivatalára nézve idősebb elnök kijelenti, hogy Juhász Károly mezőgyáni lakos, községi jegyző, egyházi adóügyben beadott felebbezését veszi tárgyalás alá e. m. közigazgatási biróságunk.

Ezen ügynek tárgyalásánál és elintézésénél gróf Tisza István egyházmegyei gondnok elnöklete alatt Balog Ambrus esperes, Nagy Imre, Böszörményi Lajos, Csécsi Imre, Bagdi János, dr. Balogh Elek, Hadházy Kálmán, gróf Tisza Kálmán és Szikszay Lajos lesznek a szavazó birák.

Előadó: Nagy Imre.

Ügyész: dr. Szarka Sándor.

Jegyző: Szabó Lajos.

Az érdekelt felek közül megjelentek: Ónody Sándor lelkész, Ladányi János mint a mezőgyáni ref. presbiterium képviselői. Juhász Károly felebbező nem jelent meg.

Egyházmegyei gondnok felkéri az ügy előterjesztésére E. t. V. t.cz. 111. §-a értelmében Nagy Imre tanácsbirót, mint megbizott előadót.

Előadó az ügyet következőkben ismerteti:

A mezőgyáni presbiterium Juhász Károly mezőgyáni lakos s községi jegyzőnek állami IV. osztályu kereseti adója (22 korona) után eső 14%-os egyházi adóját évi 3 kor. 08 fillérben állapitotta meg az 1908 évre A közszemlére kitett emez 1908. évi egyházi adó kivetése ellen a törvényes határidő alatt Juhász Károly mezőgyáni lakos jegyző felszólamlással élt s arra hivatkozva, hogy az ő 1907. évi állami adója 10 kor. volt, ez alapon reá kiróható 14%-os egyházi adó összegét 1 kor. 40 fillérben állapitsa meg a presbiterium.

A mezőgyáni presbitérium, — miután Juhász Károly felszólamlónak neve után Mezőgyán község 1907. évi állami adó főkönyvében az állami adó számszerü beirását nem találta, azon feltétellel, hogy felszólamló a hivatali elődjének évi 1600 koronában megállapitott fizetését élvezi s igy a IV. osztályu kereseti adó kivetési fokozat szerint 22 kor. állami adót fizetni köteles, — miként hivatalí elődje is ennyi állami adót fizetett, — a községi adófőkönyv bizonysága szerint, — mert az ez alapon 1907. évben Juhász Károlyra rótt 14%-os e. adó 3 korona 08 fillér kirovása ellen felebbező nem élt kifogással, sőt azt meg is fizette: f. 1908. márcz. hó 4-én II. sz. a. hozott jegyzőkönyi kivonat alakjában mellékelt határoza-

tában fölhivta a fölszólamlót, hogy azon állitásait, miszerint ő az 1907. évben 10 korona állami adót fizetett, a nagyszalontai adóhivatal által hitelesitett adóbizonylattal 15 nap alatt igazolja s ez esetben egyházi adója hivatalból fog helyesbittetni; ellenkező esetben a felszólamlóra a fenti indokolás szerint 22 kor. állami adó után 3 kor. 08 fillér egyházi adó kirovás marad érvényben. E határozat Juhász Károly felszólamlóval az e. t. III. t.-cz 9. §-a 2-ik pontjára és az V. t.cz. 33. §-ának 9-ik bekezdésére hivatkozással közöltetett.

Juhász Károly községi jegyző egy maga által aláirt s fizetési adókönyvecskéjéből készitett kivonattal igazolja, hogy az 1907. évben kivetett s tőle beszedett IV. osztályu kereseti adója tiz korona. Majd felebbezést nyujt be egyházmegyénk közigazgatási bíróságához, melyet miután abban hivatkozással a mellékelt fizetési könyvéből kiirt kivonatra, a presbiteriumot kéri adójának leszállitására, megjegyezve, hogy az emlitett kivonaton kivül egyéb bizonyitékot adni nem óhajt; a mezőgyáni presbiterium f. 1908 évi márcz. 21-én tartott ülésében e részében tárgyalás alá vett s 2. sz. alatt hozott, lelkész, jegyző és Ladányi János által aláirt jegyzőkönyvi kivonatban mellékelt határozatában a felszólamlónak egyházi adója leszállitását illető kérelmét elutasitja és pedig azon indokolással, hogy felszólamló nem igazolja adóhivatali bizonylattal, miszerint állami adója 10 kor. s igy a presbiterium e tárgyu korábbi határozatának nem tesz eleget, adóját, maga által kiállitott fizetési könyvkivonatot pedig nem tekintheti hitelesnek annyival kevésbé, mert köztudomásszerü, hogy a községi jegyzők évi fizetése vármegyei szabályrendelettel 1600 koronára egészittetett ki, mely után a törvény szerint 22 kor. állami adò esik s a presbiterium egyéb hiteles adat hiányában a törvényt vette irányadónak, miután a községi adófőkönyvben a felszólamló neve után semmiféle adótétel kiirva nincs.

Juhász Károly községi jegyző egyházmegyénk közigazgatási bíróságához beadott felebbezésében panaszolja, hogy midőn felszólamlott a reá 3 korona 08 fillérben kirótt 14%-os egyházi adò ellen s kérte, hogy 10 kor. állami adó után rovassék ki reá 1 kor. 40 fillérrel az egyházi adó, e kérelmével eluttasittatott. Erkölcsi kötelességének ismervén egyházunk terheiben részt venni, ő maga kérte Mezőgyánban alkalmaztatásakor lelkésztől, hogy egyházi adó vettessék ki reá. Csakhamar szomoruan tapasztalta, hogy a jó viszony lelkésze és közte előtte ismeretlen okból megszünt. Ez indokolja vele szemben a lelkész eljárását. Hogy milyen kereseti adóval rovandó meg a községi jegyző, ez nem egyházi ténykedés tárgya s miután

a IV. osztályu kereseti adót a m. kir. pénzügyigazgatóság veti ki, ennek mennyiségét is az szabja meg s nem az adóhivatal. Ellene mond annak, — az adófökönyvekre hivatkozással, — hogy elődje adója 22 korona volt. Megjegyzi, hogy egyéb bizonyitékot, — a csatolt kivonaton kivül, — adni nem óhajt.

Végül kijelenti, hogy nem az 1 kor. 68 fill. különbözet vezeti felebbezése beadásában, hanem az a meggyőződés, hogy az egyházi közigazgatásnál a törvények szerint lehet és kell intézkedni s igy az önkényuralomnak helye ott nincsen; azt hiszi, hogy a szocziálizmus zászlójára irt jog és igazság van megsértve, — talán épen követői és hirdetői által akkor, — a midőn minden embernek kivetett állami adója után számittatik az egyházi adója s csak a jegyzőre vettetik ki egy képzelt s egy illetéktelenek által megállapitott adónak megfelelően.

Ismételten panaszolja a lelkész és közte megszünt jó viszony felbomlását s a felebaráti szeretet helyébe lépett gyülölet uralmát s egyházi adójának lejebbszállitását kéri.

Elnök felhivja a feleket, hogy óhajtanak-e élni a szólás jogával, mire Ónody Sándor lelkész, mint az egyház képviselője tiltakozik a személyeskedés vádja ellen s kijelenti, hogy a presbiterium továbbra is fentartja beadványában foglaltakat. Elnök azon kérdésére pedig, hogy — „tudta-e az egyház Juhász Károly községi jegyző állami adóját“ — lelkész azt felelte, hogy az adókönyvekben jegyző neve után semmiféle bejegyzést nem találtak.

Elnök ezután a feleket s a hallgatóságot távozásra szólitván fel, egyházmegyénk közigazgatási birósága zárt ülésben a következő határozatot hozta szótöbbséggel:

> Juhász Károly mezőgyáni községi jegyző felebbezését az összes iratokkal együtt azon utasitással adja vissza a mezőgyáni presbiteriumnak, hogy szerezzen be hivatalos bizonyitványt Juhász Károly állami adójáról s e bizonyitványt az ügyre vonatkozó iratokkal együtt terjessze be az esperesi hivatalhoz, hogy igy a felebbezés a legközelebbi birósági ülés alkalmával letárgyalható lehessen.

Ezen határozat elnök által nyilvános ülésben kihirdettetett, felek által tudomásul vétetett.

Kelt mint fent.

Tisza István,
egyh. m. gondnok.

Jegyzette:
Szabó Lajos,
e. m. vil. aljegyző.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Nagyszalontán 1908 évi április 9-én a nagyszalontai ref. egyházmegye fegyelmi birósági üléséből.

Jelen voltak: gróf Tisza István egyházmegyei gondnok és Balog Ambrus esperes elnöklete alatt: dr. Balogh Elek, Nagy Imre, Böszörményi Lajos, gróf Tisza Kálmán, Hadházy Kálmán, Szikszay Lajos, Bagdi János e. m. tanácsbirák.

Hadházy Kálmán jegyző.

3. b. szám. Gróf Tisza István egyházmegyei gondnok mint hivatalára idősebb elnök felhivja a biróságot Asztalos Ferencz b.-böszörményi leánytanitó ellen emelt, az elnökség által elutasitott fegyelmi panasz tárgyában Molnár János és 6 társa által beadott felebbezés elintézésére, megjegyezvén, hogy a felebbezéshez a b.-böszörményi presbiterium csatlakozását jelentette be és felhivja a felebbezett ügy előadásával megbizott Hadházy Kálmán tanácsbirót, az ügy ismertetésére.

Hadházy Kálmán előadó az ügyet következőkben ismerteti

Molnár János b.-böszörményi presbiter és 6 társa a presbiteriumhoz panaszt intéztek Asztalos Ferencz ottani leánytanitó ellen, kérték, hogy a panaszt a presbiterium tegye magáévá s terjessze fel az esperesi hivatalhoz.

A presbiterium a panaszt magáévá tette s az esperesi hivatalnál a fegyelmi eljárás megindítását kérte.

A panaszban a következők foglaltatnak:

Panaszlott élete nem egyházias, goromba, Tóth Péter idős egyháztagot és Schwarcz Józsefet a postahivatalból kilökte, templomba soha nem jár, az év nyitó ünnep alkalmával tanitványait az Isteni tiszteletre a templomba nem vitte fel.

1898. évben az egyháztól 100 koronát korpótlék czimen jogtalanul felvett, lelkészt, tanitótársait jogtalanul megrágalmazta.

Jakobovics Sámuel gyermekét az iskolába felvenni nem akarta sőt ettől 20 koronát követelt.

A jelenlegi egyház gondnokától 50 kor. oly tandijváltságot csikart ki, mely hogy őt jogosan megilleti-e hatóságilag eldöntve nincsen.

Tandijváltságban bár az 1906. évben 4 kor. 60 fillérben állapittatott meg, 5 kor. 04 fillért szed, illetve követel.

A gyermekekkel durván bánik s a fősulyt nem a tanitásra, hanem mellékfoglalkozásai, a postamesterség, a gazdálkodás s főleg a biztositó ügynökségre helyezi.

Faragó Mihály, Dézsi Imrét megzsarolni akarta vagy talán meg is zsarolta.

Fésüs Sándort bele vitte abba, hogy házát akkor biztositsa, mikor még a vájog sem volt kivetve.

1907. évben, midőn az általa tartott kincstári ló gyakorlatra behivatott, egy más lovat állitott elő, s hogy a katonai parancsnokság előtt illetlenül viselkedett.

Hogy nem jogosan használja az Asztalos vezetéknevet.

Hogy 9 éves Sándor fia a mezőről libát lopott.

Az esperesi hivatal a hozzá beérkezett panaszpontok egy részére a presbiteriumot felvilágositó jelentés beadására hivta fel.

A presbiterium jelentette, hogy 1898. évben panaszlott tanitó részére is megszavazta és kiadta az első ötödéves korpótlékot, pedig panaszlottat ez csak az 1899. évtől kezdve illette s majd a panaszlott igérte ennek visszafizetését, később pedig az általa tett épitkezésbe betudni kérte.

Jelentette továbbá, hogy a panaszlott nem mutatta ki idejében a tandij-hátralékot s mikor a többi tanitó hátralékos tandiját a presbiterium kiutalta, a panaszlott tandija nem lett kifizetve. Erre panaszlott a kir. tanfelügyelőnél emelt panaszt, mire a közig. biz. utasitotta az egyházat, hogy panaszlottat elégitse ki, de azt a presbiterium megtagadta. Majd a panaszlott a gondnokot rávette, adjon ki neki 50 koronát s ha az egyház nem hajtja be tandiját, visszafizeti.

Az esperesi hivatal közölte panaszlottal az ellene emelt vádakat s panaszlott nyilatkozatában nemtelen rágalmaknak nyilvánitja az összes vádakat s azokat pontonként czáfolja meg. Tagadja, hogy Tóth Pétert, Schwartz Józsefet a postahivatalból kilökte, orvosi bizonyitványnyal igazolja, hogy hideg téli időben a templomba járás egészségét veszélyezteti, igazolta az 1907. évi szeptember hó 15-én az iskola évnyitó ünnep alkalmából elmaradását.

A korpótlékot 1898. évben a presbiterium utalványozta, ő felvette.

Jakobovics Sámueltől magántanitásért követelt külön dijazást.

Azon 50 koronára nézve, melyről a panaszban az állittatik: Kósa Gergelytől kicsikarta, panaszlott előadta s lelkész hozzá intézett becsatolt levelével igazolta, hogy a gondnok azt mindenkor kész kifizetni.

Panaszlott beismeri, hogy 5 kor. 04 fillérben irta ki tandij hátralék követelését, amikor a buza, csirke piaczi árát tekintve őt 5 kor. 29 fillér illette volna.

Tagadja a gyermekekkel durván bánást s a postamesterséget az egyházmegye beleegyezésével fogadta el, tagadja, hogy hivatali kötelességét elhanyagolná.

A Faragó Mihály féle biztositási ügy 1901 évinèl régibb s ezt panaszlott ellen akkor hozták fel, midőn a postamesterségért pályázott és Faragó az alaptalan vádaskodással eluttasittatott.

A Dézsi Imre és Fésüs Sándor-féle biztositási ügyben a társulat levelei igazolják, hogy panaszlott a szabályok és a vett utasitás értelmében járt el, sőt, hogy panaszlott felterjesztésére részesültek kártéritésben, a mihez való jogukat a szabályok értelmében mulasztás miatt elveszitették.

Tagadja általában a mit a panaszosok a kincstári ló és a katonai parancsnokság előtti viselkedésére felhoztak.

Édes atyja, édes anyja házassági anyakönyvi kivonatával és keresztelési anyakönyvi kivonatával igazólja, hogy az Asztalos vezeték név használata őt jogosan illeti, édes atyja már a házasság megkötése alkalmával e nevet használta.

Panaszlott ezen nyilatkozata beérkeztével az esperesi hivatal az egyházmegyei ügyésszel közölte az iratokat, ki inditványát megtette.

Az esperesi hivatal 906—908 számu végzésével a vizsgálat elrendelését mellőzte, mert a felsorolt vádak közül az eljárásra egyik sem alkalmas, egyfelől azért mert magát a tényt határozottan nem állitják, másfelöl azért mert fegyelmi vétség nincsen bennök, s a végzést panaszosok, panaszlott és az egyházm. ügyésszel irásban közlötte.

Felolvastatott az ügyészi inditvány és a vizsgálat mellőzését rendelő végzés.

Molnár János és 6 társa a végzés ellen indokolt felebbezést adtak be, melyhez a b.-böszörményi presbiterium 1908. április 5-én tartott gyüléséből 3 sz. a hozott határozatában csatlakozását mondja ki.

Előadó ismertette a felebbezési indokokat, melyekben az is állittatik, hogy panaszlott iskolája hanyatlik, két tárgyat, a számtant és a földrajzot a folyó iskolai év első felében nem tanitotta.

Elnök egyházmegyei gondnok felhivta a bíróság tagjait, kivánnak-e az ügy egyes részleteiben bővebb tájékoztatást s miután senki nem kivánt bővebb ismertetést, a bíróságot zárt ülésben tanácskozásra hivta fel.

A tanácskozás befejeztével egyházmegyénk fegyelmi bírósága zárt ülésben a következő

végzést

hozta:

Az elnökség nevében esperes által hozott végzés helyben hagyatik, s az esperesi hivatal megbizatik, hogy saját felügyeleti hatáskörében tegye vizsgálat tárgyává, igaz-e az, miszerint panaszlott tanitó a templomba egyáltalán nem jár, s hogy a gyermekek vallás erkölcsi nevelését elhanyagolja; igaz-e az, ami a felebezésben állittatik, hogy a panaszlott iskolája hanyatlik, két tárgyat, a számtant és a földrajzot a f. iskolai év első felében nem tanitotta. Beigazolás esetén saját hatáskörében ezen mulasztásokat torolja meg. Ha ez czélra nem vezetne, a fegyelmi eljárást és vizsgálatot rendelje el.

Indokok:

A panaszban foglalt állitások részbèn megczáfolva lettek, részben pegig az 1907. év folyamán panaszlott tanitó ellen foganatositott fegyelmi vizsgálat és eljárás befejezése óta történt oly conkrét ténykörülményt nem foglalnak magukban, melyek a vizsgálat elrendelését követelnék.

Ezen végzés panaszosok képviseletében Molnár János b.-böszörményi presbiterrel s a b.-böszörményi presbiteriummal közöltetni rendeltetik.

Ezen végzés nyilvános ülésben meghirdettetett s a jelen levő e. m. ügyész tudomásul vette.

Kmf.

Hadházy Kálmán s. k.
jegyzőkönyvvezető és előadó.

Tisza István s. k.
egyházmegyei gondnok.

Jegyzőkönyv,

mely felvétetett a nagyszalontai reform. egyházmegye birósága-nak 1908. évi április hó 9-én Nagyszalontán tartott üléséből.

Jelen voltak: Balog Ambrus esperes és gróf Tisza István egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Nagy Imre, Böszörményi Lajos, Csécsi Imre, Bagdi János, dr. Balogh Elek, Hadházy Kálmán, gróf Tisza Kálmán, Szikszay Lajos egyházmegyei tanácsbirák, dr. Szarka Sándor egyházmegyei ügyész.

4. b. szám. Gróf Tisza István egyházmegyei gondnok mint hivatalára nézve idősebb elnök tárgyalásra kitüzi a Puskár János és társai b.-böszörményi lakosnak Buday János b.-böszörményi lelkész ellen emelt vádpanaszok tárgyában kelt esperesi jelentést, s a biróságnak fent irt tagokból megalakulása után, a

jegyzőkönyv vezetésével Nagy Imre lelkészi főjegyzőt bizta meg, fölhiván Böszörményi Lajos egyházmegyei tanácsbirót mint ez ügy előadásával előlegesen megbizottat az ügy ismertetésére, ki is az ügyet a következőkben ismerteti.

Puskár János és társai b.-böszörményi lakosok panaszt emeltek Budai János beregböszörményi lelkész ellen, hogy a fegyelmi ügyében kiküldött vizsgáló birókat félrevezette, az egyháztól jogtalanul vett föl fuvarpénzt, egy munkással nagyobb összegü nyugtát akart aláiratni mint amennyit az az egyháztól kapott, a birságpénzt, melynek megfizetésére az egyházmegye fegyelmi birósága itéletileg kötelezte, mai napig sem fizette ki, az egyházi alapokat nem tette helyre, hitelezőjével illetlenül bánt, s lelkészi tekintélyét lealacsonyitja.

E vádakat esperes a panaszlott lelkésszel közölte, s bepanaszolt lelkésznek erre adott nyilatkozatával együtt azokat inditványtétel céljából dr. Szarka Sándor e. m. ügyészszel közölte, s az ügyész véleményének meghallgatása után a fegyelmi eljárást és a vizsgálat elrendelését mellőzte, figyelmeztetvén panaszosokat, hogy ezen határozat ellen az egyházmegyei birósághoz fellebbezhetnek az E. t. V, t.-cz. 67 §-a értelmében.

Esperes a határozatot panaszosokkal, panaszlottal s az egyházmegyei ügyészszel közölte, s azzal indokolja, hogy:

a) panaszosok azon véleményét, mely szerint a Budai Jánost elmarasztaló jogerős itélettel megelégedve nincsenek, figyelembe nem vehette;

b) az illetéktelen fuvardij felvételről tett panasz meg nem állhat, mert a számadást és a nyugtákat a számvevőszék gondosan megvizsgálta;

c) a nyugták kiállitásánál elkövetett állitólagos visszaélés is — még ha igaz volna is mert 1896-ban történt — elévült;

d) a panaszlevélben olyan határozott tény vagy visszaélés, a mi vizsgálatra alkalmas volna, felhozva nincs.

Panaszosok azon nyilatkozatát sem vehette figyelembe esperes, hogy majd a vizsgálat alkalmával mondják el a többi terhelő adatokat, mert a vizsgálat elrendelésében egyenként megkell nevezni a dolgokat melyek vizsgálat tárgyaiul szolgálnak.

Egyházmegyénk fegyelmi birósága, esperesnek a Budai János b.-böszörményi lelkész ellen Puskár János és társai b.-böszörményi lakosok által emelt panaszok tárgyában az egyházmegyei ügyész meghallgatásával hozott ha-

tározatát indokainál fogva jóváhagyja, s e tárgyu jelentését helyeslő tudomásul veszi, megbizván az elnökséget, hogy a Budai János b.-böszörményi lelkész fegyelmi ügyében 36—1907 sz. egyházmegyei illetve 257—1907 sz. egyházkerületi jogerős itélet foganatositása tárgyában mielőbb intézkedjék.

5. b. szám. Esperesnek azon jelentését, — mely szerint a Szücs József kisperegi tanitó ellen a kisperegi presbiterium által emelt fegyelmi panasz tárgyában az egyházmegyei ügyész meghallgatása után a vizsgálat elrendelését mellőzte s az eljárást beszüntette

egyházmegyénk fegyelmi birósága helyeslő tudomásul veszi.

A 14., 16., 18 számokat hitelesitette maga a közgyülés.

Az 1—13, 15, 19—46 számokat hitelesitették 1908 április 18-án Nagyszalontán Balog Ambrus esperes, Böszörményi Lajos, dr. Balogh Elek, Hadházy Kálmán e. m. tanácsbirák.

Az 1—5., 9., 12., 13., 15,, 17., 21,, 32., 35., 38., 46., 4. b. 5. b. számokot jegyezte Nagy Imre lelkész-főjegyző.

A 6., 7., 22., 33., 36., 37., 39 számokat jegyezte Szabó István lelkészi aljegyző.

A 10., 23., 25., 27—31., 34., 40., 44., 3. b. számokat jegyezte Hadházy Kálmán világi főjegyző.

A 11., 19., 20., 24., 26., 41.. 42., 43., 45., 1. b. 2. b. számokat jegyezte Szabó Lajos világi aljegyző.

A 16 számot jegyezte Ónody Sándor egyházmegyei értekezleti jegyző.

A 8., 14., 18 számokat jegyezte Kassay Béla számvevőszéki és tanügyi bizottsági jegyző.

Mindezen számoknak az 1. b.—5. b. kivételével az illető előadói is voltak.

TÁRGYMUTATÓ.

(I.)

Imádság s a gyülés megnyitása után:

1. Képviselők igazolása . . . . . N. I.
2. Jelentés a távollevőkről . . . . . N. I.
3. A tanácskozás sorrendjének megállapitása . . . . . N. I.
4. Szavazatbontó bizottság jelentése. Balog Ambrus esperes felesketése . . . . . N. I.
5. Esperesjelentése az e. m. vallás-erk. és anyagi állapotáról N. I.
6. » » az elnöki ügyekről . . . . . Sz. I.
7. » » a skontró ügyekről . . . . . Sz. I.
8. » számadása a továbbitott pénzekről . . . . . K. B.
9. Dr. Márk Ferencz lemondása. Választás elrendelése . N. I.
10. Jelentés a közalapi számadásról . . . . . H. K.
11. Jelentés a közigazgatási pénztárról . . . . . Sz. L.
12. Jelentés a lelkészgyámintézeti pénztárról . . . . . N. I.
13. Inditvány a tisztujitás behozataláról . . . . . N. I.
14. Tanügyi bizottság jelentése . . . . . K. B.
15. Missziói jelentés. Misszióügyi bizottság választása . . N. I.
16. Egyházmegyei értekezlet jelentése . . . . . Ó. S.
17. Egyházkerületi képviselők választása . . . . . N. I.
18. Számvevőszék jelentése. Választás . . . . . K. B.
19. Nagyzerindi iskolák államositása . . . . . Sz. L.
20. Nyégerfalvai iskola államositása . . . . . Sz. L.
21. Magyarhomorogi adókulcs . . . . . N. I.
22. Ugrai adókulcs, s dijjlevelek . . . . . Sz. I.
23. Erdőgyaraki ingatlan használatának átengedése . . . H. K.
24. Ágyai adókulcs . . . . . Sz. L.
25. Mezősasi adókulcs . . . . . H. K.
26. Kisperegi rendkivüli e. adókivetés . . . . . Sz. L.
27. Bajji e. adókulcs . . . . . H. K.
28. Bajji terményváltság . . . . . H. K.
29. Bajji tüzifaváltság . . . . . H. K.
30. Bajji dijlevelek . . . . . H. K.
31. Tamásdai kisajátitás . . . . . H. K.
32. Feketegyarmati gabonamegváltás . . . . . N. I.
33. Erdőgyaraki dijlevél . . . . . Sz. I.

34. Mezősasi dijlevél . . . . . H. K.
35. Ágyai gabonamegváltás . . . . . N. I.
36. Radnalippai lelkészválasztás . . . . . Sz. I.
37. Vallásos iratok alapjáról jelentés . . . . . Sz. I.
38. Radnalippai hitoktatói állás iránt kérelem . . . . . N. I.
39. Bélzerindi lelkésztanitóság szétválasztása . . . . . Sz, I.
40. Kisperegi dijlevelek . . . . . H. K.
41. Tárkányi iskolaépités . . . . . Sz. L.
42. Mezősasi harmadik iskola . . . . . Sz. L.
43. Mezősasi templomjavitás . . . . . Sz. L.
44. Anti templomjavitás . . . . . H. K.
45. Tanitói segélyegylet jelentése 1000 kor. elhelyezéséről . Sz. L.
46. Jegyzőkönyv hitelesitő bizottság küldése . . . . . N. I.

Birósági ügyek

1. b. Hadházy Kálmán adófelebbezése . . . . . Sz. L.
2. b. Juhász Károly adófelebbezése . . . . . Sz. L.
3. b. Molnár János és társai felebbezés (Asztalos ügy) . . H. K.
4. b. Jelentés a Buday ügyről . . . . . N. I.
5. b. Jelentés a Szücs ügyről . . . . . N. I.